но віддеклямував вірш А. Курдидика „Св. Юрій“, відтак знову хор заспівав Коваленка-Степенка „Прометея“. Черговою точкою програми була продукція молодих, але дуже надійних бандуристів: Богдана і Степана Гакушевських. У дуже добрій інтерпретації виконали вони прецінно пісні: „Через поле широке“, „Садок вишневий“, „Встає хмара зза лиману“, „Ой у полі вітер віє“ і танкові мельодії. Публика приняла їх так гаряче, що нерадо дала їм зійти з естради. Сподіємося, що ще нераз будемо мати змогу любуватися справді мистецькими продукціями цих наших таки своїх близьких, симпатичних бандуристів. На закінчення програми хор „Думка“, що — як майже все — співав дуже поправно, виконав дві композиції І. Надільського: „Виє буря“ (до слів Чарнецького) і „Під марш гармат“. — Враження по цілому свято як найкраще.

рок.

БІБРКА.

Читальня „Просвіти“ в Бібрці будує дім. Дня 30. м. м. читальня „Просвіти“ в Бібрці улаштувала для своїх 400 членів Свячене. З огляду на брак салі це свято при гарній погоді улаштовано на площі біля церкви, де крім привітання читальняний хор відспівав низку пісень та виголошено відповідні промови. Дохід із свяченого коло 450 зол. призначено на будову читальняного дому. Бібрка досі не мала відповідного дому, в якому могли б приміститися культурно-освітні товариства, і тому від 2-ох років місцева читальня веде збіркову акцію, яка дала гарний успіх: куплено площу під будову біля церкви за 2.500 зол. та придбано матеріялів на суму коло 6.000 зол. Дня 16. травня п. р. почали будову дому Просвіти. Хоч Виділ і Комітет будови мусіли побороювати різні перешкоди, то все те вже за нами і в неділю 4-го червня ц. р. відбудеться посвячення угольного каменя і фундаментів. Бобрецьке міщанство розуміє потребу свого власного дому, масово вступає в члени читальні, складає значні грошеві жертви і в будівельних матеріялах, зокрема виконує всі роботи при будові даром, дівчата і навіть 70-літні старики носять цеглу, камінь і т. д. Бобрецькі громадяни, що перебувають в Америці і Канаді зголосили свою поміч в будові і вже частину зібраних у Канаді грошей надіслали Комітетові, за що їм належиться подяка. В неділю 21. травня п. р. Читальня улаштувала „Свято Матері“. Вступне слово виголосила міщанка Франя Козакевичева. Реферат відчитала п. Болещуківна, службовичка Ц. С. в Бібрці. Дівочий хор відспівав „О Україно“, дівчата вивели вправи до пісень „Гей у Луві“ і „Видиш брате мій“, за що численна публика нагородила їх та аранжерку П. Болещуківну рясними оплесками. Вкінці відбулася добре підготована дитяча вистава „День Матері“. Свято закінчено національним гимном. Дохід у сумі 130 зол. теж призначено на будову дому. При цій нагоді зокрема треба подякувати аранжерці свята п. Болещуківній, яка від недавна в Бібрці, але гарні вислідки її щирої праці видно на кожному кроці.

І. К.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

Свято пісні в Камінці Струмиловій. Заходом філії Т-ва „Просвіта“ в Камінці Струмиловій відбулося 18. травня ц. р. повітове свято пісні, яке було першим конкурсом хорів читалень „Просвіти“ камінецької округи. Рано о. шамб. Михайло Цегельський відправив торжественну Службу Божу, в якій взяли участь коло 5.000 осіб просвітян та всі хори. Співав хор чит. Просвіти Колоденце під управою п. Теодора Кука. Проповідь виголосив о. Евген Дмитрук. Пополудні відбулася в Народнім Домі академія, на яку склалися: 1) Вступне слово о. шамб. Цегельського, голови філії, 2) Заповіт Шевченка, 3) Реферат про пісню — проф. Б. Вахнянина, 4) Виступи поодиноких хорів, 5) Ода до пісні — Р. Купчинського, деклямація п. Мих. Мартинюка, 6) Боже Великий, Творче Всесильний — інсценізація дівочого гурту читальні з Батятич, 7) Проголошення вислідів конкурсу і вручення мандрівної мистецької батути найкращому хорові та роздача грамот участи іншим хорам. 8. Національний гимн. При уставленому на сцені збірному хорі читалень в числі 423 особи о. шамб. Цегельський виголосив коротку, бадьору промову, яку закінчив Шевченковими словами „Наша пісня, наша дума не вмре не загине“. Потім збірний хор під орудою проф. Льва Гіжевського відспівав Заповіт Шевченка. З черги проф. Б. Вахнянин зі Львова виголосив реферат про значіння, ціль пісні та про розвиток і плекання хорових гуртків. По рефераті почалися виступи хорів: зі Спаса — мішан. і муж. хор під управ. С. Дяковського, з Ланів польс., Незнанова, Камінки Стр. — хор філії під упр. проф. Льва Гіжевського, Сільця Беньнова — під управ. Петра Дідуся, з Толмача під управ. М. Малишки, з Батятич — під управ. Ан. Поворозника, з Якимова — під управ. К. Петрушинського, зі Стрептова і Ямного — під управ. М. Малиновського, з Колоденця під управ. Т. Кука, з Дернова — під управ. М. Шушкевича. Кожний хор співав по три пісні. Крім цього було дві деклямації: „Оду до пісні“ віддеклямував М. Мартинюк і „Грай пісне“ — Ул. Красічинська. Оцінюча комісія, у склад якої входили проф. Б. Вахнянин, п. О. Цегельська, дир. О. Мулькевич, д-р П. Мінко, признала першу льокацію хорам з Камінки Струм., Сільця Беньнового, Колоденця і Дернова. Хор з Сільця Беньнового здобув перше місце і мандрівну батуту. Всі інші хори дістали другу льокацію. За народню ношу дістали признання Батятичі, Лани польс., Спас, Колоденце, Сілець Беньків, Толмач. З диригентів відмічено М. Малишку з Толмача, С. Дяковського зі Спаса, К. Петрушинського з Якимова, М. Малиновського зі Стрептова, Ан. Поворозника з Батятич і М. Шушкевича з Дернова. Дівочий гурток з Батятич здобув признання за інсценізацію „Боже Великий“.

Д-р ченко.

Концерт в честь Т. Шевченка. Дня 21. травня ц. р. заходом філії Т-ва „Просвіта“ в Камінці Стр. відбувся святочний концерт з нагоди 125-ліття народин Т. Шевченка. На програму склалися: гостинний виступ проф. Володимира Божейко (фортепіянове сольо) і д-ра Евгена Цегельського (скрипкове сольо), реферат проф. Сагана, деклямації, хорові продукції з фортепіяновим супроводом п. Дмитрукової. Свято почалося Заповітом, що його відспівав міш. хор філії Т-ва „Просвіта“ під управою проф. Льва Гіжовського. Проф. Саган виголосив реферат. З черги хор відспівав „Дніпро реве“ з баритоновим сольом. Проф. Божейко з Перемишля відіграла Поему В. Косенка, Зауера „Граючу скрипочку“, Ліста 12 рапсодію, за що присутні нагородили її рясними оплесками так, що піяністка мусіла виступити з кількома надатками. Милою несподіванкою був виступ маленької чотирилітньої Роксоляни Мінківної, яка віддеклямувала вірш „Шевченко Сонце України“. Хор відспівав „Учітеся брати мої“ Котка. Д-р Евген Цегельський відіграв „Канцонету“ П. Чайковського, „Гумореску“ А. Дворжака, „Легенду“ Г. Венявського і „Еспанський танок“ М. де Фалля. П. Івданна Чмоківна віддеклямувала „До Основяненка“, після чого хор ідспівав „Розриту могилу“ (муз. Котка). На закінчення виставлено живу картину проєкту проф. Саса.

Др.

СКОЛЄ.

Свячене. Заходом філії „Союзу Українок“ та при співучасті кружків „Р. Ш.“ і „Відродження“ відбулося в неділю 14. 5. вже двічі відкладане свячене, яке згуртувало понад 50 членів вичислених т-в. Господні дари, що були апетитно розложені на гарно прикрашених столах, посвятив о. дек. М. Мосора, голова кружка „Р. Ш.“, що виголосив при цьому бадьоре слово. Присутніх привитала голова „С. У.“ п. Розина Івасиків і в гарній, теплій короткій промові підкреслила відвічну правду, що воскресення мусить прийти після смерти, чого прекрасний приклад дав нам Ісус Христос. При гутірках і смакуванні знаменитого печива сходив час. Голова „Відродження“ п. Д. Бандрівська подала присявним кілька статистичних даних про те, скільки пропивають і прокурюють українці, що викликало живу дискусію в кількох місцях при столах. Молодь забавлялася дотепами і співами та час до часу обговорювала різні цікаві питання. М. В. Дольницький виголосив поважний, опрацьований непшабльоново реферат на тему „Пити чи не пити?“, в якому спинився не тільки над шкідливістю алькогольних напитків і тютюну, але й увагалі над деправуючим впливом на молодий організм і психіку всяких нальогів, м. ін. карт. Дарія Іванівна в своїм рефераті порушила пекучу проблему дошкілля та вказала шлях, яким слід іти й нам. Оба повищі реферати зустрінено з загальним признанням і вінком заслужено стягнули бурю оплесків. При смачних коржиках і чаю час утікав швидко і в год. 20.15 закінчено цей милий вечір традиційним окликом „Слава“ в честь „Союзу Українок“, Рідної Школи й „Відродження“.

Спорт.

ГАРНИЙ УСПІХ ВАТРИ.

СХІДНИЦЯ, 21. п. м. **Ватра (Дрогобич) — Ґази (Східниця) 1:1 (1:1).**

До останніх змагань за мистецтво В-кляси виступила Ватра у такому складі: Мороз, (Смола), Воробець, Ноліленко, Мак, Кушнір, Бориславський, Каменко, Флюнт, Ковбель, Колодрубець, Андрушакевич. Ґази в повному складі з Копулінським на воротах і ... ном на правому крилі.

Нерішений вислід змагань приніс Ватрі великий успіх, коли зважити, що Ґази на свому грищі непереможні та мають в своїм складі грачів із ліговат дружини. Хід змагань був дуже цікавий та тримав весь час глядачів у напруженні. Ґази мали перших 10 хвилин перевагу і вислідом цієї переваги було здобуття Сиротюком воріт. Втратою воріт Ватра не сполошилась, але перейшла до протинаступу і в 20 хв. зі стрілу Флюнта вирівняла. Друга половина — це легка перевага Ґазів, але добра постава дефензиви Ватри не допустила до зміни висліду. Ці змагання Ватра заграла дуже амбітно і жертвенно, за що українська публика в Східниці нагороджувала її рясними оплесками. Ватра виступила без Саська і Гал..., яких успішно заступили молодші товариші Мак і Бориславський. Судював п. Стшелецький добре.

Українцям Східниці складають ватріяні щиру подяку за сердечне відношення підчас і по змаганні.

К. В.

СТЕП — П. К. С.

Змагання за мист. Б-кляси між цими дружинами відбудуться в неділю 28. ц. м. на грищі Світез... Початок змагань у год. 9-ій рано. Доїзд на грище трамваєм ч. 9. Ціни вступу д. низькі.

ЗОРЯ — ЄДИНАСТКА.

Як ми вже повідомляли, змагання обох цих дружин за мистецтво Б-кляси відбудуться в неділю 28. ц. м. в год. 12 вполудне на грищі Лехії (Погулянка).

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД. Чвертьрічник українського Товариства Допомоги Інвалідам“, Рік III. Ч. 1. Травень 1939. Львів. Зміст: О. Трувор: Як український нарід підіймає червону калину. — О. Кобець: Три тисячі за тиждень. — Загальні Збори УКТОДІ. — З діяльности філій УКТОДІ. — Листопадові свята в Америці. — Виказ жертв на інвалідів УГА. — ...

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстрований журнал історії та побуту. Річник XI. Ч. 5. Травень 1939. Львів, Зміст: Фердинанд Балицький: Спомин з ... 1920 р. — Б. Г.: Культ померших і полеглих ... плекання традиції. — Святослав Шрамченко: ... корабель-дредноут Чорноморської Фльоти „Воля“. — о. В. Демчук: Жертва власних наказів. — ... з Альбому УГА. — Лев Шанковський: Останні ... Австро-Угорської Монархії. — Федь Триндик: ... усмішки. — Т. К.: В. Січинський „Чужинці про Україну“. — В. Євтимович: Революційно-мілітарна ... „Оборони України“ на терені Чугуївської Військової Школи. — Бібліографія. — Посмертна згадка. — ... втрат с. Ворвулинець.

ЖИВЕ СЛОВО. Місячний журнал літератури, політики, економіки й суспільного життя. Р. I. Ч. 1. ... тень 1939. Львів, Зміст: М. Миколаєвич: ... чи суспільство. — Д-р А. Блага: Криза ... Джек Лондон: По той бік „Щілини“. — М. ... Анекдоти про Василя Стефаника. — В. ... — М. Возняк: Автобіографічний елемент в ... Франка „На дні“. М. Репен: „Неначе ...“ — М. С. ... — Національні меншини в Німеччині. — ... рять фальшиві легенди. — Політична платформа ... українських націоналістів. — Політична хроніка — ... нотатки. — З книжок і про книжки.

ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО — ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО. Иллюстрированный двухнедельный журнал ... ный и политический. Но. 262. 10. мая 1939. Париж.

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентові, Тернопіль: Така особа в ... міністрації не працювала і не працює.

—o—

Листування Адміністрації.

Вп. Михайло Моравецький, Лончин і А. ... вичева, Ченстохова: Повідомляємо, що ... сень квітень і травень щойно друкуються і ... вишлемо усім передплатникам. — **Адміністрація.**

во віддеклямував вірш А. Курпладика „Св. Юрій", відтак знову хор заспівав Коваленка-Стеценка „Прометея". Черговою точкою програми була продукція молодих, але дуже надійних бандуристів: Богдана і Степана Ганушевських. У дуже добрій інтерпретації виконали вони прецінно пісні: „Через поле широке", „Садок вишневий", „Встає хмара зза лиману", „Ой у полі вітер віє" і танкові мельодії. Публика приняла їх так гарячо, що нерадо дала їм війти з естради. Сподіємося, що ще нераз будемо мати змогу любуватися справді мистецькими продукціями цих наших талантів своїх близьких, симпатичних бандуристів. На закінчення програми хор „Думка", що — як майже все — співав дуже поправно, виконав дві композиції І. Недільського: „Вже буря" (до слів Чарнецького) і „Під марш гармат". — Враження по цілому святі якнайкраще.

рок.

БІБРКА.

Читальня „Просвіти" в Бібрці будує дім. Дня 30. м. м. читальня „Просвіта" в Бібрці улаштувала для своїх 400 членів Свячене. З огляду на брак салі це свято при гарній погоді улаштовано на площі біля церкви, де крім прийняття читальняний хор відспівав низку пісень та виголошено відповідні промови. Дохід із свяченого коло 450 зол. призначено на будову читальняного дому. Бібрка досі не мала відповідного дому, в якому могли б приміститися культурно-освітні товариства, і тому від 2-ох років місцева читальня веде збіркову акцію, яка дала гарний успіх: куплено площу під будову біля церкви за 2.500 зол. та придбано матеріялів на суму коло 6.000 зол. Дня 16. травня ц. р. почали будову дому Просвіти. Хоч Виділ і Комітет будови мусіли поборювати різні перешкоди, то все те вже за ними і в неділю 4-го червня ц р. відбудеться посвячення угольного каменя і фундаментів. Бібрецьке міщанство розуміє потребу свого власного дому, масово вступає в члени читальні, складає значні грошеві жертви і в будівельних матеріялах, зокрема виконує всі роботи при будові даром, дівчата і навіть 70-літні старики носять поглу, камінь і т. д. Бібрецькі громадяни, що перебувають в Америці і Канаді зголосили свою поміч в будові і вже частину зібраних у Канаді грошей надіслали Комітетові, за що їм належиться подяка. В **неділю 21.** травня ц. р. Читальня улаштувала „Свято Матері". Вступне слово виголосила міщанка Франя Коваленичева. Реферат відчитала п. Болещуківна, службовичка Ц. С. в Бібрці. Дівочий хор відспівав „О Україно", дівчата виконали вправи до пісень „Гей у Лузі" і „Виший брате мій", за що численна публика нагородила їх та аранжерку П. Болещуківну рясними оплесками. Вкінці відбулася добре підготована дитяча вистава „День Матері". Свято закінчено національним гимном. Дохід у сумі 130 зол. теж призначено на будову дому. При цій нагоді зокрема треба подякувати аранжерці свята п. Болещуківній, яка від недавна в Бібрці, але гарні висліди її щирої праці видно на кожному кроці.

І. К.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

Свято пісні в Камінці Струмиловій. Заходом філії Т-ва „Просвіта" в Камінці Струмиловій відбулося 18. травня ц. р. повітове свято пісні, яке було першим конкурсом хорів читалень „Просвіти" камінецької округи. Рано о. шамб. Михайло Цегельський відправив торжественну Службу Божу, в якій взяли участь коло 5.000 осіб прохожих та всі хори. Співав хор чит. Просвіти Колоденце під управою п. Теодора Кука. Проповідь виголосив о. Евген Дмитрук. Пополудні відбулася в Народнім Домі академія, на яку склалися: 1) Вступне слово о. шамб. Цегельського, голови філії, 2) Заповіт Шевченка, 3) Реферат про пісню — проф. Б. Вахнянина, 4) Виступи поодиноких хорів, 5) Ода до пісні — Р. Купчинського, деклямація п. Мих. Мартинюка, 6) Боже Великий, Творче Всесильний — інсценізація дівочого гуртка читальні в Батятичах, 7) Проголошення висліду конкурсу і вручення мальованої мистецької батути найкращому хорові та роздача грамот участи іншим хорам. 8. Національний гимн. При уставленому на сцені збірному хорі читалень в числі 423 особи о. шамб. Цегельський виголосив коротку, бадьору промову, яку закінчив Шевченковими словами „Наша пісня, наша дума не вмре не загине". Потім збірний хор під орудою проф. Льва Ґіжевського відспівав Заповіт Шевченка. З черги проф. Б. Вахнянин зі Львова виголосив реферат про значіння, ціль пісні та про розвиток і плекання хорових гуртків. По рефераті почалися виступи хорів: зі Спаса — мішан. і муж. хор під управ. С. Дяковського, з Лапів польс., Ноавинова, Камінки Стр. — хор філії під упр. проф. Льва Ґіжевського, Сільця Белькова — під управ. Петра Дідуся, з Толмача під управ. М. Малишки, з Батятич — під управ. Ан. Поворозника, з Якимова — під управ. К. Петрушинського, зі Стрептова і Ямного — під управ. М. Малиновського, з Колоденця під управ. Т. Кука, з Дернова — під управ. М. Шушковича. Кожний хор співав по три пісні. Крім цього було дві деклямації: „Оду до пісні" віддеклямував М. Мартинюк і „Грай пісне" — Ул. Красічинська. Оціночна комісія, у склад якої входили проф. Б. Вахнянин, п. О. Цегельська, дир. О. Мулькевич, д-р П. Мінко, признала першу льокацію хорам з Камінки Струм., Сільця Бельжевого, Колоденця і Дернова. Хор з Сільця Белькового здобув перше місце і мальовану батуту. Всі інші хори дістали другу льокацію. За народню ношу дістали признання Батятичі, Лапи польс., Спас, Колоденце, Сілець Бельків, Толмач. З диригентів відмічено М. Малишку з Толмача, С. Дяковського зі Спаса, К. Петрушинського з Якимова, М. Малиновського зі Стрептова, Ан. Поворозника з Батятич і М. Шушковича з Дернова. Дівочий гурток з Батятич здобув признання за інсценізацію „Боже Великий".

Д-р ченко.

Концерт в честь Т. Шевченка. Дня 21. травня ц. р. заходом філії Т-ва „Просвіта" в Камінці Стр. відбувся святочний концерт з нагоди 125-ліття народин Т. Шевченка. На програму склалися: гостинний виступ проф. Володимири Божейко (фортепіянове сольо) і д-ра Евгена Цегельського (скрипкове сольо), реферат проф. Сагана, деклямації, хорові продукції з фортепіяновим супроводом п. Дмитрукової. Свято почалося Заповітом, що його відспівав міш. хор філії Т-ва „Просвіта" під управою проф. Льва Ґіжовського. Проф. Саган виголосив реферат. З черги хор відспівав „Дніпро реве" з баритоновим сольом. Проф. Божейко з Перемишля відіграла Поему В. Косенка, Зауера „Граючу скрипочку", Ліста 12 рапсодію, за що присутні нагородили її рясними оплесками так, що піяністка мусіла виступити з кількома надда́тками. Милою несподіванкою був виступ маленької чотиролітньої Роксоляни Мінківної, яка віддеклямувала вірш „Шевченко Сонце України". Хор відспівав „Учітеся брати мої" Котка. Д-р Евген Цегельський відіграв „Канцонету" П. Чайковського, „Гумореску" А. Дворжака, „Легенду" Г. Венявського і „Еспанський танок" М. де Фалля. П. Іванна Чміжівна віддеклямувала „До Основяненка", після чого хор відспівав „Розриту могилу" (муз. Котка). На закінчення виставлено живу картину проєкту проф. Саса.

Др.

Вписуйтеся масово в члени УКТОДІ й кличте інших, що досі байдуже ставилися до потреб Т-ва Допомоги Інвалідам!

СКОЛЄ.

Свячене. Заходом філії „Союзу Українок" та при співучасти кружків „Р. Ш." і „Відродження" відбулося в неділю 14. 5. вже двічі відкладане свячене, яке згуртувало понад 50 членів вичислених т-в. Господні дари, що були апетитно розложені на гарно прикрашених столах, посвятив о. дек. М. Мосора, голова кружка „Р. Ш.", що виголосив при цьому бадьоре слово. Присутніх привітала голова „С. У." п. Розалія Івасиків і в гарній, теплій коротк ій промові підкреслила відвічну правду, що воскресення мусить прийти після смерти, чого прекрасний приклад дав нам Ісус Христос. При гутірках і смакуванні знаменитого печива сходив час. Голова „Відродження" п. Д. Бандрівська подала присутним кілька статистичних даних про те, скільки пропивають і прокурюють українці, що викликало живу дискусію в кількох місцях при столах. Молодь забавлялася жартами і співами та час до часу обговорювала різні цікаві питання. М. В. Дольницький виголосив пов ажний, опрацьований нешаблоново реферат на тему „Пити чи не пити?", в якому спинився не тільки над шкідливістю алькогольних напитків і тютюну, але й взагалі над деправуючим впливом на молодий організм і психіку всяких налогів. м. ін. карт. Дарія Заяцівна в своїм рефераті поруш ила пекучу проблему дошкілля та вказала шлях, яким слід іти й нам. Оба пов ажні реферати зустрілися з загальним признанням і цілком заслужено стягнули бурю оплесків. При смаженні корженят і чаю час утікав швидко і в год. 20.15 закінчено цей милий вечір трикратним окликом „Слава" в честь „Союзу Українок", Рідної Школи й „Відродження".

Спорт.

ГАРНИЙ УСПІХ ВАТРИ.

СХІДНИЦЯ, 21. ц. м. **Ватра (Дрогобич) — Ґази (Східниця) 1:1 (1:1).**

До останніх змагань за мистецтво Б-кляси виступила Ватра у такому складі: Мороз, (Смола), Воробець, Неділенко, Мак, Кушнір, Бориславський, Клименко, Флюнт, Кобель, Колодрубець, Андрушкевич. Ґази в повному складі з Копуліньским на воротах і Зоном на правому крилі.

Нерішений вислід змагань приніс Ватрі великий успіх, коли зважити, що Ґази на своому грищі непереможні та мають в своїм складі грачів із лігових дружин. Хід змагань був дуже цікавий та тримав весь час глядачів у напруженні. Ґази мали перших 10 хв. гри перевагу і вислідом цієї переваги була здобута Сиротюком ворота. Втратою воріт Ватра не спеціально, але перейшла до протинаступу і в 20 хв. зі стрілу Флюнта вирівняла. Друга половина — це легка перевага Ґазів, але добра постава дефензиви Ватри не дозволює на зміну висліду. Ці змагання Ватра заграла дуже амбітно і жертвенно, за що українська публика в Східниці нагороджувала її рясними оплесками. Ватра виступила без Сасика і Гаврилка, яких успішно заступили молодші товариші Мак і Бориславський. Судював п. Стшелецький добре.

Українцям Східниці складають ватріяні щиру подяку за сердечне відношення підчас і по змаганні.

М. В.

СТЕП — П. К. С.

Змагання за мист. Б-кляси між цими дружинами відбудуться в неділю 28. ц. м. на грищі Сєтеві. Початок змагань у год. 9-ій рано. Доїзд на грище [illegible] м ч. 9. Ціни вступу д. низькі.

ЗОРЯ — ЄДИНАСТКА.

Як ми вже повідомляли, змагання обох цих дружин за мистецтво Б-кляси відбудуться в неділю 28. ц. м. в год. 12 вполудне на грищі Лехії (Погулянка).

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД. Чвертьрічник „Українського Товариства Допомоги Інвалідам". Рік III. Ч. 1. Травень 1939. Львів. Зміст: О. Трувор: Як український нарід підіймав червону калину. — О. Кобець: Три тисячі за тиждень. — Загальні Збори УКТОДІ. — З діяльности філій УКТОДІ. — Листопадові свята в Америці. — Виказ жертв на інвалідів УГА. — [illegible]

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстрований журнал історії та побуту. Річник XI. Ч. 5. Травень 1939. Львів. Зміст: Фердинанд Балицький: Спомин з [illegible] 1920 р. — Б. Г.: Культ померших і полеглих як засіб плекання традиції. — Святослав Шрамченко: Лінійний корабель-дредноут Чорноморської Фльоти „Воля". — о. В. Демчук: Жертва власних наказів. — [illegible] з Альбому УГА. — Лев Шанковський: Останні [illegible] Австро-Угорської Монархії. — Федь Триндик: [illegible] усмішки. — Т. К.: В. Січинський „Чужинці про Україну". — В. Євтимович: Революційно-мілітарна [illegible] „Оборони України" на терені Чугуївської Військової Школи. — Бібліографія. — Посмертна згадка. — [illegible] втрат с. Ворвулинець.

ЖИВЕ СЛОВО. Місячний журнал літератури, політики, економіки й суспільного життя. Р. I. Ч. 2. [illegible] тень 1939. Львів. Зміст: М. Миколаєвич: [illegible] чи суспільство. — Д-р А. Блага: Кріза інтелігенції [illegible] Джек Лондон: По той бік „Щілини". — М. [illegible] Анекдоти про Василя Стефаника. — В. Нефеля: [illegible] — М. Возняк: Автобіографічний елемент в [illegible] Франка „На дні". М. Репен: „Незвичне [illegible] — Національні меншини в Німеччині. — М. С.: [illegible] рять фальшиві легенди. — Політична [illegible] українських націоналістів. — Політична хроніка. — [illegible] нотатки. — З книжок і про книжки.

ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО — ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО. Иллюстрированный двухнедельный журнал литературный и политический. Но. 262. 10. мая 1939. Париж.

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентові, Тернопіль: Так [illegible] міністрації не працювала і не працює.

—o—

Листування Адміністрації.

Вп. Михайло Моравецький, Лячин і [illegible] вичева, Ченстохова: Повідомляємо, що [illegible] сіць квітень і травень подвійно друкується і [illegible] висилаємо усім передплатникам. — **Адміністрація.**

Для нашого культурного розвитку [illegible] не тільки крамниці з маслом і білим [illegible] книгарні, які видавалиб літературу [illegible]

Ч. 120 (15.199).
Ч. 120 (15.199).

Lwów, niedziela 28. maja 1939.
Львів, неділя 28. травня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британські пропозиції у справі пакту взаємної допомоги переслано до Москви

ВІДПОВІДЬ ПРИЙДЕ У ВІВТОРОК.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британську пропозицію у справі пакту зі СССР, що її в четвер вечором узгіднено між Льонфоном і Парижем, переслано у пятницю перед полуднем британському амбасадорі у Москві, який має доручити совітському урядові у пятницю вечором або в суботу рано.

Сподіються, що СССР відповість у вівторок. У понеділок мін. Галіфакс вертається до Льондону, рівночасно з амб. Майським.

ТРИ ТОЧКИ ПОРОЗУМІННЯ.

Британська нота має коло 4.000 слів і обіймає 2 сторінки машинового письма. Вона видвигає такі пропозиції:

1. Порозуміння між Англією, Францією та СССР у справі негайної помочі на випадок нападу на одну з тих держав.

2. Якщоб якась держава, що їй один з контрагентів дав ґарантії, попросила помочі для оборони перед нападом, усі три великодержави поможуть.

3. Котраґенти зобовязуються зберегти пакт Ліґи Націй та перевести консультацію на випадок аґресії в якійнебудь част. Европи.

ПЕРЕД НОРМАЛІЗАЦІЄЮ ВЗАЄМИН МІЖ ЛИТВОЮ І ВАТИКАНОМ.

РИМ, ПАТ. Розійшлися поголоски, що Литва хоче остаточно урегулювати відносини до Ватикану, іменуючи посла при Ватикані. Тепер її репрезентує шарже д аффер, бо у звязку зі спором при виконуванні конкордату литовський уряд відкликав у серпні 1932 р. свого посла з Ватикану.

„Найширше зобовязання, якого британський уряд колинебудь піднявся".

ПАКТ ЗІ СССР В НАСВІТЛЕННІ АНҐЛІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Менчестер Ґардієн", обговорюючи порозуміння зі СССР, підкреслює, що три великодержави готові дати ґарантію всім европейським державам, які були би предметом аґресії. Є це найширше і найдальше посунене зобовязання, якого британський уряд колинебудь піднявся.

Італія не зірве пактів з Анґлією.

ЯК ЗАРЕАҐУЮТЬ ДЕРЖАВИ ОСИ НА ДАЛЬШУ ПОЛІТКУ ОКРУЖЕННЯ?

РИМ, ПАТ. Агенція „Інфор" оголошує комунікат, в якім називає безосновними голоси закордонної преси, мовляв: Італія виповість Англії пакт з 16. квітня 1938 р. Італія слідкує за розвитком подій не лиш уважно, але й спокійно. Англьо - турецького договору ще не підписано, а чи його підпишуть — це мабуть залежить від того, чи заключать англьо - франко - совітський договір. Цього останнього ще остаточно не узгіднено, тому годі тепер передбачувати, яка буде ракція держав оси.

Теперішній розвиток подій веде до дальшого загострення взаємин, але щойно з конкретних та скристалізованих фактів витягне Рим консеквенції.

ОПТИМІЗМ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ ТА СКЕПТИЦИЗМ КОМУНІСТИЧНОГО ЧАСОПИСУ

ПАРИЖ, ПАТ. Ціла паризька преса присвячує багато уваги справі пакту взаємної допомоги з Англією та СССР і займає до неї прихильне становище, за винятком правих часописів. Більшість щоденників висловлює надію, що переговори покінчаться успішно, а то всі три уряди за далеко занґажувалися, щоб тепер відступати. Французька преса в чергу привязує вагу не до самої військової співпраці СССР, а до морального враження, яке робить підписання пакту на Німеччину.

Скептичне становище займає комуністична „Юманіте", яка висловлює сумнів, чи Льондон і Париж виявлять досить доброї волі та зрозуміння для совітських домагань.

Югославянський реґент переведе

ПОЛІТИЧНІ РОЗМОВИ У БЕРЛІНІ.

Як подає німецьке радіо, в четвер 1. червня приїде до Німеччини югословянський реґент кн. Павло та проведе в Німеччині цілий тиждень; підчас побуту в Берліні замешкає він у замку Бельвю. Він переведе розмови з німецькими державними мужами про справи, які торкаються Німеччини та Югославії.

Реґентові товаришитиме міністр закордонних справ Марковіч, міністр двору Антіч, ад'ютант та почот.

Релігія і мир.

ПРОМОВА ЧЕМБЕРЛЕНА В ЕДІНБУРҐУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Прем'єр Чемберлен, що тепер перебуває у Шотляндії, взяв участь у зборах ґенерального конвенту шотляндської церкви в Едінбурґу та виголосив там коротку промову.

Він підкреслив значіння релігії сучасних народів. На своїм становищі прем'єр Чемберлен старається усунути марево війни, що непокоїть міліони людей. У теперішній політичній ситуації відповідальні керманичі британської політики не бачать іншої забезпеки перед воєнною загрозою крім зброєнь, але теперішній стан н-євности можна буде усунути лиш тоді, коли міжнародніми взаєминами будуть кермувати християнські засади. За те молимося і віримо, що Бог вислухає наші молитви, закінчив Чемберлен свою промову.

Програма побуту князя Павла у Німеччині.

БЕРЛІН, ПАТ. Програму побуту югословянського регента і його жінки у Німеччині вже устійнено:

1. червня вечором відбудеться ґалевий обід у Гітлера,

2. червня реґент зложить вінок на могилі невідомого вояка, буде на військовій ревії та на ґалевому представленні в опері,

3. червня реґент звидить Потсдам, буде на принятті у мін. Рібентропа та відвідає мін. Гебельса.

4. червня кн. Павло звидить Берлін з околицею та буде на принятті у марш. Ґерінга,

5. червня звидить він Дрезден.

Від 6. до 8. червня реґентська пара буде приватними гостями марш. Ґерінга.

—o—

ЕСПАНСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ ЇДУТЬ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Разом з німецьким леґіоном приїде з візитою до Німеччини кількох визначних еспанських ґенералів: Яґе, Сольчанґа, Ґарсія,Валіно, Каміальо Альонзо і Мартінез Кампос, крім того група еспанських представників влади та преси під проводом шефа пресового бюра.

Nr. 120 (15.199). Lwów, niedziela 28. maja 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Rok LX.
Ч. 120 (15.199). Львів, неділя 28. травня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codzienn e rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно 15.00 „
піврічно 30.00 „
річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британські пропозиції у справі пакту взаємної допомоги переслано до Москви

ВІДПОВІДЬ ПРИЙДЕ У ВІВТОРОК.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британську пропозицію у справі пакту зі СССР, що її в четвер вечором узгіднено між Льонфоном і Парижем, переслано у пятницю перед полуднем британському амбасадорі у Москві, який має доручити совітському урядові у пятницю вечором або в суботу рано.

Сподіються, що СССР відповість у вівторок. У понеділок мін. Галіфакс вертається до Льондону, рівночасно з амб. Майським.

ТРИ ТОЧКИ ПОРОЗУМІННЯ.

Британська нота має коло 4.000 слів і обіймає 2 сторінки машинового письма. Вона містить такі пропозиції:

1. Порозуміння між Анґлією, Францією й СССР у справі негайної помочі на випадок нападу на одну з тих держав.

2. Якщоб якась держава, що їй один з контрагентів дав ґарантії, попросила помочі для оборони перед нападом, усі три великодержави поможуть.

3. Котрагенти зобовязуються зберегти пакт Ліги Націй та перевести консультацію на випадок агресії в якійнебудь част. Европи.

ПЕРЕД НОРМАЛІЗАЦІЄЮ ВЗАЄМИН МІЖ ЛИТВОЮ І ВАТИКАНОМ.

РИМ, ПАТ. Розійшлися поголоски, що Литва хоче остаточно урегулювати відносини до Ватикану, іменуючи посла при Ватикані. Тепер її репрезентує шарже д аффер, бо у звязку зі спором при виконуванні конкордату литовський уряд відкликав у серпні 1932 р. свого посла з Ватикану.

„Найширше зобовязання, якого британський уряд колинебудь піднявся".

ПАКТ ЗІ СССР В НАСВІТЛЕННІ АНҐЛІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Менчестер Ґардіен", обговорюючи порозуміння зі СССР, підкреслює, що три великодержави готові дати ґарантію всім европейським державам, які були би предметом агресії. Є це найширше і найдальше посунене зобовязання, якого британський уряд колинебудь піднявся.

ОПТИМІЗМ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ ТА СКЕПТИЦИЗМ КОМУНІСТИЧНОГО ЧАСОПИСУ

ПАРИЖ, ПАТ. Ціла паризька преса присвячує багато уваги справі пакту взаємної допомоги з Анґлією та СССР і займає до неї прихильне становище, за винятком правих часописів. Більшість щоденників висловлює думку, що переговори покінчаться успішно, а то всі три уряди за далеко заанґажувалися, щоб тепер відступати. Французька преса в чергу привязує вагу не до самої військової співпраці СССР, а до морального враження, яке робить підписання пакту на Німеччину.

Скептичне становище займає комуністична „Юманіте", яка висловлює сумнів, чи Льондон і Париж виявлять досить доброї волі та зрозуміння для совітських домагань.

Італія не зірве пактів з Анґлією.

ЯК ЗАРЕАҐУЮТЬ ДЕРЖАВИ ОСИ НА ДАЛЬШУ ПОЛІТКУ ОКРУЖЕННЯ?

РИМ, ПАТ. Аґенція „Інфор" оголошує комунікат, в якім називає безосновними голоси закордонної преси, мовляв: Італія виповість Анґлії пакт з 16. квітня 1938 р. Італія слідкує за розвитком подій не лиш уважно, але й спокійно. Анґльо - турецького договору ще не підписано, а чи його підпишуть — це мабуть залежить від того, чи заключать анґльо - франко - совітський договір. Цього останнього ще остаточно не узгіднено, тому годі тепер передбачувати, яка буде ракція держав оси.

Теперішній розвиток подій веде до дальшого загострення взаємин, але щойно з конкретних та скристалізованих фактів витягне Рим консеквенції.

Юґославянський реґент переведе

ПОЛІТИЧНІ РОЗМОВИ У БЕРЛІНІ.

Як подає німецьке радіо, в четвер 1. червня приїде до Німеччини югословянський реґент кн. Павло та проведе в Німеччині один тиждень; підчас побуту в Берліні замешкає він у замку Бельвю. Він переведе розмови з німецькими державними мужами про справи, які торкаються Німеччини та Югославії.

Реґентові товаришитиме міністр закордонних справ Марковіч, міністр двору Антіч, адютант та почот.

Релігія і мир.

ПРОМОВА ЧЕМБЕРЛЕНА В ЕДІНБУРГУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Премієр Чемберлен, що тепер перебуває у Шотляндії, взяв участь у зборах ґенерального конвенту шотляндської церкви в Единбургу та виголосив там коротку промову.

Він підкреслив значіння релігії сучасних народів. На своїм становищі премієр Чемберлен старається усунути марево війни, що непокоїть міліони людей. У теперішній політичній ситуації відповідальні керманичі британської політики не бачать іншої забезпеки перед воєнною загрозою крім зброєнь, але теперішній стан н.безпеки можна буде усунути лиш тоді, коли міжнародніми взаєминами будуть кермувати християнські засади. За те молимося і віримо, що Бог вислухає наші молитви, закінчив Чемберлен свою промову.

Програма побуту князя Павла у Німеччині.

БЕРЛІН, ПАТ. Програму побуту югословянського реґента і його жінки у Німеччині так устійнено:

1. червня вечором відбудеться ґалевий обід у Гітлера.

2. червня реґент зложить вінок на могилі незнаного вояка, буде на військовій ревії та на ґаловому представленні в опері.

3. червня реґент звидить Потсдам, буде на прийнятті у мін. Рібентропа та відвідає мін. Ґебельса.

4. червня кн. Павло звидить Берлін з околицею та буде на прийнятті у марш. Ґерінґа.

5. червня звидить він Дрезден.

Від 6. до 8. червня реґентська пара буде приватними гостями марш. Ґерінґа.

—o—

ЕСПАНСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ ЇДУТЬ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Разом з німецьким леґіоном приїде з візитою до Німеччини кількох визначних еспанських ґенералів: Яґе, Сольчаґа, Ґарсія, Валіно, Каміальо Альонзо і Мартінез Кампос, крім того група еспанських представників влади та преси під проводом шефа пресового бюра.

На зелені могили.

Львів, 26. травня 1939.

ВІД ДОВГИХ ЛІТ УСТІЙНИЛАСЬ У НАС ТРАДИЦІЯ ІТИ В ЗЕЛЕНІ СВЯТА З ПОКЛОНОМ НА ЗАКВІТЧАНІ ВЕСНЯНИМ КВІТОМ МОГИЛИ. ЗЕЛЕНІ СВЯТА У НАС ТЕ, ЩО В ІНШИХ — ЗАДУШНИЙ ДЕНЬ. ТІЛЬКИ „ЗАДУШКИ" — СУМНІ, ОСІННІ, ПІД ЗНАКОМ ПОЖОВКЛОГО ЛИСТЯ, — ЗЕЛЕНО-СВЯТОЧНЕ СВЯТО ПОКІЙНИХ СТОЇТЬ ПІД ЗНАКОМ БУЙНОГО РОЗКВІТУ ВСІЄЇ ПРИРОДИ. МОЖЕ Й ТОМУ ЦЕРЕМОНІЯЛ, СТОСОВАНИХ В ОБИДВОХ ТИХ СВЯТАХ ТРОХИ ІНШИЙ. ВЕСНЯНЕ СВЯТО ПОМЕРШИХ ПИШНІШЕ, БІЛЬШ ВЕЛИЧАВЕ, ЯКЕСЬ РАДІСНІШЕ. Є В НЬОМУ ТЕНДЕНЦІЯ ПІДКРЕСЛЮВАТИ ВСЕ ТЕ, ЩО ХОЧ ПОМЕРЛО, ЗГИНУЛО, ПРОТЕ СЛУЖИТЬ СИМВОЛОМ ЖИТТЯ ТА ЖИТТЄВИХ ЗМАГАНЬ. ТАКИМ РОБОМ УСТІЙНИЛАСЬ ТРАДИЦІЯ ПІДКРЕСЛЮВАТИ ТЕЖ У МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ХАРАКТЕР ПІЕТИЗМ ДЛЯ ДЕЯКИХ ОСОБЛИВО ДОРОГИХ МОГИЛ.

БУЛИ РОКИ, КОЛИ БУЛА ЗМОГА ПРОЯВЛЯТИ ТОЙ ПІЕТИЗМ ТА ПІДТРИМУВАТИ ТРАДИЦІЮ В УСІЙ ШИРИНІ, З ПОХОДАМИ, ВІНКАМИ, ПРАПОРАМИ, У ЗОРГАНІЗОВАНИХ ПОХОДАХ, ЯКИЙ ЗЛИВАВСЯ В ОДИН ЩОРІЧНИЙ МОГУТНІЙ ПОХІД. ПОТІМ ПРИЙШЛИ ОКРЕМІ ПОХОДИ, ПОЛУЧЕНІ З ЦЕРКОВНИМИ ПРОЦЕСІЯМИ. У ЦЬОМУ РОЦІ СВЯТКУВАННЯ СВЯТА ПОКІЙНИХ МАТИМЕ ЩЕ СКРОМНІШИЙ ХАРАКТЕР, БО ВІДБУДЕТЬСЯ ВИКЛЮЧНО ТІЛЬКИ У РЯМЦЯХ ПРОЦЕСІЙ. БУДЕ ПІДКРЕСЛЕНИЙ ЩЕ ВИРАЗНІШИЙ СУТО-ЦЕРКОВНИЙ ХАРАКТЕР, ХОЧ І РАНІШ ТОЙ РЕЛІГІЙНИЙ МОМЕНТ БУВ ЗАВЖДИ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ, ЙДУЧИ В ПАРІ З МОМЕНТОМ НАЦІОНАЛЬНИМ, ЧИ ПАК НАЦІОНАЛЬНО-ВИХОВНИМ. АЛЕ ЗМІНА ОБСТАВИН, ЯКА ВІДБИЛАСЬ НА ЗМІНІ ЦЕРЕМОНІЯЛУ — ЦЕ РЕЧІ ДРУГОРЯДНІ. ЦЕ РІЖНИЦІ В ОРНАМЕНТИЦІ. ПОЛІТИЧНОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ І РАНІШ НІХТО З ЦЬОГО СВЯТА НЕ РОБИВ ТА НЕ ДУМАВ РОБИТИ, ВВАЖАЮЧИ ВСЯКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ РАДШЕ ПРОФАНАЦІЄЮ СВЯТА, ЯКЕ ПОВИННО ПРОХОДИТИ ПІД ЗНАКОМ ПОВАГИ І ТОГО ДУШЕВНОГО ЗОСЕРЕДЖЕННЯ, ЩО ЙОГО ВИМАГАЮТЬ — МОГИЛИ.

ОСТАЛИСЯ ТІ САМІ МОГИЛИ, ОСТАЛОСЯ ТЕ САМЕ НАШЕ ВІДНОШЕННЯ ДО НИХ, ОСТАЛАСЬ ТА САМА ВЕСНЯНА ПРИРОДА. НЕ ЗМІНИЛИСЬ ЛЮДСЬКІ СЕРЦЯ, ХОЧ МОЖЕ БІЛЬШИМ ГОРЕМ НАКИПІЛИ. І ТОМУ НАПЕВНЕ Й ЧИСЛО ТИХ, ЩО ПІДУТЬ ПОКЛОНИТИСЯ МОГИЛАМ У ЗЕЛЕНО-СВЯТОЧНІ ДНІ НЕ БУДЕ ЦЬОГО РОКУ МЕНШЕ, НІЖ БУЛО МИНУЛИМИ РОКАМИ. ІНКОЛИ ТИХОЮ МОВЧАНКОЮ МОЖНА ПРОМОВИТИ ГОЛОСНІШЕ, НІЖ НАЙГОЛОСНІШИМИ ОКЛИКАМИ І СПІВАМИ...

Старе і нове обличчя Міської Ради у Львові.

*Ця стаття оперта на інформаціях одного з наших найкращих знавців львівського комунального терену. — **Редакція.***

Львівська Міська Рада, що саме кінчає свою 5-літню каденцію, стояла під переможним впливом польських комбатантських організацій. Чимало колишніх комбатантів увійшло у склад Ради, голова „Союзу оборонців Львова" став президентом міста. Впливи комбатантів виявлялися зокрема в персональних справах. Щоб отримати посаду або хочби тільки працю в міській службі, треба було виказатися заслугами коло оборони Львова або бодай членством комбатантських союзів. Такі самі мотиви рішали при затверджуванні оферт на достави або роботи для міста. Під впливом людей із згаданої організації щораз більше і частіше говорилося не на терені міської самоуправи про — 1918 рік, що витворювало специфічну атмосферу. Ця тенденція виявлялась особливо в надачі багатьом вулицям Львова назв, звязаних з польськими спогадами про 1918 рік та з іншими історичними подіями военного характеру.

Але цей комбатантський дух, що проявлявся в патріотичних маніфестаціях та в безоглядному підтримуванні своїх людей, не йшов у парі з поведінкою унутрі Ради. Не було спокійнішої Ради, смирнішої та більш мовчазної. Через те, що при виборах у 1934 р., перших, що відбулися після довгої перерви, спричиненої урядуванням іменованих рад, були вибрані нові люди без самоуправних традицій, не стало в Раді носіїв самоуправної ідеї з давніших часів і тому замовкли й ораторські змагання, що давніше виповнювали засідання попередніх міських рад. У переважній частині справ, що приходили під обради, дискусія в Раді зводилася до реферату радного, радні без дискусії піднімали руки та голосували за приняттям внеску. Справжньої виміни думок на Раді майже не було, навіть театральні дебати, що викликували в давніших роках чимало пристрасних промов, стали короткі та спокійні. Багато причинився до цього правильник нарад, що обмежує свободу слова і поміщує інтерпеляції на кінці засідання, коли зацікавлення радних слабне і саля нарад порожніє. Раз у рік ґенеральна дискусія над міським буджетом давала нагоду до загальнішого підходу до справ міської господарки, одначе і ті буджетові наради відбувалися спокійно і лагідно, критика була інколи компліментарна. У двох перших роках Ради деякі радні з табору польських комбатантів займали критичне становище супроти тодішнього президента міста Дрояновського, що не тішився їхньою симпатією, але з його відходом і та критика втратила ґрунт під ногами. Навіть партії, що силою своїх програм стоять на опозиційному становищі, згодом успокоїлися та злагідніли. Не стало у соціялістів колишнього радного Щирека, що своєю гострою і безпощадною критикою нераз викликував в Раді бурю, радний Гавзнер, нинішній провідник львівських соціялістів, підходить до справ все обережно і делікатно (що мабуть і спричинило його виборчу програну). Достроїлися до загального лагідного тону й жиди. Вони промовляли далі часто і річево, але супроти минувшини спокірніли. Можливо, що вплинув на їхню поведінку бойкот, що його більшість Міської Ради приноровила до жидівських промов у звязку з демонстраційним виходом жидівських радних зі салі нарад при постанові надати одній вулиці назву ґенерала Мочинського. Тоді, щоб жидів покарати, польські радні загрозили їм, що не допустять їх до слова. Жиди дійсно якийсь час мовчали, а коли почали наново говорити, довга мовчанка вплинула на них так, що виступали багато спокійніше. Так Міська Рада при кінці свого урядування представляє бодай назовні образ „гармонії і згоди"...

Одначе треба взяти під увагу, що до цієї зміни настроїв причинився чимало новий самоуправний закон, що став обовязувати на рік перед вибором Ради. Цей закон пересунув компетенції в численних справах, що на основі статуту міста Львова належали до Міської Ради, — на президента міста або на колеґіяльну міську управу. Президент міста є тепер виключним зверхником міських службовиків, він їх іменує та звільнює. Всі найважніші справи зосереджуються в його руках, він надає напрям господарці та адміністрації міста. Крім цього президент міста полагоджує цілком незалежно від Міської Ради всі справи державної адміністрації, підлягаючи під цим оглядом безпосередньо воеводі. В наслідок того на міську раду приходять тільки рідко коли справи принципіяльного значіння, нераз цілий денний порядок виповнюють дрібні справи, для загалу цілком нецікаві. Коли перед видачею самоуправного закону засідання Міської Ради відбувалися правильно раз у тиждень і все було над чим радити, то тепер засідання бувають скликувані раз у місяць або й у два місяці. Навіть наради над буджетом не дають змоги до ініціятивної діяльности Ради, бо ж конструкція буджету така, що важко щонебудь змінити, а навіть якби Раді пощастило перевести якусь зміну, то на перешкоді стоять ріжні закони і розпорядки, що обмежують свободу рухів Міської Ради, та вкінці воевода, який може відмовити затвердження буджету. Отже можливости діяльности Міської Ради у теперішніх умовинах дуже обмежені.

Українське громадянство, збаламучене словом „самоуправа", нераз переціньює можливости праці в Раді. Поодинокий радний, якщо має знання і охоту, може очевидно ділово успішно працювати, тим паче, що українські громадяни в багатьох справах так само зацікавлені, як їхні польські та жидівські співгромадяни. Всі міські мешканці в рівній мірі зацікавлені у тому, щоб вулиці міста були відповідно втримані, щоб правильно функціонували водопроводи, електрівня, ґазівня, трамваї. Також, якщо йде за міські податки, інтереси ідентичні. Одначе праця під національним оглядом для добра українського населення під теперішню пору не має в Раді вигляду. Коли Клюб Українських Радних під проводом президента Децикевича 10 літ тому зголошував у Тимчасовій Міській Раді внески за допущення української мови до нарад у Раді, міг це зробити бодай в надії, що внесок буде предметом дискусії. Сьогодні радний, що зголосив би такий внесок, подобав би може на Дон Кіхота. Єдина суспільно-політична діяльність, яка тепер для українських представників можлива, це боротьба в імя слушних засад — та й годі.

До нової Ради, що була вибрана 21. травня, входять знову нові люди, деякі з доволі рівним політичним обличчям. Можливо, що ті нові люди зведуть з дотеперішними володарями міста завзяті бої за владу, та не виключене, що цей початковий наступ згодом переміниться в ідилію так, як це було в дотеперішній Раді. Для українського громадянства виборча перемога ендеків не грізна, бо ж і теперішня рада ставилася до українського питання у Львові цілком негативно, нехтувала українським населенням і признавала Львів виключно польським містом. Українське населення не забуде, що теперішня Міська Рада, яка кожного року роздаровувала великі вартісні міські ґрунти під будову костелів та ріжних польських суспільних і наукових установ, відмовила українським громадянам подарувати дрібну парцелю під будову церкви на Замарстинові. Щось гіршого чейже не може стрінути українців і з боку ендеків!

На зелені могили.

Львів, 26. травня 1939.

ВІД ДОВГИХ ЛІТ УСТІЙНИЛАСЬ У НАС ТРАДИЦІЯ ІТИ В ЗЕЛЕНІ СВЯТА З ПОКЛОНОМ НА ЗАКВІТЧАНІ ВЕСНЯНИМ КВІТОМ МОГИЛИ. ЗЕЛЕНІ СВЯТА У НАС ТЕ, ЩО В ІНШИХ — ЗАДУШНИЙ ДЕНЬ. ТІЛЬКИ „ЗАДУШКИ" — СУМНІ, ОСІННІ, ПІД ЗНАКОМ ПОЖОВКЛОГО ЛИСТЯ. — ЗЕЛЕНО-СВЯТОЧНЕ СВЯТО ПОКІЙНИХ СТОЇТЬ ПІД ЗНАКОМ БУЙНОГО РОЗКВІТУ ВСІЄЇ ПРИРОДИ. МОЖЕ Й ТОМУ ЦЕРЕМОНІЯЛ, СТОСОВАНИХ В ОБИДВОХ ТИХ СВЯТАХ ТРОХИ ІНШИЙ. ВЕСНЯНЕ СВЯТО ПОМЕРШИХ ПИШНІШЕ, БІЛЬШ ВЕЛИЧАВЕ, ЯКЕСЬ РАДІСНІШЕ. Є В НЬОМУ ТЕНДЕНЦІЯ ПІДКРЕСЛЮВАТИ ВСЕ ТЕ, ЩО ХОЧ ПОМЕРЛО, ЗГИНУЛО, ПРОТЕ СЛУЖИТЬ СИМВОЛОМ ЖИТТЯ ТА ЖИТТЄВИХ ЗМАГАНЬ. ТАКИМ РОБОМ УСТІЙНИЛАСЬ ТРАДИЦІЯ ПІДКРЕСЛЮВАТИ ТЕЖ У МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ХАРАКТЕР ПІЄТИЗМ ДЛЯ ДЕЯКИХ ОСОБЛИВО ДОРОГИХ МОГИЛ.

БУЛИ РОКИ, КОЛИ БУЛА ЗМОГА ПРОЯВЛЯТИ ТОЙ ПІЄТИЗМ ТА ПІДТРИМУВАТИ ТРАДИЦІЮ В УСІЙ ШИРИНІ, З ПОХОДАМИ, ВІНКАМИ, ПРАПОРАМИ, У ЗОРҐАНІЗОВАНИХ ПОХОДАХ, ЯКИЙ ЗЛИВАВСЯ В ОДИН ЩОРІЧНИЙ МОГУТНІЙ ПОХІД. ПОТІМ ПРИЙШЛИ ОКРЕМІ ПОХОДИ, ПОЛУЧЕНІ З ЦЕРКОВНИМИ ПРОЦЕСІЯМИ. У ЦЬОМУ РОЦІ СВЯТКУВАННЯ СВЯТА ПОКІЙНИХ МАТИМЕ ЩЕ СКРОМНІШИЙ ХАРАКТЕР, БО ВІДБУДЕТЬСЯ ВИКЛЮЧНО ТІЛЬКИ У РЯМЦЯХ ПРОЦЕСІЙ. БУДЕ ПІДКРЕСЛЕНИЙ ЩЕ ВИРАЗНІШИЙ СУТО-ЦЕРКОВНИЙ ХАРАКТЕР, ХОЧ І РАНІШ ТОЙ РЕЛІҐІЙНИЙ МОМЕНТ БУВ ЗАВЖДИ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ, ЙДУЧИ В ПАРІ З МОМЕНТОМ НАЦІОНАЛЬНИМ, ЧИ ПАК НАЦІОНАЛЬНО-ВИХОВНИМ. АЛЕ ЗМІНА ОБСТАВИН, ЯКА ВІДБИЛАСЬ НА ЗМІНІ ЦЕРЕМОНІЯЛУ — ЦЕ РЕЧІ ДРУГОРЯДНІ. ЦЕ РІЖНИЦІ В ОРНАМЕНТИЦІ. ПОЛІТИЧНОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ І РАНІШ НІХТО З ЦЬОГО СВЯТА НЕ РОБИВ ТА НЕ ДУМАВ РОБИТИ, ВВАЖАЮЧИ ВСЯКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ РАДШЕ ПРОФАНАЦІЄЮ СВЯТА, ЯКЕ ПОВИННО ПРОХОДИТИ ПІД ЗНАКОМ ПОВАГИ І ТОГО ДУШЕВНОГО ЗОСЕРЕДЖЕННЯ, ЩО ЙОГО ВИМАГАЮТЬ — МОГИЛИ.

ОСТАЛИСЯ ТІ САМІ МОГИЛИ, ОСТАЛОСЯ ТЕ САМЕ НАШЕ ВІДНОШЕННЯ ДО НИХ, ОСТАЛАСЬ ТА САМА ВЕСНЯНА ПРИРОДА. НЕ ЗМІНИЛИСЬ ЛЮДСЬКІ СЕРЦЯ, ХОЧ МОЖЕ БІЛЬШИМ ГОРЕМ НАКИПІЛИ. І ТОМУ НАПЕВНЕ Й ЧИСЛО ТИХ, ЩО ПІДУТЬ ПОКЛОНИТИСЯ МОГИЛАМ У ЗЕЛЕНО-СВЯТОЧНІ ДНІ НЕ БУДЕ ЦЬОГО РОКУ МЕНШЕ, НІЖ БУЛО МИНУЛИМИ РОКАМИ. ІНКОЛИ ТИХОЮ МОВЧАНКОЮ МОЖНА ПРОМОВИТИ ГОЛОСНІШЕ, НІЖ НАЙГОЛОСНІШИМИ ОКЛИКАМИ І СПІВАМИ...

Старе і нове обличчя Міської Ради у Львові.

Ця стаття оперта на інформаціях одного з наших найкращих знавців львівського комунального терену. — Редакція.

Львівська Міська Рада, що саме кінчає свою 5-літню каденцію, стояла під переможним впливом польських комбатантських орґанізацій. Чимало колишніх комбатантів увійшло у склад Ради, голова „Союзу оборонців Львова" став президентом міста. Впливи комбатантів виявлялися зокрема в персональних справах. Щоб отримати посаду або хочби тільки працю в міській службі, треба було виказатися заслугами коло оборони Львова або бодай членством комбатантських союзів. Такі самі мотиви рішали при затверджуванні оферт на достави або роботи для міста. Під впливом людей із згаданої орґанізації щораз більше і частіше говорилося не на терені міської самоуправи про — 1918 рік, що витворювало специфічну атмосферу. Ця тенденція виявлялась особливо в надачі багатьом вулицям Львова назв, звязаних з польськими спогадами про 1918 рік та з іншими історичними подіями воєнного характеру.

Але цей комбатантський дух, що проявлявся в патріотичних маніфестаціях та в безоглядному підтримуванні своїх людей, не йшов у парі з поведінкою унутрі Ради. Не було спокійнішої Ради, смирнішої та більш мовчазної. Через те, що при виборах у 1934 р., перших, що відбулися після довгої перерви, спричиненої урядуванням іменованих рад, були вибрані нові люди без самоуправних традицій, не стало в Раді носіїв самоуправної ідеї з давніших часів і тому замовкли й ораторські змагання, що давніше виповнювали засідання попередніх міських рад. У переважній частині справ, що приходили під обради, дискусія в Раді зводилася до реферату радного, радні без дискусії піднімали руки та голосували за приняттям внеску. Справжньої виміни думок на Раді майже не було, навіть театральні дебати, що викликували в давніших роках чимало пристрасних промов, стали короткі та спокійні. Багато причинився до цього правильник нарад, що обмежує свободу слова і поміщує інтерпеляції на кінці засідання, коли зацікавлення радних слабне і саля нарад порожніє. Раз у рік ґенеральна дискусія над міським буджетом давала нагоду до загальнішого підходу до справ міської господарки, одначе і ті буджетові наради відбувалися спокійно і лагідно, критика була інколи компліментарна. У двох перших роках Ради деякі радні з табору польських комбатантів займали критичне становище супроти тодішнього президента міста Дрояновського, що не тішився їхньою симпатією, але з його відходом і та критика втратила ґрунт під ногами. Навіть партії, що силою своїх програм стоять на опозиційному становищі, згодом успокоїлися та злагідніли. Не стало у соціялістів колишнього радного Щирека, що своєю гострою і безпощадною критикою нераз викликував в Раді бурю, радний Гавзнер, нинішній провідник львівських соціялістів, підходить до справ все обережно і делікатно (що мабуть і спричинило його виборчу прокрану). Достроїлися до загального лагідного тону й жиди. Вони промовляли далі часто і річево, але супроти минувшини спокірніли. Можливо, що вплинув на їхню поведінку бойкот, що його більшість Міської Ради приноровила до жидівських промов у звязку з демонстраційним виходом жидівських радних зі салі нарад при постанові надати одній вулиці назву генерала Мончинського. Тоді, щоб жидів покарати, польські радні загрозили їм, що не допустять їх до слова. Жиди дійсно якийсь час мовчали, а коли почали наново говорити, довга мовчанка вплинула на них так, що виступали багато спокійніше. Так Міська Рада при кінці свого урядування представляє бодай назовні образ „гармонії і згоди"...

Одначе треба взяти під увагу, що до цієї зміни настроїв причинився чимало новий самоуправний закон, що став обовязувати на рік перед вибором Ради. Цей закон пересунув компетенції в численних справах, що на основі статуту міста Львова належали до Міської Ради, — на президента міста або на колеґіяльну міську управу. Президент міста є тепер виключним зверхником міських службовиків, він їх іменує та звільнює. Всі найважніші справи зосереджуються в його руках, він надає напрям господарці та адміністрації міста. Крім цього президент міста полагоджує цілком незалежно від Міської Ради всі справи державної адміністрації, підлягаючи під цим оглядом безпосередньо воєводі. В наслідок того на міську раду приходять тільки рідко коли справи принципіяльного значіння, нераз цілий денний порядок виповнюють дрібні справи, для загалу цілком нецікаві. Коли перед видачею самоуправного закону засідання Міської Ради відбувалися правильно раз у тиждень і все було над чим радити, то тепер засідання бувають скликувані раз у місяць або й у два місяці. Навіть наради над буджетом не дають змоги до ініціятивної діяльности Ради, бо ж конструкція буджету така, що важко щонебудь змінити, а навіть якби Раді пощастило перевести якусь зміну, то на перешкоді стоять ріжні закони і розпорядки, що обмежують свободу рухів Міської Ради, та вкінці воєвода, який може відмовити затвердження буджету. Отже можливости діяльности Міської Ради у теперішніх умовинах дуже обмежені.

Українське громадянство, збаламучене словом „самоуправа", нераз перецінює можливости праці в Раді. Поодинокий радний, якщо має знання і охоту, може очевидно ділово успішно працювати, тим паче, що українські громадяни в багатьох справах так само зацікавлені, як їхні польські та жидівські співгромадяни. Всі міські мешканці в рівній мірі зацікавлені у тому, щоб вулиці міста були відповідно вдержані, щоб правильно функціонували водопроводи, електрівня, ґазівня, трамваї. Також, якщо іде за міські податки, інтереси ідентичні. Одначе праця під національним оглядом для добра українського населення під теперішню пору не має в Раді вигляду. Коли Клюб Українських Радних під проводом президента Дешкевича 10 літ тому зголошував у Тимчасовій Міській Раді внески за допущення української мови до нарад у Раді, міг це зробити бодай в надії, що внесок буде предметом дискусії. Сьогодні радний, що зголосив би такий внесок, подобав би може на Дон Кіхота. Єдина суспільно-політична діяльність, яка тепер для українських представників можлива, це боротьба в імя слушних засад — та й годі.

До нової Ради, що була вибрана 21. травня, входять знову нові люди, деякі з доволі різним політичним обличчям. Можливо, що ті нові люди заведуть з дотеперішними володарями міста завзяті бої за владу, та не виключене, що цей початковий наступ згодом переміниться в [illegible] лю так, як це було в дотеперішній Раді. Для українського громадянства виборча перемога ендеків не грізна, бо ж і теперішня рада ставилася до українського питання у Львові цілком негативно, нехтувала українським населенням і признавала Львів виключно польським містом. Українське населення не забуде, що теперішня Міська Рада, яка кожного року роздаровувала великі вартісні міські ґрунти під будову костелів та ріжних польських суспільних і культурних установ, відмовила українським громадянам дарувати дрібну парцелю під будову церкви на Замарстинові. Щось гіршого чей же не може стрінути українців і з боку ендеків!

Північ вертається на політичну арену.

СТАНОВИЩЕ БАЛТІЙСЬКИХ І СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ ДО ТЕПЕРІШНЬОЇ МІЖНАРОДНЬОЇ СИТУАЦІЇ.

На полудні, на Середземнім Морі, вже не так горячо. Німецька фльота залишила еспанські пристані, не стрічаємо вже вісток про постійні рухи британських та французьких кораблів, німецькі й італійські добровольці кінець-кінців виїхали з Еспанії, балканські держави заняли виразне становище: Румунія і Туреччина станули по боці „великих демократій", Югославія підпорядкувалася „осі". Тепер тереном горячкової дипльоматичної діяльности став протилежний кінець Европи — спокійні північні держави, що в останніх століттях не брали живішої участи в міжнародньому житті, дарма, що деякі з них відігравали таку поважну ролю в історії Европи.

Коли розглянемо північну Европу під кутом теперішньої европейської крізи, то побачимо, що інша роля припала балтійським державам, інша — скандинавським.

Балтійські держави у вужчому розумінні — це Естонія, Латвія та Литва. Довоенна назва Естонії та Латвії: „остзейські губернії" — цей такий питомий російській мові макаронізм — характеризує положення та історичне обличча тих країв: вони становлять споконвічний терен перехрестя російських і німецьких впливів та інтересів, традиційний плацдарм основних змагань обох сусідніх великодержав: російське „вікно в Европу" та шлях німецького „походу на Схід".

Вже у XII. столітті стали східні балтійські побережжя тереном експанзії німців, які заложили там першу державну організацію: ризьке архиепископство та лицарський орден „Братів Меча". Ці німецькі держави ввесь час чули на собі натиск москалів, що кілька разів нападали на Лівонію (1502, 1558 р.) і кінець-кінців — по періоді польського та шведського панування — здобули її разом з Естонією, Курляндією та Литвою. Росія обіцяла великі вольности місцевому німецькому населенню, але в половині XIX. стол. таки взялася росіщити край. Місцева німецька шляхта — відомі „остзейські барони" — дійшла була до великих впливів у Росії та надавала політичне обличча цілій країні. Підчас світової війни німці обсадили Литву і Курляндію, по революції — Лівонію та Естонію і думали на постійне злучити ті краї з Німеччиною, але перемога Антанти не дозволила їм завершити тих плянів.

Чи хоче їх здійснити Гітлер? Цікаво, що коли йде про терени східної експанзії Німеччини, то публіцистика постійно вказує на далеку Україну, а не бере під увагу невеличких балтійських республик, до яких Німеччина має такий добрий доступ, які не мають змоги боронити своєї незалежности та які становлять мабуть одинокий шлях німецького збройного походу на СССР, від коли Польща рішуче відкинула пляни протисовітської круціяти, а британська дипльоматія зробила німецькій прикру несподіванку в Букарешті та в Анкарі.

Характеристичне, що у відомому демарші у березні цього року Німеччина не домагалася від Польщі приступлення до протикомінтернівського пакту — як це загально припускали — лиш екстериторіяльного шляху через Поморя, отже безпосередньої суходільної сполуки зі Східною Прусією і тимсамим з балтійськими державами. Коли приймемо як заложення, що остаточною метою німецької східньої політики — згідно з „Майн Камф"-ом — є „лебенсравм" на руїнах СССР, то прийдеться зробити висновок, що Німеччина не глядить на Польщу як на можливого протисовітського союзника ані на пляцдарм власної протисовітської акції, що Німеччина хотіла дістати від Польщі лиш одно: доступ до Балтії — справжньої випадової бази проти СССР.

Чи без екстериторіяльної автостради і залізниці через Поморя Німеччина могла б заатакувати СССР крізь Балтію, уживаючи своєї великої фльоти та добрих пристаней балтійських держав — це питання, на яке міг би відповісти лиш добрий військовий спец. У всякому випадку СССР мав би мабуть поважну перевагу на терені балтійських держав, з якими він межує безпосередньо і то на довгій лінії. Все таки Балтія займає мабуть поважне місце у німецьких плянах. Коли Гітлер у горячому часі по анексії Чехії заняв Мемель, він робив це хіба не для права самоозначення народів, яке в тому самому часі подоптав у Середущій Европі. Укріплення Мемеля та відома політика узалежнення Литви вказувала б на те, що для того найдальше на схід висуненого німецького міста передбачено якусь важну ролю.

Тої самої думки є мабуть і Москва, коли вона загрозила, що займе балтійські держави після того, як вони погодилися на пакт ненападу з Німеччиною — дарма, що від нього не могли відмовитися при своїх скромних силах та небезпечному ґеографічному положенні. Ці погрози мимоволі нагадують відомі натяки Жданова та насувають підозріння, що СССР шукає претексту, щоб знову захопити балтійське побережжя, від якого в 1919 р. найвища рада аліянтів відгородила його „санітарним кордоном" двох невеличких республик.

Положення балтійських держав, здається, було одною з важних причин проволоки в анґльо-совітських переговорах: СССР рішуче домагався безпосередніх ґарантій для себе і не вдоволявся посередніми ґарантіями — для держав, що відділюють його від Німеччини і Середземного Моря — бо система протинімецьких ґарантій, що її зорганізувала британська дипльоматія, опирається на півдні на Середземне Море, але на півночі сягає лиш до Двини, не до самого Балтійського Моря. А балтійським державам ні Анґлія ні Франція не могли дати ніяких ґарантій: годі підійматись оборони країв, яких оборонний потенціял мінімальний і до яких Німеччина може без труду замкнути доступ. Балтійським державам не залишається нічого іншого, як запевнювати всіх, що вони чуються безпечні — і терпеливо чекати на свою долю.

Коли ми говорили про Балтію, ми мали на думці виключно Естонію, Латвію та Литву. Не зараховували ми туди Фінляндії, яка — дарма, що також один з надбалтійських „рандштатів" — не лежить на шляху з Німеччини до Росії, отже не має основної геополітичної прикмети інших балтійських держав. Далека Німеччина — це для Фінляндії мало грізний „люпус екс фабуля", зате куди грізніший для неї російський сусід, що крізь пусті, рідко заселені північно-фінляндські провінції бажав би собі прорубати нове „вікно у світ" — до північної норвезької пристані Нарвік, яка ніколи не замерзає. Ця спільна загроза дала фінляндській закордонній політиці орієнтацію на Скандинавію, з якою вона була звязана політично і культурно до початку XIX. століття: Фінляндія належить нині не до балтійської антанти, а до т. зв. бльоку північних (скандинавських) держав.

Положення тих обох просторів основно ріжниться між собою. Коли Балтія — типова перехідна область, то Скандинавія навпаки — лежить осторонь, відділена від европейського материка Балтійським Морем. Від часів Наполеона I. Скандинавія не брала участи в ніякому конфлікті, за вийнятком Данії, що врештою воювала за німецькі землі, не за данські (Шлезвіґ і Гольштайн).

З огляду на своє окраїнне положення, над отвертим Атлянтійським Океаном, скандинавські держави можуть відіграти поважну ролю на випадок европейської війни, навіть зберігаючи невтральність — якщо буде це невтральність прихильна для одної з воюючих сторін. На випадок протинімецької бльокади могли би скандинавські держави посередничити у транспортах до Німеччини, але таксамо могли б вони віддати свої пристані й залізниці на звязок між СССР та його західними союзниками.

Котра з тих можливостей більше правдоподібна? Скандинавські народи — стопроцентові нордійці — дуже близькі сучасній Німеччині расово, але дуже далекі ідеольогічно: у скандинавських державах неподільно панує ортодоксійна демократія з помітними соціялістичними впливами. Не диво, що вони не спішаться брати на себе які-небудь зобовязання супроти Німеччини, яка тепер стала червоною плахтою для всього демократичного світу. Німецьку пропозицію пакту неаґресії відкинули всі скандинавські держави за вийнятком Данії, яка має спільний з Німеччиною кордон та німецьку меншину і тому не може дозволити собі на такий жест.

Це не значить, щоб скандинавські держави заняли протинімецьке становище. Коли візьмемо під увагу, скільки ваги привязують дві держави скандинавського бльоку — Швеція та Норвеґія — до справи ремілітаризації Аляндських островів, то зясуємо собі, як вони приняли неґативне становище „демократичного" СССР.

Німеччина погодилася на те, щоб Фінляндія наспілку зі Швецією укріпили ті острови, які становлять ключ безпеки західнього фінляндського берега та східнього побережжя Швеції, СССР не погодився — і тим доказав, що Німеччина не має монополю на аґресивні пляни та що, коли скандинавські держави загрожені, то не від півдня.

Тому нічого дивного, що скандинавський бльок веде незалежну політику, що його поодинокі члени — зокрема Швеція — пильно зброяться, щоб власними силами загарантувати незайманість своїх територій.

(гал.)

Північ вертається на політичну арену.

СТАНОВИЩЕ БАЛТІЙСЬКИХ І СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ ДО ТЕПЕРІШНЬОЇ МІЖНАРОДНЬОЇ СИТУАЦІЇ.

На полудні, на Середземнім Морі, вже не так горячо. Німецька фльота залишила еспанські пристані, не стрічаємо вже вісток про постійні рухи британських та французьких кораблів, німецькі й італійські добровольці кінець-кінців виїхали з Еспанії, балканські держави заняли виразне становище: Румунія і Туреччина станули по боці „великих демократій", Югославія підпорядкувалася „осі". Тепер тереном горячкової дипльоматичної діяльности став протилежний кінець Европи — спокійні північні держави, що в останніх століттях не брали живішої участи в міжнародньому житті, дарма, що деякі з них відігравали таку поважну ролю в історії Европи.

Коли розглянемо північну Европу під кутом теперішньої европейської кризи, то побачимо, що інша роля припала балтійським державам, інша — скандинавським.

Балтійські держави у вужчому розумінні — це Естонія, Латвія та Литва. Довоєнна назва Естонії та Латвії: „остзейські губернії" — цей такий питомий російській мові макаронізм — характеризує положення та історичне обличча тих країв: вони становлять споконвічний терен перехрестя російських і німецьких впливів та інтересів, традиційний плацдарм основних змагань обох сусідніх великодержав: російське „вікно в Европу" та шлях німецького „походу на Схід".

Вже у XII. столітті стали східні балтійські побережжя тереном експансії німців, які заложили там першу державну організацію: рижське архиепископство та лицарський орден „Братів Меча". Ці німецькі держави ввесь час чули на собі натиск москалів, що кілька разів нападали на Лівонію (1502, 1558 р.) і кінець-кінців — по періоді польського та шведського панування — здобули її разом з Естонією, Курляндією та Литвою. Росія обіцяла великі вольности місцевому німецькому населенню, але в половині XIX. стол. тими взялася російщити край. Місцева німецька шляхта — відомі „остзейські барони" — дійшла була до великих впливів у Росії та надавала політичне обличча цілій країні. Підчас світової війни німці обсадили Литву і Курляндію, по революції — Лівонію та Естонію і думали на постійне злучити ті краї з Німеччиною, але перемога Антанти не дозволила їм завершити тих плянів.

Чи хоче їх здійснити Гітлер? Цікаво, що коли йде про терени східної експансії Німеччини, то публіцистика постійно вказує на далеку Україну, а не бере під увагу невеличких балтійських республик, до яких Німеччина має такий добрий доступ, які не мають змоги боронити своєї незалежности та які становлять мабуть одинокий шлях німецького збройного походу на СССР, від коли Польща рішуче відкинула пляни протисовітської крушіяти, а британська дипльоматія зробила німецькій прикру несподіванку в Букарешті та в Анкарі.

Характеристичне, що у відомому демарші у березні цього року Німеччина не домагалася від Польщі приступлення до протикомінтернівського пакту — як це загально припускали — лиш екстериторіяльного шляху через Поморя, отже безпосередньої сухопутньої сполуки зі Східною Прусією і тим самим з балтійськими державами. Коли приймемо як заложення, що остаточною метою німецької східньої політики — згідно з „Майн Камф"-ом — є „лебенсравм" на руїнах СССР, то прийдеться зробити висновок, що Німеччина не глядить на Польщу як на можливого протисовітського союзника ані на плацдарм власної протисовітської акції, що Німеччина хотіла дістати від Польщі лиш одно: доступ до Балтії — справжньої випадової бази проти СССР.

Чи без екстериторіяльної автостради і залізниці через Поморя Німеччина могла б заатакувати СССР крізь Балтію, уживаючи своєї великої фльоти та добрих пристаней балтійських держав — це питання, на яке міг би відповісти лиш добрий військовий спец. У всякому випадку СССР мав би мабуть поважну перевагу на терені балтійських держав, з якими він межує безпосередньо і то на довгій лінії. Все таки Балтія займає мабуть поважне місце у німецьких плянах. Коли Гітлер у горячому часі по анексії Чехії заняв Мемель, він робив це хіба не для права самоозначення народів, яке в тому самому часі подоптав у Середущій Европі. Укріплення Мемеля та відома політика узалежнення Литви вказувала б на те, що для того найдальше на схід висуненого німецького міста передбачено якусь важну ролю.

Тої самої думки є мабуть і Москва, коли вона загрозила, що займе балтійські держави після того, як вони погодилися на пакт ненападу з Німеччиною — дарма, що від нього не могли відмовитися при своїх скромних силах та небезпечному географічному положенні. Ці погрози мимоволі нагадують відомі натяки Жданова та насувають підозріння, що СССР шукає претексту, щоб знову захопити балтійське побережжя, від якого в 1919 р. найвища рада аліянтів відгородила його „санітарним кордоном" двох невеличких республик.

Положення балтійських держав, здається, було одною з важних причин проволоки в англьо-совітських переговорах: СССР рішуче домагався безпосередніх гарантій для себе і не вдоволявся посередніми гарантіями — для держав, що відділюють його від Німеччини і Середземного Моря — бо система протинімецьких гарантій, що її зорганізувала британська дипльоматія, опирається на півдні на Середземне Море, але на півночі сягає лиш до Двини, не до самого Балтійського Моря. А балтійським державам ні Англія ні Франція не могли дати ніяких гарантій: годі підійматись оборони країв, яких оборонний потенціял мінімальний і до яких Німеччина може без труду замкнути доступ. Балтійським державам не залишається нічого іншого, як запевнювати всіх, що вони чуються безпечні — і терпеливо чекати на свою долю.

Коли ми говорили про Балтію, ми мали на думці виключно Естонію, Латвію та Литву. Не зараховували ми туди Фінляндії, яка — дарма, що також один з надбалтійських „рандштатів" — не лежить на шляху з Німеччини до Росії, отже не має основної геополітичної прикмети інших балтійських держав. Далека Німеччина — це для Фінляндії мало грізний „люпус екс фабуля", зате куди грізніший для неї російський сусід, що крізь пусті, рідко заселені північно-фінляндські провінції бажав би собі прорубати нове „вікно у світ" — до північної норвезької пристані Нарвік, яка ніколи не замерзає. Ця спільна загроза дала фінляндській закордонній політиці орієнтацію на Скандинавію, з якою вона була звязана політично і культурно до початку XIX. століття: Фінляндія належить нині не до балтійської антанти, а до т. зв. бльоку північних (скандинавських) держав.

Положення тих обох просторів основно ріжниться між собою. Коли Балтія — типова перехідна область, то Скандинавія навпаки — лежить осторонь, відділена від европейського материка Балтійським Морем. Від часів Наполеона І. Скандинавія не брала участи в ніякому конфлікті, за вийнятком Данії, що зрештою воювала за німецькі землі, не за данські (Шлезвіг і Гольштайн).

З огляду на своє окраїнне положення, над отвертим Атлянтійським Океаном, скандинавські держави можуть відіграти поважну ролю на випадок европейської війни, навіть зберігаючи невтральність — якщо буде це невтральність прихильна для одної з воюючих сторін. На випадок протинімецької бльокади могли би скандинавські держави посередничити у транспортах до Німеччини, але таксамо могли б вони віддати свої пристані й залізниці на звязок між СССР та його західними союзниками.

Котра з тих можливостей більше правдоподібна? Скандинавські народи — стопроцентові нордійці — дуже близькі сучасній Німеччині расово, але дуже далекі ідеольогічно: у скандинавських державах неподільно панує ортодоксійна демократія з помітними соціялістичними впливами. Не диво, що вони не спішаться брати на себе які-небудь зобовязання супроти Німеччини, яка тепер стала червоною плахтою для всього демократичного світу. Німецьку пропозицію пакту неагресії відкинули всі скандинавські держави за вийнятком Данії, яка має спільний з Німеччиною кордон та німецьку меншину і тому не може дозволити собі на такий жест.

Це не значить, щоб скандинавські держави заняли протинімецьке становище. Коли візьмемо під увагу, скільки ваги привязують дві держави скандинавського бльоку — Швеція та Норвегія — до справи ремілітаризації Аляндських островів, то зясуємо собі, як вони приняли неґативне становище „демократичного" СССР.

Німеччина погодилася на те, щоб Фінляндія наспілку зі Швецією укріпили ті острови, які становлять ключ безпеки західнього фінляндського берега та східнього побережжя Швеції. СССР не погодився — і тим доказав, що Німеччина не має монополю на агресивні пляни та що, коли скандинавські держави загрожені, то не від півдня.

Тому нічого дивного, що скандинавський бльок веде незалежну політику, що його поодинокі члени — зокрема Швеція — пильно зброяться, щоб власними силами загарантувати незайманість своїх територій.

(гал.)

Природа й люди зодягають цвинтар.

ПІВ ГОДИНИ НА ЯНІВСЬКОМУ ЦВИНТАРІ НАПЕРЕДОДНІ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ.

Культурній людині не важко зрозуміти обурення, яке викликує профанація могили, всеодно — нашого вояка чи нікому невідомої людини. Ключ розуміння цього дає вже той настрій, з яким входите на кожний цвинтар і де холод та тиша, дихнувши на вас чимсь з вічности, ніби кажуть:

Відкрий голову ти, смертний, перед тими, що вже в безсмертність перейшли! Склони чоло, людино суєти і дрібних турбот, перед величчю того, що спільне тут усім — смертю! За брамою залиши свою буденність і сучасність з її світлами й тінями, коли входиш між тих, для яких не істнує час...

Маю враження, що всі параграфи за лагідні для злочинців, які розривають гроби й нищать нагробники — всеодно чиїх та з яких мотивів.

* * *

Напередодні Зелених Свят, коли львівські цвинтарі стають місцем паломництва всіх українців зі Львова та околиці — цвинтар янівський має зовсім інший вигляд. Це чудовий, повний сочистої зелені гай, в якому вічна й невмируща весна своєю красою глумиться з людини — проминальної істоти — однаково травою, плющем, повійками та молочієм обіймає люксусові камяні намогильниці, як і прості, протрухлі від старости й забуті, деревляні хрести. Якби не людська рука, що скрізь намагається „направляти" природні закони, дуже швидко Янівський цвинтар був би парком, таким як Стрийський чи Папарівка. Так — під ногами хрустить тільки-що висипана дрібним шутром стежка, а могили, довкола яких випололи зелень й висипали пісок, підкошена трава й ціла гама кольористих квіток доказують, що нелегко нам живим рвати звязки з ними — мерцями.

За два дні — їхнє свято! Один день з 365 у році, коли відриваємось від сучасности і пробуємо вдуматись у вічність!...

— Моє поважання! — відриває мене від фільософічних думок знайомий голос. — На прохід? До свояків ідете?

Проти мене стоїть о. К., відомий зі свого оптимізму й бути може тому кількакратний голова Т-ва охорони воєнних могил у минулих роках.

— Ви, отче, таки далі за всім цим назираєте — йдемо в гору цвинтаря, привітавшись. — Наскільки знаю, тут ваших нікого нема. А може є?,

Отець К. може навмисне мовчить кілька кроків. Нестерпна жара й задушлива зелень томлять. Але отець К. простягнув руку:

— А ці не мої? — показує він на ціле поле, засіяне однаковими камяними хрестами, що знечевя виростає проти нас. — Як гадаєте: не мої?

Ми в самому серці Янівського цвинтаря й тому може серце починає нагальніше битись.

* * *

Погляд не має на чому спинитись. Це те саме враження, яке маєте, дивлючись на чету в лаві чи сотню в марші: всі однакові. Це тільки військо викликує таке враження — і військові однакові хрести воєнних цвинтарів. Суворих і холодних, але й вимовних цією суворістю.

— Хто це там працює? — не бачу здалека кількох постатей, що викінчують оправу гробів в останньому ряді.

— Студенти. Зголосилися й оправляють. Як щороку.

...Пригадую: 18 літ тому, в шестій гімназійній клясі — це була наша амбіція. Пластовий курінь ім. Петра Сагайдачного брав цей цвинтар, інші — Личаківський. Сходилися гімназисти й семинаристки з „Василіянок" (пригадуєте?) й видумували ріжні історії й трікі, щоб тільки всі могили були найкращі. З варстатів Мих. Стефанівського при Кордецького тягнули ми сюди все, чим можна було копати, підгортати й возити землю. Панна Ірка М. мала за Янівською рогачкою тітку, забирала нас пятьох-шістьох і ми на розпуку тієї тітки переносили пів її города на могили. Молодші носили воду. Але коли в суботу під Зелені Свята підлили ми востаннє гроби — о, хто б тоді памятав про мозолі на юнацьких і дитячих руках, коли їм так гарно влаштувалося їх місце!...

...Пригадую: того року на Зелені Свята коло одного хреста хлипала стара мати. Я і товариш пробували її заспокоїти. Заспокоїлася. Сказала:

— Зпід Чорткова приїхала. Поцілувала б я щиро тих, що так йому гріб оправили, бо я гадала, що він опущений і це мене боліло...

Ми оба з друзякою переглянулись. Чи йому било так серце, як мені — не знаю. Сотні матерей так думає і так дякує щороку.

* * *

Я оповів це все отцеві К., переходючи поміж камяні лави однакових хрестів, йдучи під той найвищий, під яким лежав ґен. М. Тарнавський.

— Вчора я був тут — каже о. К. — і подібна історія. Приходить старший чоловік, з одежі пізнати — робітник, небагатий. „Отче, каже, не знаєте, якби це зробити? Щороку поправляв я могилу сам, але цього року навіть часу не маю до 6-ої ввечорі. Я хотів би дати пятку комусь, щоб йому гріб оправив." „Кому?" „Ось цей у четвертому ряді пятий від краю — товариш. На моїх руках сконав..."

На цвинтар зайшли якісь два юнаки з оберемком братків-розсади.

— Я післав його до виділового Т-ва охорони воєнних могил, що був якраз на цвинтарі. Як він дякував...

— Отець не знають, як працює сьогодні це Т-во?

— Чому не знаю. Має нині — так бодай говорили на останніх заг. зборах — 29 філій і коло півтори тисячі членів. Це й усі фонди товариства, що опікується 4.200 воєнними, зареєстрованими могилами. Головою, знаєте, хто: дир. д-р П. Кривуцький. Вельми важко працювати тепер, бо й на цей терен поширилася нинішня атмосфера...

Юнаки порозкидали розсаду братків на поодинокі могилки і взялися садити їх. Робили це пильно і жваво.

— Спішитеся? — спитав о. К.

— Отче парох, ми ще маємо з пятьсот штук засадити, їх з міста принесуть...

Нагнулися знову над якоюсь могилкою.

* * *

Знаю, що проектували колись памятник на Янівський цвинтар. Час би. Провінція нас випереджує, навіть Рава Руська поставила вже своїм Поляглим відповідний монументальний нагробник долота арт.-різьбаря Сергія Литвиненка. Знаю теж, що був уже публікований проект намогильника на Янівське, роботи молодого, талановитого різьбаря Антона Павлося. Проект чудовий: на високому цоколі жінка тримає на руках юнака що впав й останнім порухом мязів затиснув у немічній уже правиці меч.

— Не знаєте, отче парох, як з тим памятником справа?

— Не знаю. Знаю, що є комітет, який мав цю справу на увазі. Але скажіть самі: хіба тепер часи для цього?

Часи справді головокружні, дивні, незрозумілі.

...Ми верталися з цвинтаря на Янівськім. Поволі за дерева сховалися камяні хрести і з усіх боків обступила нас сочиста зелень та камяні гробниці. На цвинтарі було доволі людей. Поралися коло могилок своїх найдорожчих. Якась бабуся клячала, оперши бороду на руки й німо дивилася в небозвід над верховітями дерев. Була ніби символ. Над ким клячала — сином, чоловіком, батьками?

Попри нас перейшло дрібним, школярським кроком десяток дівчаток з квітками в руках. Привіталися з отцем К.

— На віки слава. До кого йдете?

— Несемо їм квіти — бальооо відповіла якась чорнявка. — Щоб їм було гарно...

Під брамою цвинтаря дзвонив настирливо суворою буденщиною трамвай.

Анатоль Курдидик.

З польської преси.

Польсько-німецький конфлікт та українці.

Львівський кореспондент „Дзенніка Познанського" пише у статті п. н. „Українці займають інше становище" (ч. 119 з 25-го травня ц. р.), що польська опінія менше цікавиться українським становищем до польсько-німецького конфлікту якби цього треба сподіватися. Серед польської опінії — каже він — дуже поширений погляд, що всякі заходи приєднати українців до польської справи — недоцільні. Та це не єдиний погляд. Бо є голоси, які кажуть, що обовязком польської політики є опанувати українську проблему, особливо тепер, коли конюнктура сприяє польській ініціятиві.

„Яке-ж становище — читаємо далі — займають українці? В терені настрої не представляються надто додатньо. Щоденна хроніка реєструє багато проявів, які складаються на картину загострення відносин, а соймові інтерпеляції, що їх внесли в останніх місяцях українські посли, свідчать про атмосферу далеку від погоди. Це могло би дивувати. Бо остаточно справа Підкарпатської Руси викликала без пересад[...] загальну хвилю протинімецьких настроїв серед української людности, і здавалося б, що нічого простішого, як після поличника, одержаного з Берліна, звернути знову очі до Варшави. Але треба памятати, що з нашої сторони не зроблено найменшого кроку, щоб протинімецьку реакцію схопити на горячо й використати. Залишили події природному ходові й у висліді, якщо хтонебудь скористав на карпато-руському епізоді, то хіба орієнтація на близький Схід. Так якось склалося, що коли тут відбувався переворот у настроях, по тому боці Збруча остентаційно дозволили уладити Шевченківські свята."

Українська офіційна політика — [...]же втор — заняла більш скомпліковану позицію. Не обвинувачуючи Німеччини за [...]ду, вона ствердила помилку в розрахунку українців на Німеччину, яка завжди пильнує своїх інтересів. У звязку з тим — пише кореспондент „Дзенніка Познанського" — українська публіцистика твердить, що українська політика кермується германофільством, але не може ставитися до Німеччини, як до [...]ляки, бо не має з нею ніяких безпосередніх конфліктів.

Природа й люди зодягають цвинтар.

ПІВ ГОДИНИ НА ЯНІВСЬКОМУ ЦВИНТАРІ НАПЕРЕДОДНІ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ.

Культурній людині не важко зрозуміти обурення, яке викликує профанація могили, всеодно — нашого воїна чи нікому невідомої людини. Ключ розуміння цього дає вже той настрій, з яким входите на кожний цвинтар і де холод та тиша, дихнувши на вас чимсь з вічности, ніби кажуть:

Відкрий голову ти, смертний, перед тими, що вже в безсмертність перейшли! Склони чоло, людино суєти і дрібних турбот, перед величчю того, що спільне тут усім — смертю! За брамою залиши свою буденність і сучасність з її світлами й тінями, коли входиш між тих, для яких не істнує час...

Маю враження, що всі параґрафи за лагідні для злочинців, які розривають гроби й нищать нагробники — всеодно чиїх та з яких мотивів.

* * *

Напередодні Зелених Свят, коли львівські цвинтарі стають місцем паломництва всіх українців зі Львова та околиці — цвинтар янівський має зовсім інший вигляд. Це чудовий, повний сочистої зелені гай, в якому вічна й невмируща весна своєю красою глумиться з людини — проминальної істоти — однаково травою, плющем, повійками та молочієм обіймає люксусові камяні намогильниці, як і прості, протрухлі від старости й забуті, деревляні хрести. Якби не людська рука, що скрізь намагається „направляти" природні закони, дуже швидко Янівський цвинтар був би парком, таким як Стрийський чи Папарівка. Так — під ногами хрустить тільки-що висипана дрібним шутром стежка, а могили, довкола яких випололи зелень й висипали пісок, підкошена трава й ціла ґама кольористих квіток доказують, що нелегко нам живим рвати звязки з ними — мерцями.

За два дні — Їхнє свято! Один день з 365 у році, коли відриваємось від сучасности і пробуємо вдуматись у вічність!...

— Моє поважання! — відриває мене від фільософічних думок знайомий голос. — На прохід? До свояків ідете?

Проти мене стоїть о. К., відомий зі свого оптимізму й бути може тому кількакратний голова Т-ва охорони воєнних могил у минулих роках.

— Ви, отче, таки далі за всім цим назираєте — йдемо в гору цвинтаря, привітавшись. — Наскільки знаю, тут ваших нікого нема. А може є?,

Отець К. може навмисне мовчить кілька кроків. Нестерпна жара й задушлива зелень томлять. Але отець К. простягнув руку:

— А ці не мої? — показує він на ціле поле, засіяне однаковими камяними хрестами, що знечев'я виростає проти нас. — Як гадаєте: не мої?

Ми в самому серці Янівського цвинтаря й тому може серце починає нагальніше битись.

* * *

Погляд не має на чому спинитись. Це те саме враження, яке маєте, дивлючись на чету в лаві чи сотню в марші: всі однакові. Це тільки військо викликує таке враження — і військові однакові хрести воєнних цвинтарів. Суворих і холодних, але й вимовних цією суворістю.

— Хто це там працює? — не бачу здалека кількох постатей, що викінчують оправу гробів в останньому ряді.

— Студенти. Зголосилися й оправляють. Як щороку.

...Пригадую: 18 літ тому, в шестій ґімназійній класі — це була наша амбіція. Пластовий курінь ім. Петра Сагайдачного брав цей цвинтар, інші — Личаківський. Сходилися ґімназисти й семинаристки з „Василіянок" (пригадуєте?) й видумували різні історії й тріки, щоб тільки всі могили були найкращі. З варстатів Мих. Стефанівського при Кордецького тягнули ми сюди все, чим можна було копати, підгортати й возити землю. Панна Ірка М. мала за Янівською рогачкою тітку, забирала нас пятьох-шістьох і ми на розпуку тієї тітки переносили пів її города на могили. Молодші носили воду. Але коли в суботу під Зелені Свята підлили ми востаннє гроби — о, хто б тоді памятав про мозолі на юнацьких і дитячих руках, коли Їм так гарно влаштувалося Їх місце!...

...Пригадую: того року на Зелені Свята коло одного хреста хлипала стара мати. Я і товариш пробували її заспокоїти. Заспокоїлася. Сказала:

— Зпід Чорткова приїхала. Поцілувала б я щиро тих, що так йому гріб оправили, бо я гадала, що він опущений і це мене боліло...

Ми оба з друзякою переглянулись. Чи йому било так серце, як мені — не знаю. Сотні матерей так думає і так дякує щороку.

* * *

Я оповів це все отцеві К., переходючи поміж камяні лави однакових хрестів, йдучи під той найвищий, під яким лежав ґен. М. Тарнавський.

— Вчора я був тут — каже о. К. — і подібна історія. Приходить старший чоловік, з одежі пізнати — робітник, небагатий. „Отче, каже, не знаєте, якби це зробити? Щороку поправляв я могилу сам, але цього року навіть часу не маю до 6-ої ввечорі. Я хотів би дати пятку комусь, щоб йому гріб оправив." „Кому?" „Ось цей у четвертому ряді пятий від краю — товариш. На моїх руках сконав..."

На цвинтар зайшли якісь два юнаки з оберемком братків-розсади.

— Я післав його до виділового Т-ва охорони воєнних могил, що був якраз на цвинтарі. Як він дякував...

— Отець не знають, як працює сьогодні це Т-во?

— Чому не знаю. Має нині — так бодай говорили на останніх заг. зборах — 29 філій і коло півтори тисячі членів. Це й усі фонди товариства, що опікується 4.200 воєнними, зареєстрованими могилами. Головою, знаєте, хто: дир. д-р П. Кривуцький. Вельми важко працювати тепер, бо й на цей терен поширилася нинішня атмосфера...

Юнаки порозкидали розсаду братків на поодинокі могилки і взялися садити їх. Робили це пильно і жваво.

— Спішитеся? — спитав о. К.

— Отче парох, ми ще маємо з пятьсот штук засадити, їх з міста принесуть...

Нагнулися знову над якоюсь могилкою.

* * *

Знаю, що проектували колись памятник на Янівський цвинтар. Час би. Провінція нас випереджує, навіть Рава Руська поставила вже своїм Поляглим відповідний монументальний нагробник долота арт.-різьбаря Сергія Литвиненка. Знаю теж, що був уже публікований проект намогильника на Янівське, роботи молодого, талановитого різьбаря Антона Павлося. Проект чудовий: на високому цоколі жінка тримає на руках юнака що впав й останнім порухом мязів затиснув у немічній уже правиці меч.

— Не знаєте, отче парох, як з тим памятником справа?

— Не знаю. Знаю, що є комітет, який мав цю справу на увазі. Але скажіть самі: хіба тепер часи для цього?

Часи справді головокружні, дивні, незрозумілі.

...Ми верталися з цвинтаря на Янівськім. Поволі за дерева сховалися камяні хрести і з усіх боків обступила нас сочиста зелень та камяні гробниці. На цвинтарі було доволі людей. Поралися коло могилок своїх найдорожчих. Якась бабуся клячала, оперши бороду на руки й німо дивилася в небозвід над верховітями дерев. Була ніби символ. Над ким клячала — сином, чоловіком, батьками?

Попри нас перейшло дрібним, школярським кроком десяток дівчаток з квітками в руках. Привіталися з отцем К.

— На віки слава. До кого йдете?

— Несемо Їм квіти — бадьоро відповіла якась чорнявка. — Щоб Їм було гарно...

Під брамою цвинтаря дзвонив настирливо суворою буденщиною трамвай.

Анатоль Курдидик.

З польської преси.

Польсько-німецький конфлікт та українці.

Львівський кореспондент „Дзенніка Познанського" пише у статті п. н. „Українці займають інше становище" (ч. 119 з 25-го травня ц. р.), що польська опінія менше цікавиться українським становищем до польсько-німецького конфлікту якби цього треба сподіватися. Серед польської опінії — каже він — дуже поширений погляд, що всякі заходи приєднати українців до польської справи — недоцільні. Та це не єдиний погляд. Бо є голоси, які кажуть, що обовязком польської політики є опанувати українську проблему, особливо тепер, коли конюнктура сприяє польській ініціятиві.

„Яке-ж становище — читаємо далі — займають українці? В терені настрої не представляються надто додатньо. Щоденна хроніка реєструє багато проявів, які складаються на картину загострення відносин, а соймові інтерпеляції, що їх внесли в останніх місяцях українські посли, свідчать про атмосферу далеку від погоди. Це могло би дивувати. Бо остаточно справа Підкарпатської Руси викликала без перебільшення загальну хвилю протинімецьких настроїв серед української людности, і здавалося б, що нічого простішого, як після [illegible] поличника, одержаного з Берліна, звернути знову очі до Варшави. Але треба памятати, що з нашої сторони не зроблено найменшого кроку, щоб протинімецьку реакцію схопити на горячо й використати. Залишили події природньому ходові й у висліді, якщо хтонебудь скористав на карпато-руському епізоді, то хіба орієнтація на близький Схід. Так якось склалося, що коли тут відбувався [illegible] переворот у настроях, по тому боці Збруча остентаційно дозволили уладити Шевченківські свята."

Українська офіційна політика — каже втор — заняла більш скомпліковану позицію. Не обвинувачуючи Німеччини за зраду, вона ствердила помилку в розрахунку українців на Німеччину, яка завжди [illegible] своїх інтересів. У звязку з тим — пише кореспондент „Дзенніка Познанського" — українська публіцистика твердить, що українська політика кермується германофільством, але не може ставитися до Німеччини, як поляки, бо не має з нею ніяких безпосередніх конфліктів.

„Війни українці не хочуть. Хотіли би, очевидно, конфлікту, в якому з одного боку стояли би Совіти і з другого Польща або з Німеччиною. Зате та війна, що загрожує Европі, не заторкала б справ, що могли б зреалізувати українські аспірації. Ці аспірації — українці до цього признаються — переходять сьогодні фазу деконюнктури. В польсько-німецькому конфлікті — як сказано в декларації УНДО — українці виконають свій громадянський обовязок, як досі його виконували. Таке сформулювання важко окреслити інакше, як стримане й холодне, але українці кажуть, що поза таке мінімум не можуть вийти, бо тоді ввійшли би в колізію з власним громадянством. Додають при цьому: від поляків залежить, щоб ті настрої швидко й радикально змінити. Бо українці чуються сьогодні в Европі осамітнені, бо по всіх досвідах радо сперлися б на Польщу, але треба їм це вможливити.

„Висуваючи ці суґестії українські політики імовірно думають, що й по польській стороні знайшли би сьогодні скоріше як учора більшу готовість до порозуміння та до заплати його ціни. Під цим оглядом — як ми згадали на вступі — не зовсім добре орієнтуються. Але це не значить, щоб не було польських політиків, переконаних, що є моменти до виходу зі сліпої вулиці, і чималий тягар тих політиків значно переростає клясичну групу українофілів."

Вкінці кореспондент „Дзенніка Познанського" згадує про польсько-українські балачки у Львові, підчас яких була мова про „неонормалізацію".

Німецькі вигляди колись і нині.

У своїй статті п. н. „На крилах історії" п. Адам Прухнік у „Роботніку" (ч. 145 з 25-го травня ц. р.) переводить порівняння положення Німеччини та її виглядів у війні в 1914-ому році і тепер. На його думку назверх сьогоднішнє політичне положення дуже подібне до того зперед 25-ти літ, бо з одного боку є давній потрійний союз (Німеччина, Австрія й Італія) і з другого боку потрійне порозуміння (Англія, Франція й Росія). Подібностей дуже багато, але є й дуже поважні ріжниці.

„По-перше — Туреччина сьогодні по протилежному боці ніж була в часі світової війни. І додаймо, що Туреччина сьогодні більше значить, ніж тоді, що стала від того часу новочасною державою.

„По-друге — Австрія не є тим, чим була, коли входила в період світової війни. Сьогодні це мала німецька провінція.

„По-третє — Чехія ще менше певна для „оси" ніж була колись для потрійного союзу.

„По-четверте — т. зв. центральні держави мали перед чверть століттям у своїх руках польський атут. Інша річ, що не зуміли його як слід використати. Польське громадянство було тоді поділене на ріжні орієнтації, а значна, найактивніша його частина боролася чинно проти Росії. Сьогодні польське громадянство таке одноціле, як ніколи. Можуть бути в Польщі демократи й тоталісти, соціялісти й прихильники теперішнього ладу, але нема германофілів, принайменше у теперішньому моменті ні на лік. І що найважніше — Польща перед 25-ти роками була пасивною силою, сьогодні представляє всі вартости, якими диспонує велика держава.

„По-пяте — в часі світової війни держави потрійного союзу мали також змогу виграти український атут. Мали його, правда, ще й недавно. Але хід у справі Карпато-Руси підважив усяке довіря в їх добру волю.

„По-шесте — Німеччина перед чвертьстоліттям була сильніша і здібніша витримати довшу боротьбу ніж тепер... Поминаємо чисто мілітарну сторінку, яка з природи речі менше відома. Але коли йде про сирівці, необхідні для ведення війни і матеріяльні засоби необхідні для втримання майже сто міліонів людей, Німеччина вже сьогодні, перед початком боротьби, до деякої міри вичерпана.

„По-семе — Німеччина не може рахувати на випадок війни на т. зв. „бурґфріден", на одноціле становище цілого народу в тій мірі, що перед чвертьстоліттям і як інші народи тепер. Справа гітлеризму не буде для всіх німців справою німецького народу. Не заповідаємо того, що відразу вибухне ясне полумя бунту... Але великих кривд ніхто не забуде і поверхня моря ненависти не буде завжди гладка.

„По-восьме — все вказує на те, що процес кристалізації поглядів Злучених Держав в европейських справах, який в

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАҐА.

Матура.

Кажуть, що батько здає вдруге матуру зі своїм сином. Я стараюся всіма силами і без найменшого успіху стримувати мого Данка від інтенсивного обкування „на бляшку" предметів, так, щоб аж стіни і стеля кімнати зарисувалися, і мальовело з них облітало. Об мої вуха обиваються такі терміни з механіки, електрики і оптики, які за моїх матуральних часів були вельми невідомою. Бо, вельмишановний пане Читальнику і мій ровеснику! Чи Ви знаєте, що це за мара стерно висоти чи бокове, шунт (не ...) спаляк, підіймальна сила, реостат, відосередний рушій, промені ґамма, альфа і бета? Як ні, впишіть мерщій свого сина до оброзжвого ліцею і певно познайомитеся з такими термінами і з цілою плеядою інших з нашої доби.

Щодо самого висліду матури мого сина, який ніж не вдався у свого рідного батька, я ... але скажіть, що він з тою матурою ниі буде робити? За моїх часів відкривався перед нами за „ослячим містком" широкий світ. Не треба було ніяких принизливих „хождєній по муках", ніяких вступних іспитів з ґеніяльними питаннями, а можна було вписатися без найменших трудношів на якийнебудь факультет будької вищої школи і можна було бути певним, що по чотирьох-пятьох роках студій (які не коштували ані „ґрейцара"!) вже в 23. році життя кожний ставав на ноги. Такого „молодого" ... приймали на просторі „всіх країв ре..." ... у Державній Раді" чи на „пішо..." ... кандидата в суді, чи на ц. к. ґімназійного суплента або концептового практиканта у всіх можливих галузях державної адміністрації, а як хто не хотів, щоб батько його судженої — міський радний, власник кількох камяниць і член поважного цеху різників — сказав, глянувши на фільософічний індекс „Меґай батяр, пукім добри", тоді міг ставати будьяким паном „вільної професії". А нині? Щойно з матурою сина починаються для батька такі клопоти, яких не було повних 17 років!

Не менше цікавиться тою матурою моя мала Оленка. Коли ще Данко „писав", вона зараз по повороті зі своєї школи, на відгук кожного дзвінка бігла до дверей і першим її питанням було, чи тема була трудна, чи „свобідна", чи він може не „защемпився" і не боявся. При столі присувала йому та мала тарілки зі стравами, заохочувала їсти, а потім сама скоро збирала посудину і просила брата почекати з „кузнею", аж зробить на столі порядок. Як скоро у дівчат проявляється материнсько-опікунчий інстинкт!

А тимчасом мені ледви раз удалося вивести мого матуранта до Стрийського парку. Аж треба було вдарити у поезію: що готові за час відшивити чудові магнолії коло памятника Кілінського, фіялки і синій барвінок від Стрийської вулиці, що вже серед кущів розцвитого бозу дзвенять соловейкові пісні і ось-ось обсиплються свічники каштанів на Калетській. Мусів я сказати, що тридцятьпять років тому не вдержала би мене в такому часі в хаті навіть така певність, що мене „зіллють" з пятьох предметів. Пишов вкінці зі мною, але не на довго та лише раз усміхнувся на зазагу львівських батярчуків на повиставовій площі, що порожні крісла городових ресторанів „танцюють як холера" при джезбендовій музиці. Тоді я почав свому синові оповідати, як то було „во время оно".

Починалося від довгих нарад в справі спільної фотографії. Де і з ким? Вибір упав на того, на кого впасти мусів, а саме на „придворного" фотографа Ґеннера на Академічній. Потім прийшли ріжні застереження щодо поодиноких „бельфрів". Листа тих проскрибованих тягом змінялася, як квітнева погода. Коли один бельфер впакував у клясі кілька двійок, то ми рішали одноголосно, що такого ворога людства не будемо просити до фотографії. Але потім авра мінялася і як ще той сам бельфер пустив кілька добрих дотепів, тоді проскрибований діставав амнестію. Сама фотографія була для мене памятна тим, що це я перед нею, перший раз в мому життї дав собі зголити „на сухо" кілька волосків, які десь там почали показуватися на моїй бороді, мов свіжа трава з початком березня. „Ти Данку рішуче мусиш стяти собі свою гиру і свої бакенбарди. Не роби мамі і мені сорому, виглядаєш як мурин зі середущої Африки і вже отець Директор звертає тобі на це увагу!" Але мій Данко ще довший час тримався своєї фризури і аж мамі вдалося випхати його до фризієра. Фризієрський челядник мав саме тоді флюксію або щось зімлядник провізував, але факт, що один шубертівський бакенбард мого сина лишився цілий. Однак Данко фільозоф і впевняв мене, що ніяка дівчина крім Оленки не цікавиться ані ним ані вичина крім Оленки ... Він хвилюється тільки тосідом його матури. Він хвилюється тільки тоді, коли почув в радіо, що „Україна" дала зреміснуватися „Гасмонеєю" а потім з „Еркаесом" та з „Короною".

Коли наше табльо було готове, тоді перед

„Війни українці не хочуть. Хотіли би, очевидно, конфлікту, в якому з одного боку стояли би Совіти і з другого Польща або з Німеччиною. Зате та війна, що загрожує Европі, не заторкала б справ, що могли б зреалізувати українські аспірації. Ці аспірації — українці до цього признаються — переходять сьогодні фазу деконюнктури. В польсько-німецькому конфлікті — як сказано в декларації УНДО — українці виконають свій громадянський обовязок, як досі його виконували. Таке сформулювання важко окреслити інакше, як стримане й холодне, але українці кажуть, що поза таке мінімум не можуть вийти, бо тоді ввійшли би в колізію з власним громадянством. Додають при цьому: від поляків залежить, щоб ті настрої швидко й радикально змінити. Бо українці чуються сьогодні в Европі осамітнені, бо по всіх досвідах радо сперлися б на Польщу, але треба їм це вможливити.

„Висуваючи ці суґестії українські політики імовірно думають, що й по польській стороні знайшли би сьогодні скоріше як учора більшу готовість до порозуміння та до заплати його ціни. Під цим оглядом — як ми згадали на вступі — не зовсім добре орієнтуються. Але це не значить, щоб не було польських політиків, переконаних, що є моменти до виходу зі сліпої вулиці, і чималий тягар тих політиків значно переростає клясичну групу українофілів."

Вкінці кореспондент „Дзенніка Познаньского" згадує про польсько-українські балачки у Львові, підчас яких була мова про „деноpмалізацію".

Німецькі вигляди колись і нині.

У своїй статті п. н. „На крилах історії" п. Адам Пруxнік у „Роботніку" (ч. 145 з 25-го травня ц. р.) переводить порівняння положення Німеччини та її виглядів у війні в 1914-ому році і тепер. На його думку назверх сьогоднішнє політичне положення дуже подібне до того заперед 25-ти літ, бо з одного боку є давній потрійний союз (Німеччина, Австрія й Італія) і з другого боку потрійне порозуміння (Англія, Франція й Росія). Подібностей дуже багато, але є й дуже поважні ріжниці.

„По-перше — Туреччина сьогодні по протилежному боці ніж була в часі світової війни. І додаймо, що Туреччина сьогодні більше значить, ніж тоді, що стала від того часу новочасною державою.

„По-друге — Австрія не є тим, чим була, коли входила в період світової війни. Сьогодні це мала німецька провінція.

„По-третє — Чехія ще менше певна для „оси" ніж була колись для потрійного союзу.

„По-четверте — т. зв. центральні держави мали перед чверть століттям у своїх руках польський атут. Інша річ, що не зуміли його якслід використати. Польське громадянство було тоді поділене на ріжні орієнтації, а значна, найактивніша його частина боролася чинно проти Росії. Сьогодні польське громадянство таке одноціле, як ніколи. Можуть бути в Польщі демократи й тоталісти, соціялісти й прихильники теперішнього ладу, але нема германофілів, принайменше у теперішньому моменті ні на лік. І що найважніше — Польща перед 25-ти роками була пасивною силою, сьогодні представляє всі вартости, якими диспонує велика держава.

„По-пяте — в часі світової війни держави потрійного союзу мали також змогу виграти український атут. Мали його, правда, ще й недавно. Але хід у справі Карпато-Руси підважив усяке довіря в їх добру волю.

„По-шесте — Німеччина перед чвертьстоліттям була сильніша і здібніша витримати довшу боротьбу ніж тепер... Поминаємо чисто мілітарну сторінку, яка з природи річи менше відома. Але коли йде про сирівці, необхідні для ведення війни і матеріяльні засоби необхідні для втримання майже сто міліонів людей, Німеччина вже сьогодні, перед початком боротьби, до деякої міри вичерпана.

„По-семе — Німеччина не може рахувати на випадок війни на т. зв. „бурґфріден", на одноціле становище цілого народу в тій мірі, що перед чвертьстоліттям і як інші народи тепер. Справа гітлеризму не буде для всіх німців справою німецького народу. Не заповідаємо того, що відразу вибухне ясне полумя бунту.... Але великих кривд ніхто не забуде і поверхня моря ненависти не буде завжди гладка.

„По-восьме — все вказує на те, що процес кристалізації поглядів Злучених Держав в европейських справах, який в

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

Матура.

Кажуть, що батько здає вдруге матуру зі своїм сином. Я стараюся всіма силами і без найменшого успіху стримувати мого Данка від інтенсивного обкування „на бляшку" предметів, так, щоб аж стіни і стеля кімнати зарисувались і мальовило з них облітало. Об мої вуха обиваються такі терміни з механіки, електрики і оптики, які за моїх матуральних часів були великою невідомою. Бо, вельмишановний пане читачу і мій ровеснику! Чи Ви знаєте, що це є мара стерно висоти чи бокове, шунт (не бунд) спаляк, підіймальна сила, реостат, передоспальний рушій, промені ґамма, альфа і бета? Як ні, впишіть мерщій свого сина до торговельного ліцею і певно познайомитеся з такими термінами і з цілою плеядою інших з нашої доби.

Щодо самого висліду матури мого сина, який ніж не вдався у свого рідного батька, я [illegible], вже скажіть, що він з тою матурою нибуде робити? За моїх часів відкривався перед нами за „ослячим містком" широкий світ. Не треба було ніяких принизливих „хожденій по муках", ніяких вступних іспитів з ґеніяльними питаннями, а можна було вписатися без найменших труднощів на якийнебудь факультет будької вищої школи і можна було бути певним, що по чотирьох-пятьох роках студій (які не коштували ані „грейцара"!) вже в 23. році молодий ставав на ноги. Такого „молодого" [illegible] приймали на просторі „всіх країв репрезентованих у Державній Раді" чи на „пішого" конципієнта в суді, чи на ц. к. ґімназійного суплента або концептового практиканта у всіх можливих галузях державної адміністрації, а як хто не хотів, щоб батько його судженої — міський радний, власник кількох камяниць і член поважного цеху різників — сказав, глянувши на фільософічний індекс „Меган батяр, пукім добри", тоді міг ставати будьяким паном „вільної професії". А нині? Щойно з матурою сина починаються для батька такі клопоти, яких не було повних 17 років!

Не менше цікавиться тою матурою моя мала Оленка. Коли ще Данко „писав", вона зараз по повороті зі своєї школи, на відгук кожного дзвінка бігла до дверей і першим її питанням було, чи тема була трудна, чи „свобідна", чи він може не „заштемпився" і не боявся. При столі присувала йому та мала тарілки зі стравами, заохочувала їсти, а потім сама скоро збирала посудину і просила брата почекати з „кузнею", аж зробить на столі порядок. Як скоро у дівчат проявляється материнсько-опікунчий інстинкт!

А тимчасом мені ледви раз удалося вивести мого матуранта до Стрийського парку. Аж треба було вдарити у поезію: що готові [illegible] час віддихати чудові магнолії коло памятника Кілінського, фіялки і синій барвінок від Стрийської вулиці, що вже серед кущів розцвитого бозу довеніть соловейкові пісні і ось-ось обсиплються свічники каштанів на Калетській. Мусів я сказати, що тринятьпять років тому не вдержала би мене в такому часі в хаті навіть така певність, що мене „зіллють" з пятьох предметів. Пішов вкінці зі мною, але не на довго та лише раз усміхнувся на загагу львівських батярчуків на повнистановій площі, що порожні крісла городових ресторанів „танцюють як холера" при джезбендовій музиці. Тоді я почав своєму синові оповідати, як то було „во время оно".

Починалося від довгих нарад в справі спільної фотографії. Де і з ким? Вибір упав на того, на кого впасти мусів, а саме на „придворного" фотографа Геннера на Академічній. Потім прийшли ріжні застереження щодо поодиноких „бельфрів". Листа тих проскрибованих тягом змінялася, як квітнева погода. Коли один бельфер впакував у клясі кілька двійок, то ми рішали одноголосно, що такого ворога людства не будемо просити до фотографії. Але потім авра мінялася і як ще той сам бельфер пустив кілька добрих дотепів, тоді проскрибований діставав амнестію. Сама фотографія була для мене памятна тим, що це я перед нею, перший раз в мому житті дав собі зголити „на сухо" кілька волосків, які десь там почали показуватися на моїй бороді, мов свіжа трава з початком березня. „Ти Данку рішуче мусиш стяти собі свою гиру і свої бакенбарди. Не роби мамі і мені сорому, виглядаєш як мурин зі середущої Африки і вже отець Директор звертав тобі на це увагу!" Але мій Данко ще довший час тримався своєї фризури і аж мамі вдалося випхати його до фризієра. Фризієрський челядник мав саме тоді флюксію або щось зімлялинк провізував, але факт, що один шубертівський бакенбард мого сина лишився цілий. Однак Данко фільозоф і впевнив мене, що ніяка дівчина крім Оленки не цікавиться ані ним ані вислідом його матури. Він хвилюється тільки тоді, коли почує в радіо, що „Україна" дала зремісуватися „Гасмонеєю" а потім з „Еркаесом" та з „Короною".

Коли наше табльо було готове, тоді перед

часі світові війни тривав кілька літ, тепер розвинеться значно швидше. Цісарська Німеччина потребувала довшого часу, щоб переконати американську демократію про своє справжнє обличчя. Гітлерівська Німеччина зуміла зробити це багато швидше.

„По-девяте — в добі світової війни серед невтральних держав не бракувало таких, що в суті речі мали симпатію до Німеччини, нпр. скандинавські держави. Тепер положення зовсім інакше. Змора перемоги гітлерівської Німеччини для всіх жахлива.

„І вкінці десяте. Европа в боротьбі за свою свободу не повторить тепер давньої помилки. Від самого початку здобудеться на координацію зусиль, на співпрацю й одностайність у боротьбі."

Так бачить теперішне політичне положення людина з протилежного до гітлерівського ідеольогічного табору.

Що діється в Совітах?

КУРСИ ДЛЯ ЖІНОК СОВІТСЬКИХ СТАРШИН.

Москва. АТЕ. Совітська військова влада знову скріпила акцію вишколу для заступної служби жінок совітських старшин. У всіх округах зорґанізовано спеціяльні курси для жінок, які переходять не тільки обовязковий вишкіл із ділянки протилетунської оборони та санітарної служби, але вчаться теж стріляти та орудувати зброєю. Червоне командування кладе великий натиск на той вишкіл і багато по ньому сподіється.

САБОТАЖІ В ТАТАРСЬКІЙ РЕПУБЛИЦІ.

Москва. АТЕ. У звязку з весняними засівами, на терені татарської републики стверджено на більшу скалю переведену саботажну акцію, якою кермує татарська націоналістична організація. Саботажна акція далася найбільше у знаки тракторним станицям, яких тому, що не забезпечено бензиною тракторів, не можна було їх ужити до пільних робіт.

Народній комісар хліборобства дав нагану татарському народньому комісареві Чернову. Багато осіб на терені татарської републики арештовано та віддано судові.

УСВІДОМЛЮВАННЯ ШИРОКИХ СОВІТСЬКИХ МАС.

Москва. АТЕ. В багатьох містах СССР орґанізує совітська влада публичні збори, на яких спеціяльні прелеґенти реферують масам у спеціяльному насвітленні теперішню політичну міжнародню ситуацію. Зокрема обговорюють на таких сходинах становище СССР супроти останніх анґлійських пропозицій під адресою совітського уряду. Бесідники намагаються на таких сходинах оправдати еволюцію совітської політики про приступлення СССР до спільного фронту демократичних держав.

Зміна чеської конституції.

Прага. ПАТ. „Народні Лісти" подають, що Комітет Національної Спільноти доручив окремій комісії, що в її склад входять знавці конституційного права, зладження проекту нової конституції. Нова конституція буде спиратися на підставі корпораційної системи.

ГЕНЕРАЛ СКВАРЧИНСЬКИЙ У ПРЕЗИДЕНТА.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент приняв у

ВАРШАВА, ПАТ. Президент приняв цього тижня шефа ОЗН генерала С. Скварчинсько-

виставовим вікном вдивлялися в нас неоддні сині чи карі очі семинаристок від Стшалковської, з Сакраменток або з дівочого інституту при вулиці Сави. Таблью було пристойне, як взагалі збірні фотографії з наших часів і без „челеди", бо коедукації тоді не було. Тепер таке таблью стараються пристосувати до роду ліцеїв. Тут якісь хмародери (нічим камениця Йойни Шпрехера на Академічній) і ніби то електричні портові двигуни та люксторпеда, що жене попід міст ,там знову якісь клясичні „сліпі каноніри" з підписами (щоб не було помилки щодо особи) а в середині така квадрига, якої не втяв би навіть артист, що реклямував свого часу на мурі при вул. Ягайлонській фільму „Африканський Сціпіон". На тлі таблью мого Данка посмарованого такої сорти лякером, яким того року малювали львівські паркани, якийсь славний оператор, що зродиться колись з його ліцею, витинає, здається, якийсь прищ якомусь кандидатові на комфортову труміну від Харісу. Цю нещасну жертву природничого факультету освічують якісь ґейби ґазові рури, що зміґують світла операційних рефлекторів. Такого макабричного таблью я не хотів би мати у своїй спальні...

По фотографії ми збирали фонд для переведення письменної матури і на злучені з нею конечні видатки, при чому найважнішою позицією були кошти ліфту на матуральні задачі, який ішов через кльоачні рури з партеру на другий поверх, бо очевидно праця звязана з дотичною інсталяцією не була дуже приємна. Безпосередньо перед виходом з дому на ту частину матури, ми старалися довести до вершка доцільности [illegible] нашої білизни і наших [illegible] книжками, брошурами, [illegible] та „шахрайками". Найтяжче було сховати при собі словники. В найближчій околиці нашої ґімназії урядували від рана ріжні специ-математики з недалекої техніки та клясичні фільольоги, ґерманісти і польоністи. Коло будинку крутилися члени звязкових частин, які пильно уважали на отверті вікна будинку, звідки міг випасти кожної хвилини камінчик з обвиненою докола нього дорогоцінною темою. Ми самі матуристи з гарно звиненими аркушами білого паперу збиралися в Єзуїтськім городі і зазнайомлювалися з останнім станом технічної підготови, заїдаючи ріжні лакоминки, що їх нам приготовили наші мамуні на довгих пять годин гарячої праці.

Потім з тими паперами ми обходили гуськом кльомби і лавки, робили око до панночок, що ішли до своїх „буд" і з захопленням дивилися на нас та наші паперові трубки. Ориґінальні були ті трубки абітурієнтів академічної ґімназії: синя бібула і жовта обгортка. Про їх естетичну форму дбав уже Купфершмід і Сокільський Базар з Руської вулиці. Трохи тряслися нам ноги при вході до ґімназії і благально вдивлялися наші очі на симпатичного Зевеса з Отріколі, який прикрашував голь нашої буди. Ми просили його, щоб він сам і його мудра доня Мінерва осінили наші бідні голови та помогли нам перекласти добре твори, де їх оспівували. Та олімпійські боги мали подбати, щоб у штанах хочби одного з нас найшовся автор, якого ми мали перекласти з польського на його рідну мову. Що було пізніше, це вже наша урядова тайна, яку я мушу зберігати також само, як колишній державний урядовець, що „допомагає" законам.

По письменній матурі ми сильно трималися старої правди, яку мому Данкові і його товаришам сказав симпатичний його опікун кляси, що як хто досі чого не вивчив, то не вивчить того в останніх днях і тому ми залишили всяку „кузню" а поволі комплєтували цивільну ґардеробу, якої головною частиною була елеґантна палиця. Не замикали своїх варстатів лише товариші жиди, які раз-у-раз запевняли нас, що ввесь матеріял переглянули „тільки" один раз і то за скоро.

Надійшов речинець устної матури. „Со трепетом" ми засідали за зелене сукно, маючи перед собою делегата ц. к. Шкільної Ради Крайової д-ра Карла Петеленца і всіх наших „бельфрів", як членів комісії. Спочатку наші відповіді бреніли, як ті мухи, а серця валили мов молоти. Потім ми освоїлися з цілим тим торжественним урядовим апаратом і якось воно пішло. Щодня ґімназія викидала одну-дві партії свіжо упечених „академиків" в обійми нетерпеливих родичів та інших членів родини, ріжних знайомих і побожних христіян, переважно жіночого полу. Ті останні ждали дальше на площі св. Юра, коло костела Марії Магдалини та в горішній частині Єзуїтського городу.

А як вже ми всі отрясли останки восьмилітнього ґімназійного пороху зі своїх сандалів, тоді ми йшли на спільну прощальну „бібу". Бенкети одних кляс відбувалися в готелі Жоржа, в Брістолю чи у Нафтули, інших кляс і ґімназій у Райха чи Померанца в Рийку, а знов якоїсь „цьоці" на Скарбківській. Одні добирали собі вибагливий стравоспис, інші обмежувалися до „малої вепрової з капустою" або навіть до одного „раз на віделець" з мушта[illegible] та необмеженою кількістю ґратісових „ро[illegible]мок" хліба. По вечері ішли ми всі на „[illegible]". Мусіли обійти ґуськом всякі кавярні і головні вулиці та сквери середмістя. Коли симпатичн[illegible]

Що діється в Совітах?

КУРСИ ДЛЯ ЖІНОК СОВІТСЬКИХ СТАРШИН.

Москва. АТЕ. Совітська військова влада знову скріпила акцію вишколу для заступної служби жінок совітських старшин. У всіх округах зорганізовано спеціяльні курси для жінок, які переходять не тільки обовязковий вишкіл із ділянки протилетунської оборони та санітарної служби, але вчаться теж стріляти та орудувати зброєю. Червоне командування кладе великий натиск на той вишкіл і багато по ньому сподіється.

САБОТАЖІ В ТАТАРСЬКІЙ РЕПУБЛИЦІ.

Москва. АТЕ. У звязку з весняними засівами, на терені татарської републики ствердили на більшу скалю переведену саботажну акцію, якою кермує татарська націоналістична організація. Саботажна акція далася найбільше у знаки тракторним станицям, яких тому, що не забезпечено бензиною тракторів, не можна було їх ужити до пільних робіт.

Народній комісар хліборобства дав нагану татарському народньому комісареві Чернову. Багато осіб на терені татарської републики арештовано та віддано судові.

УСВІДОМЛЮВАННЯ ШИРОКИХ СОВІТСЬКИХ МАС.

Москва. АТЕ. В багатьох містах СССР орґанізує совітська влада публичні збори, на яких спеціяльні прелеґенти реферують масам у спеціяльному насвітленні теперішню політичну міжнародню ситуацію. Зокрема обговорюють на таких сходинах становище СССР супроти останніх англійських пропозицій під адресою совітського уряду. Бесідники намагаються на таких сходинах оправдати еволюцію совітської політики про приступлення СССР до спільного фронту демократичних держав.

часі світові війни тривав кілька літ, тепер розвинеться значно швидше. Цісарська Німеччина потребувала довшого часу, щоб переконати американську демократію про своє справжнє обличчя. Гітлерівська Німеччина зуміла зробити це багато швидше.

„По-девяте — в добі світової війни серед невтральних держав не бракувало таких, що в суті речі мали симпатію до Німеччини, напр. скандинавські держави. Тепер положення зовсім інакше. Змора перемоги гітлерівської Німеччини для всіх жахлива.

„І вкінці десяте. Европа в боротьбі за свою свободу не повторить тепер давньої помилки. Від самого початку здобудеться на координацію зусиль, на співпрацю й одностайність у боротьбі."

Так бачить теперішне політичне положення людина з протилежного до гітлерівського ідеольоґічного табору.

Зміна чеської конституції.

Прага. ПАТ. „Народні Лісти" подають, що Комітет Національної Спільноти доручив окремій комісії, що в її склад входять знавці конституційного права, зладження проекту нової конституції. Нова конституція буде спиратися на підставі корпораційної системи.

ГЕНЕРАЛ СКВАРЧИНСЬКИЙ У ПРЕЗИДЕНТА.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент приняв у

ВАРШАВА, ПАТ. Президент приняв цього тижня шефа ОЗН ґенерала С. Скварчинсько-

виставовим вікном вдивлялися в нас неоддні сині чи карі очі семинаристок від Сташковської, з Сакраменток або з дівочого інституту при вулиці Сави. Табльо було пристойне, як взагалі збірні фотографії з наших часів і без „челяди", бо коедукації тоді не було. Тепер таке табльо стараються пристосувати до роду ліцеїв. Тут якісь хмародери (нічим каменіця Йойни Шпрехера на Академічній) ініби то електричні портові двигуни та люксторпеда, що жене попід міст, там знову якісь клясичні „сліпі канонірі" з підписами (щоб не було помилки щодо особи) а в середині така квадриґа, якої не втяв би навіть артист, що реклямував свого часу на мурі при вул. Ягайлонській фільму „Африканський Сціпіон". На тлі табльо мого Данка посмарованого такої сорти лякером, яким того року малювали львівські паркани, якийсь славний оператор, що зродиться колись з його лішою, витинає, здається, якийсь прищ якомусь кандидатові на комфортову труму від Харісу. Цю нещасну жертву природничого факультету освічують якісь ґейби газові рури, що імітують світла операційних рефлекторів. Такого макабричного табльо я не хотів би мати у своїй спальні...

По фотографії ми збирали фонд для переведення письменної матури і на злучені з нею конечні видатки, при чому найважнішою позицією були кошти ліфту на матуральні задачі, який ішов через кльоачні рури з партеру на другий поверх, бо очевидно праця звязана з дотичною інсталяцією не була дуже приємна. Безпосередньо перед виходом з дому на ту частину матури, ми старалися довести до вершка доцільности [illegible]кування нашої білизни і наших [illegible] [illegible]ними книжками, брошурами, [illegible] та „шахрайками". Найтяжче було сховати при собі словники. В найближчій околиці нашої ґімназії урядували від рана ріжні специ-математики з недалекої техніки та клясичні фільольоги, ґерманісти і польоністи. Коло будинку крутилися члени звязкових частин, які пильно уважали на отверті вікна будинку, звідки міг випасти кожної хвилини камінчик з обвиненою докола нього дорогоцінною темою. Ми самі матуристи з гарно звиненими аркушами білого паперу збиралися в Єзуїтськім городі і зазнайомлювалися з останнім станом технічної підготови, заїдаючи ріжні лакоминки, що їх нам приготовили наші мамуні на довгих пять годин гарячої праці.

Потім з тими паперами ми обходили гусаком кльомби і лавки, робили око до панночок, що ішли до своїх „буд" і з захопленням дивилися на нас та наші паперові трубки. Оригінальні були ті трубки абітурієнтів академічної ґімназії: синя бібула і жовта обгортка. Про їх естетичну форму дбав уже Купфершмід і Сокільський Базар з Руської вулиці. Трохи тряслися нам ноги при вході до ґімназії і благально вдивлялися наші очі на симпатичного Зевеса з Отріколі, який прикрашував голь нашої буди. Ми просили його, щоб він сам і його мудра доня Мінерва осінили наші бідні голови та помогли нам перекласти добре твори, де їх оспівували. Та олімпійські боги мали подбати, щоб у штанах хочби одного з нас найшовся автор, якого ми мали перекласти з польського на його рідну мову. Що було пізніше, це вже наша урядова тайна, яку я мушу зберігати такcамо, як колишній державний урядовець, що „допомагає" законам.

По письменній матурі ми сильно трималися старої правди, яку мому Данкові і його товаришам сказав симпатичний його опікун кляси, що як хто досі чого не вивчив, то не [illegible] того в останніх днях і тому ми залишили всяку „кузню" а поволі комплетували цивільну гардеробу, якої головною частиною була елеґантна палиця. Не замикали своїх варстатів лише товариші жиди, які раз-у-раз запевняли нас, що ввесь матеріял переглянули „тільки" один раз і то за скоро.

Надійшов речинець устної матури. „Со трепетом" ми засідали за зелене сукно, маючи перед собою делеґата ц. к. Шкільної Ради Краєвої д-ра Карла Петеленца і всіх наших „[illegible]фрів", як членів комісії. Спочатку наші відповіді бреніли, як ті мухи, а серця валили мов молоти. Потім ми освоїлися з цілим тим торжественним урядовим апаратом і якось воно [illegible]йшло. Щодня ґімназія викидала одну-дві партії свіжо упечених „академиків" в обійми [illegible] терпеливих родичів та інших членів родини, ріжних знайомих і побожних християн, пере[illegible]важно жіночого полу. Ті останні ждали дальше на площі св. Юра, коло костела Марії Магдалини та в горішній частині Єзуїтського городу.

А як вже ми всі отрясли останки [illegible] літнього ґімназійного пороху зі своїх [illegible] тоді ми йшли на спільну прощальну „[illegible]". Бенкети одних кляс відбувалися в готелі [illegible]жа, в Брістолю чи у Нафтули, інших кляс і [illegible] назій у Райха чи Померанца в Ринку, з [illegible] якоїсь „цьоці" на Скарбківській. Одні [illegible] ли собі вибагливий страв[illegible] інші [illegible] валися до „малої вепрової з капустою" або [illegible] віть до одного „раз на віделець" з [illegible] та необмеженою кількістю ґратісових [illegible] мок" хліба. По вечері ішли ми всі на [illegible] Мусіли обійти гусаком всякі кавярні і [illegible] вулиці та сквери середмістя. Коли [illegible]

Совіти за н'яку ціну не допустять до того, щоб Німеччина зайняла балтійські держави.

ЛЬОНДОН. 25. 5. „Дейлі Телеграф" містить спеціяльну статтю свого морського кореспондента Байвотера про „Морську стратегію на Балтику", в якій той відомий знавець підкреслює що без панування на Балтику Німеччина не могла би довго вести війни, і що з уваги на швидку розбудову совітської фльоти сумнівне, чи Німеччина зможе опанувати своєю фльотою Балтик, як то вона зробила підчас світової війни. На думку Байвотера совітська балтійська фльота складається з 2 панцирників по 23.000 тон кожний, узброєних у 12-цалеві гармати найновіші, 6 новітніх кружляків, 12 великих лідерів фльотилі, 15 контрторпедовців і найменше 50 підводних човнів. Та фльота може перешкодити всім німецьким плянам опанувати Балтик. Одинока небезпека для тієї фльоти — це заблькування фінського заливу. Одначе німці не можуть тепер того зробити, бо їх найдалі на північ висунена морська воєнна база — це Мемель. Тільки тоді, якби Німеччина зайняла цілу Естонію, вона могла би сильно ставити перешкоди совітській фльоті в її виїзді на море. Тому теж безпека балтійських держав є квестією життя і смерти для Совітів і Совіти не можуть ніяким чином дозволити на те, щоб Німеччина окупувала балтійські держави.

—o—

Арештовано провідника американських німців.

Ню-Йорк. ПАТ. В Ню-Йорку арештовано провідника „Німецько-американського Союзу" Фріца Кува. Американська преса сподіється при цій нагоді, що арештування Куна припинить ділальність націонал-соціялістів у Нюйорку та у Злучених Державах. Федеральна поліція дбайливо слідкувала за Куном від часу метінгу, зорганізованого в Медісон Сквейрі згаданим Союзом. Кун намагався покинути Злучені Держави, але державний департамент відмовив йому видачі паспорту. Обвинувачення проти Куна містить 12 точок. Прокуратор закидує між іншим Кунові крадіж грошей із союзної каси і те, що він буцім-то вжив ті гроші на невідповідні цілі. Також ставлять йому закид за гроші зібрані підчас метінгу на адвокатські гонорарі. Прокуратор Девей заявив, що тому, що за кожний із закидів Кун буде відповідати зокрема і кари не будуть кумульовані, йому грозить кара 50 літ вязниці.

За що арештували і як звільнили радника Ханенка.

Варшава, 24. травня.

Перед тижнем появилась у пресі вістка про таємне арештування в Луцьку на Волині б. воєвідського радника Ханенка (близького співробітника б. воєводи Юзефського), голови Т-ва ім. Петра Могили. В обережних висказах натякнули тоді деякі пресові органи на нібито аполітичний характер арештування.

Як довідуємося, радника Ханенка арештували під замітом контактів з О. У. Н. і після кількох тижнів перебування у слідчому арешті звільнили за кавцією 3.000 зол.

Ханенко був м. ін. сьогодні у Варшаві, як делеґат Т-ва ім. П. Могили, на похороні бл. п. Юлії Юзефської, дружини б. волинського воєводи.

*

Довідуюся, що у звязку з великим політичним процесом проти 22-ох молодих українців, що розпочався мин. понеділка у Рівному, прокуратор переслухав м. ін. посла Степана Скрипника.

КТВ.

передвоєнні „полікери" вульго „діди" старалися стемперувати нашу веселість, ми переконували їх, щоб дали нам святий спокій, бо предіть і вони колись здавали матуру та були академіками. Потім гусак обходив кожного полікера і кланявся йому низенько, а він нам з усміхом відсалютовував. Кінних полікерів просили ми чемно, щоб зволили забрати свої кобили, бо інакше кинемо вибухові жабки і халепа готова для цілої ц. к. Дирекції Поліції з паном гофратом на чолі. І це помагало.

А далі ми йшли на Високий Замок слухати серед розквітлих кущів ясмину соловейка та ждати на схід сонця. Десь коло третьої зранку почала виривати зі Знесінського моря зелені в цілій своїй красі рожевопальця Еос. Тоді ми востанне всі разом скандували старого Гомера і довго, довго стояли в німому захопленні.

Вкінці попри садівника. Чорні Вали та Скарбківською ми машерували з піснею Ґаудеамус іґітур ювенес „думм" сумус до Тетралки, де старий Атляс готовив для нас найліпший тоді у Львові свіжо парений мелянж з піною.

*

Ти, мій Данку, трохи невдоволений з того, що чомусь отець Директор призначив вас „форцугів" до останньої партії аж на середу 4-го пополудні. Не знаю інтенцій вашого директора, але це тобі і твоїм товаришам повинно вийти на добре. Маєте пробу терпеливости.

Чи ти і твої товариші, будете колись так тепло згадувати гімназійні часи, як мої ровесники — не знаю. Матура втратила нині чар золотих воріт, якими входить молодь у світ свободи — вільного вибору, здійснювання своїх мрій. І може нетарно робимо ми, старші, коли нагадуємо їм давні часи.

Самоупра ні вибори.

ДЕЛІЇВ.

Підчас виборів до громадської ради в Делієві пов. Станиславів, українці здобули 12 мандатів, поляки 18 мандатів, хоч у селі є 1.250 українців і 750 поляків. Підчас виборів пішло до голосування 95% українських виборців, але все одно вислід виборів вийшов для нас некорисний тому, що в III. окрузі з 10 мандатами виборча комісія відкинула українську листу. Виборчий протест відкинули.

ГВОЗДЕЦЬ.

Підчас виборів до громадської ради у Гвіздці пов. Коломия українці здобули 8 мандатів, поляки 14, жиди 1 мандат.

ВИБОРИ МІСЬКИХ УПРАВ І ЛАВНИКІВ.

Повітовий староста в Рудках визначив вибори міської управи в містечку Рудках на день 31. травня ц. р., в містечку Комарні на день 1. червня ц. р. Крім того староста визначив на день 14. червня ц. р. вибори лавників до волосних управ у рудецькому повіті.

НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКА ТРАНСАКЦІЯ.

БЕРЛІН, 25. 5. Після підписання італійсько-німецького договору, дипльоматичні кола сподіються, що в найближчому тижні італійська та німецька дипльоматія поведе скріплену акцію в Будапешті, Софії, Білгороді й Бурґосі.

В націонал-соціялістичних колах сподіються, що вдасться намовити ген. Франка, щоб ще цього літа, або найпізніше в осени відвідав Рим і Берлін і заключив формальне трипорозуміння.

Криза сирійського уряду проволікається.

ЦАРГОРОД. ПАТ. Як повідомляють з Дамаску, урядова криза в Сирії може проволіктися довго, бо спроба покликати до життя уряд національної унії покищо не дала висліду. Ситуацію ускладнює постава парляменту, в якім більшість є проти порозуміння з Францією, яке не годилось би з договором з 1936 р.

Кінець кризи прийде мабуть щойно при початку червня, як закінчиться каденція парляменту.

Перед конґресом французьких соціялістів.

ПАРИЖ. ПАТ. Підчас Зелених Свят відбудеться у Нанті конгрес французької соціялістичної партії, на якій дійде до гострого зудару між двома соціялістичними таборами: Блюма і Фора. Партійний провід не дозволив Форові зложити звіту про діяльність партії, він відкликався до конгресу.

При кінці травня відбудеться також конгрес соціялістично - республиканської унії.

—o—

Сейс Інкварт у Празі.

Прага. ПАТ. Учора прибув до Праги літаком міністер Райху Сейс Інкварт у товаристві кількох комісарів з Відня. Урядовий комунікат підкреслює, що візита Сейс Інкварта має приватний характер.

Совіти за ніяку ціну не допустять до того, щоб Німеччина зайняла балтійські держави.

ЛЬОНДОН, 25. 5. „Дейлі Телеграф" містить спеціяльну статтю свого морського кореспондента Байвотера про „Морську стратегію на Балтику", в якій той відомий знавець підкреслює що без панування на Балтику Німеччина не могла би довго вести війни, і що з уваги на швидку розбудову совітської фльоти сумнівне, чи Німеччина зможе опанувати своєю фльотою Балтик, як то вона зробила підчас світової війни. На думку Байвотера совітська балтійська фльота складається з 2 панцирників по 23.000 тон кожний, узброєних у 12-палеві гармати найновіші, 6 новітніх кружляків, 12 великих лідерів фльотилі, 15 контрторпедовців і найменше 50 підводних човнів. Та фльота може перешкодити всім німецьким плянам опанувати Балтик. Одинока небезпека для тієї фльоти — це заблькування фінського заливу. Одначе німці не можуть тепер того зробити, бо їх найдалі на північ висунена морська воєнна база — це Мемель. Тільки тоді, якби Німеччина зайняла цілу Естонію, вона могла би сильно ставити перешкоди совітській фльоті в її виїзді на море. Тому теж безпека балтійських держав є квестією життя і смерти для Совітів і Совіти не можуть ніяким чином дозволити на те, щоб Німеччина окупувала балтійські держави.

—o—

Як відгадати думки мужчини?

Дістанете у всіх крамницях Народньої Торговлі.

Арештовано провідника американських німців.

Ню-Йорк. ПАТ. В Ню-Йорку арештовано провідника „Німецько-американського Союзу" Фріца Куна. Американська преса сподіється при цій нагоді, що арештування Куна припинить діяльність націонал-соціялістів у Нюйорку та у Злучених Державах. Федеральна поліція дбайливо слідкувала за Куном від часу метінґу, зорганізованого в Медісон Сквейрі згаданим Союзом. Кун намагався покинути Злучені Держави, але державний департамент відмовив йому видачі паспорту. Обвинувачення проти Куна містить 12 точок. Прокуратор закидує між іншим Кунові крадіж грошей із союзної каси і те, що він буцім-то вжив ті гроші на невідповідні цілі. Також ставлять йому закид за гроші зібрані підчас метінґу на адвокатські гонорарі. Прокуратор Девей заявив, що тому, що за кожний із закидів Кун буде відповідати зокрема і кари не будуть кумульовані, йому грозить кара 50 літ вязниці.

Самоупра ні вибори.

ДЕЛІІВ.

Підчас виборів до громадської ради в Делієві пов. Станиславів, українці здобули 12 мандатів, поляки 18 мандатів, хоч у селі є 1.250 українців і 750 поляків. Підчас виборів пішло до голосування 95% українських виборців, але все одно вислід виборів вийшов для нас некорисний тому, що в III. окрузі з 10 мандатами виборча комісія відкинула українську листу. Виборчий протест відкинули.

ГВОЗДЕЦЬ.

Підчас виборів до громадської ради у Гвіздці пов. Коломия українці здобули 8 мандатів, поляки 14, жиди 1 мандат.

ВИБОРИ МІСЬКИХ УПРАВ І ЛАВНИКІВ.

Повітовий староста в Рудках визначив вибори міської управи в містечку Рудках на день 31. травня ц. р., в містечку Комарні на день 1. червня ц. р. Крім того староста визначив на день 14. червня ц. р. вибори лавників до волосних управ у рудецькому повіті.

НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКА ТРАНСАКЦІЯ.

БЕРЛІН, 25. 5. Після підписання італійсько-німецького договору, дипльоматичні кола сподіються, що в найближчому тижні італійська та німецька дипльоматія поведе скріплену акцію в Будапешті, Софії, Білгороді й Бургосі.

В націонал-соціялістичних колах сподіються, що вдасться намовити ґен. Франка, щоб ще цього літа, або найпізніше в осени відвідав Рим і Берлін і заключив формальне трипорозуміння.

За що арештували і як звільнили радника Ханенка.

Варшава, 24. травня.

Перед тижнем появилась у пресі вістка про таємне арештування в Луцьку на Волині б. воєвідського радника Ханенка (близького співробітника б. воєводи Юзефського), голови Т-ва ім. Петра Могили. В обережних висказах натякнули тоді деякі пресові органи на нібито аполітичний характер арештування.

Як довідуємося, радника Ханенка арештували під замітом контактів з О. У. Н. і після кількох тижнів перебування у слідчому арешті звільнили за кавцією 3.000 зол.

Ханенко був м. ін. сьогодні у Варшаві, як делеґат Т-ва ім. П. Могили, на похороні бл. п. Юлії Юзефської, дружини б. волинського воєводи.

•

Довідуюся, що у звязку з великим політичним процесом проти 22-ох молодих українців, що розпочався мин. понеділка у Рівному, прокуратор переслухав м. ін. посла Степана Скрипника.

КТВ.

передвоєнні „полікери" вульґо „діди" старались стемперувати нашу веселість, ми переконували їх, щоб дали нам святий спокій, бо прецінь і вони колись здавали матуру та були академіками. Потім гусак обходив кожного полікера і кланявся йому низенько, а він нам з усміхом відсалютовував. Кінних полікерів просили ми чемно, щоб зволили забрати свої кобили, бо інакше кинемо вибухові жабки і халепа готова для цілої ц. к. Дирекції Поліції з паном гофратом на чолі. І це помагало.

А далі ми йшли на Високий Замок слухати серед розцвілих кущів ясмину соловейка та ждати на схід сонця. Десь коло третьої зранку почала виринати зі Знесінського моря зелені в цілій своїй красі рожевопальця Еос. Тоді ми поставали всі разом скандували старого Гомера і довго, довго стояли в німому захопленні.

Весні попри садівника, Чорні Вали та Сербівською ми машерували з піснею Ґаудеамус іґітур ювенес „думм" сумус до Телічки, де старий Атляс готовив для нас найсмачніший тоді у Львові свіжо парений мелянж з тамже.

•

Ти, мій Данку, трохи невдоволений з того, що чомусь отець Директор призначив вас „фреквенція" до останньої партії аж на середу пополудні. Не знаю інтенцій вашого директора, але це тобі і твоїм товаришам повинно вийти на добре. Маєте пробу терпеливости. Чи ти і твої товариші, будете колись так згадувати ґімназійні часи, як мої ровесники — не знаю. Матура втратила нині чар золотих воріт, якими виходить молоді у світ свого — вільного вибору, здійснювання своїх мрій. І може невірно робимо ми, старші, коли згадуємо ці давні часи.

Криза сирійського уряду проволікається.

ЦАРГОРОД. ПАТ. Як повідомляють з Дамаску, урядова криза в Сирії може проволіктися довго, бо спроба покликати до життя уряд національної унії покищо не дала висліду. Ситуацію ускладнює постава парляменту, в якім більшість є проти порозуміння з Францією, яке не годилось би з договором з 1936 р.

Кінець кризи прийде мабуть щойно при початку червня, як закінчиться каденція парляменту.

Перед конґресом французьких соціялістів.

ПАРИЖ. ПАТ. Підчас Зелених Свят відбудеться у Нанті конґрес французької соціялістичної партії, на якій дійде до гострого удару між двома соціялістичними таборами: Блюма і Фора. Партійний провід не дозволив Форові зложити звіту про діяльність партії, він відкликався до конґресу.

При кінці травня відбудеться також конґрес соціялістично - республиканської унії.

—o—

Сейс Інкварт у Празі.

Прага. ПАТ. Учора прибув до Праги літаком міністер Райху Сейс Інкварт у товаристві кількох комісарів з Відня. Урядовий комунікат підкреслює, що візита Сейс Інкварта має приватний характер.

Для вшанування памяти П. Ковжуна.

У глибокій повазі відбула АНУМ перше засідання після смерти свого незабутнього члена Павла Ковжуна, присвячене в цілости справі гідного вшанування його світлої памяти.

Між іншими рішеннями прийняли такі найважніші:

1) Вести діяльність Асоціяції незмінним, наміченим Покійним шляхом постійної розбудови організації та актуалізації питань пластичної культури в найширших колах нашого громадянства.

2) Видати ряд публікацій, які мали б за мету якслід насвітлити та закріпити для історії мистецькі та громадянські заслуги Покійного.

На місце бл. п. Ковжуна, який займав у проводі АНУМ становище секретаря, визначено В. Ласовського.

Згідно з рішеннями винесеними на засіданні АНУМ звертається до всіх громадян, що мають у себе якінебудь ґрафіки або малюнки бл. п. Ковжуна зголосити ці праці в АНУМ.

Маючи повний реєстр цих праць, АНУМ покористується ним для влаштування посмертної вистави творів Покійного та для великої монографії про нього.

Власників з дальшої провінції, побіч зголошень, прохаємо по змозі надсилати фотографії цих праць, розмірно не менші за поштову листівку.

Зголошення і фотографії слати під адресою: Львів, В. Ласовський, вул. Кадієго 26.

Усякі листи в організаційних справах АНУМ, спрямовувати на адресу голови АНУМ: Львів, Я. Музика, вул. Чарнецького 26., II. п.

Гор Беліша до Москви — Ворошилов до Льондону.

Льондон. ПАТ. „Нюс Кронікл" повідомляє, що можливо Гор Беліша відвідає небавом Москву. Ці відвідини прийшли би негайно після заключення совітсько-англійського порозуміння. Той часопис подає теж здогад, що Ворошилов дістане запрошення на відвідини Льондону. Урядові кола тієї вістки не потверджують.

АТЕ знову ж подає на підставі вісток із Льондону з 25. ц. м., що політичні льондонські кола дементують вістку про здогадний виїзд англійського міністра до Москви.

—o—

Совітська преса про німецько-італійський союз.

Совітська преса подає коментарі до італійсько-німецького союзу і стверджує, що Італія стратила тепер зовсім свою незалежність. Совітські кола підкреслюють, що справжній зміст італійсько-німецької умови творять тайні точки, що їх не подала ні Німеччина, ні Італія.

Про згадану умову між державами осі має поінформувати премієра й міністра закордонних справ Молотова амбасадор Майський, якого сподіються в Москві після закінчення сесії Ліги Націй.

Чи щадникам боятися війни?

Через настрої помічаємо на фінансовому відтинку м. ін. загальмування правильного щадження і вибирання ощадностей з банків. Люди побоюються, що з вибухом війни можуть втратити їх ощадности на вартости або й цілком пропасти. Та ті побоювання не мають підстав. Ніякий банк не може відмовити щадникові, видати йому на бажання його гроші. Навіть держава не може заборонити, виплачувати ощадности. Найліпший доказ, — що такого ще ніколи не бувало. Щож до девальвації, то від неї неможливо захоронити гріш ніде, — але треба знати, що тепер навіть на випадок війни ніяка держава не допустить до девальвації своєї валюти! Отже під усяким оглядом краще держати гріш у банку, як дома. Подумаймо тільки, що підчас війни загрожують грошам дома ще більші небезпеки, як підчас миру, — а в банку вони все небезпечні! Тож нема підстави переставати щадити, ані нема рації вибирати ощадности, хіба хтось хоче купити за них справді щось таке цінне, що не пропаде, наприклад, землю, дім і т. п. Отже щадимо і тримаємо свої ощадности в рідних банках, хай, без огляду на воєнні поголоски і настрої!

(Ю.)

Подяка.

Цією дорогою складаю найсердечнішу подяку Високоповажаному Панові Д-рові Яреві Малисові, хірургові Української Лічниці за успішно переведення важкої і дуже ускладненої операції моєї 9-літньої донечки. Випадок хвороби був такий тяжкий і окомплікований, що інші лікарі відмовили вже своєї помочі і тільки завдяки Вп. П. Д-рові Малисові моя донечка оминула небезпеку життя і є на найкращій дорозі до повного видужання. Нехай Вас, Високоповажаний Пане Доторе, Господь благословить і має у Своїй опіці Вас і Вашу щасливу руку!

Максимів Іван

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 28. травня 1889.

ПОСУХА.

„З Рогатина пишуть нам: Цілий місяць у нас нечувана посуха, дощу годі діждатися, а коли завиться на небі хмарочка, то сипне густим градом — і знову ясно над головами. В Рогатині й околиці падав град кілька разів, а найсильніший ми мали 24-го травня. З малої хмарочки пустився град завбільшки ліскового горіха. Найбільше потерпіло село Пуків коло Рогатина".

ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ В ЕВРОПІ.

„В англійській палаті льордів мав льорд Сольсбері підчас дебати над кредитом для збільшення фльоти довгу промову про політичне положення в Европі. Він доказував, що англійська фльота буде по її збільшенню до 194 значно сильніша, як дві фльоти разом якихнебудь держав, крім випадку, якби получилися Франція й Німеччина. Але того роду комбінація неможлива. Всі держави бажають мира, але тепер зовсім не можна знати, чи котрий з теперішніх монархів буде ще пять літ панувати. Супроти такої непевности Англія мусить збройтися і бути кожної хвилини готова".

Середа, 29. травня 1889.

ПРОЦЕС СОЦІЯЛІСТІВ І АНАРХІСТІВ.

„Процес провідників бельгійських соціялістів і анархістів у Монс закінчився присудом, який рівняється майже повному звільненню. Присяжним суддям представили 320 питань. Вони заперечили всі питання, що відносилися до заговору, висаджування у повітря динамітом, підбурювання і т. д. Кількох обвинувачених засудили, правда, за малі провини на кілька днів арешту, але тому, що вони вже пересиділи у слідчому арешті, їх зовсім звільнили. Засудили тільки трьох, які — як це зовсім докладно виявило слідство — були провокаційними агентами поліції й уряду. Публика, вислухавши такий присуд, підняла грімкий оклик радости й увільненим соціялістам та їх адвокатам зробила велику овацію".

Сян прибуває.

ПЕРЕМИШЛЬ, ПАТ. Положення у перемиському повіті дуже поважне: Сян виступив з берегів та поробив чимало шкоди в селах Кривча, Хирина, Рушельчичі та Бахів. Загрожені села Стубенко і Барич.

На перемиськім передмісті Вовче вода залила поля, на Засянні — спортове граще „Чуваю" та братів Альбертинів. Чималі шкоди поробили виливи в околиці Медики, Нижанкович та Добромиля.

Вода дальше прибуває: в ночі вода дійшла до кульмінаційної точки

—o—

Подяка.

Цією дорогою складаю найсердечнішу подяку Високоповажаному Панові Д-рові Яремі Малясові, хірургові Української Лічниці за успішне переведення тяжкої і дуже ускладненої операції моєї 9-літньої донечки. Випадок хвороби був такий тяжкий і скомплікований, що інші лікарі відмовляли вже своєї помочі і тільки завдяки Вп. П. Д-рові Малясові моя донечка оминула небезпеку життя і є на найкращій дорозі до повного видужання. Нехай Вас, Високоповажаний Пане Доторе, Господь благословить і має у Своїй опіці Вас і Вашу шасливу руку!

Максимів Іван

Для вшанування памяти П. Ковжуна.

У глибокій повазі відбула АНУМ перше засідання після смерти свого незабутнього члена Павла Ковжуна, присвячене в цілости справі гідного вшанування його світлої памяти.

Між іншими рішеннями прийняли такі найважніші:

1) Вести діяльність Асоціяції незмінним, наміченим Покійним шляхом постійної розбудови організації та актуалізації питань пляcтичної культури в найширших колах нашого громадянства.

2) Видати ряд публікацій, які мали б за мету якслід насвітлити та закріпити для історії мистецькі та громадянські заслуги Покійного.

На місце бл. п. Ковжуна, який займав у проводі АНУМ становище секретаря, визначено В. Ласовського.

Згідно з рішеннями винесеними на засіданні АНУМ звертається до всіх громадян, що мають у себе якінебудь графіки або малюнки бл. п. Ковжуна зголосити ці праці в АНУМ.

Маючи повний реєстр цих праць, АНУМ покористується ним для влаштування посмертної вистави творів Покійного та для великої монографії про нього.

Власників з дальшої провінції, побіч зголошень, прохаємо по змозі надсилати фотографії цих праць, розміром не менші за поштову листівку.

Зголошення і фотографії слати під адресою: Львів, В. Ласовський, вул. Кадієго 26.

Усякі листи в організаційних справах АНУМ, спрямовувати на адресу голови АНУМ: Львів, Я. Музика, вул. Чарнецького 26., II. п.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 28. травня 1889.

ПОСУХА.

„З Рогатина пишуть нам: Цілий місяць у нас нечувана посуха, дощу годі діждатися, а коли зависться на небі хмарочка, то сипне густим градом — і знову ясно над головами. В Рогатині й околиці падав град кілька разів, а найсильніший ми мали 24-го травня. З малої хмарочки пустився град завбільшки ліскового горіха. Найбільше потерпіло село Пуків коло Рогатина“.

ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ В ЕВРОПІ.

„В англійській палаті льордів мав льорд Сальсбері підчас дебати над кредитом для збільшення фльоти довгу промову про політичне положення в Европі. Він доказував, що англійська фльота буде по її збільшенню до 194 значно сильніша, як дві фльоти разом якихнебудь держав, крім випадку, якби получилися Франція й Німеччина. Але того роду комбінація неможлива. Всі держави бажають мира, але тепер зовсім не можна знати, чи котрий з теперішніх монархів буде ще пять літ панувати. Супроти такої непевности Англія мусить зброїтися і бути кожної хвилини готова“.

Середа, 29. травня 1889.

ПРОЦЕС СОЦІЯЛІСТІВ І АНАРХІСТІВ.

„Процес провідників бельгійських соціялістів і анархістів у Монс закінчився присудом, який рівняється майже повному звільненню. Присяжним судям представили 320 питань. Вони заперечили всі питання, що відносилися до заговору, висаджування у повітря динамітом, підбурювання і т. д. Кількох обвинувачених засудили, правда, за малі провини на кілька днів арешту, але тому, що вони вже пересиділи у слідчому арешті, їх зовсім звільнили. Засудили тільки трьох, які — як це зовсім докладно виявило слідство — були провокаційними агентами поліції й уряду. Публика, вислухавши такий присуд, підняла грімкий оклик радости й увільненим соціялістам та їх адвокатам зробила велику овацію“.

Гор Беліша до Москви — Ворошилов до Льондону.

Льондон. ПАТ. „Нюс Кронікл“ повідомляє, що можливо Гор Беліша відвідає небавом Москву. Ці відвідини прийшли би негайно після заключення совітсько-англійського порозуміння. Той часопис подає теж здогад, що Ворошилов дістане запрошення на відвідини Льондону.

Урядові кола тієї вістки не потверджують.

АТЕ знову ж подає на підставі вісток із Льондону з 25. ц. м., що політичні льондонські кола дементують вістку про здогадний виїзд англійського міністра до Москви.

—o—

Совітська преса про німецько-італійський союз.

Совітська преса подає коментарі до італійсько-німецького союзу і стверджує, що Італія стратила тепер зовсім свою незалежність. Совітські кола підкреслюють, що справжній зміст італійсько-німецької умови творять тайні точки, що їх не подала ні Німеччина, ні Італія.

Про згадану умову між державами осі має поінформувати прем'єра й міністра закордонних справ Молотова амбасадор Майський, якого сподіються в Москві після закінчення сесії Ліґи Націй.

Чи щадникам боятися війни?

Через настрої помічаємо на фінансовому відтинку м. ін. загальмування правильного щадження і вибирання ощадностей з банків. Люди побоюються, що з вибухом війни можуть втратити їх ощадности на вартости або й цілком пропасти. Та ті побоювання не мають підстав. Ніякий банк не може відмовити щадникові, видати йому на бажання його гроші. Навіть держава не може заборонити, виплачувати ощадности. Найліпший доказ, — що такого ще ніколи не бувало. Щож до девалюації, то від неї неможливо захоронити гріш ніде, — але треба знати, що тепер навіть на випадок війни ніяка держава не допустить до девалюації своєї валюти! Отже під усяким оглядом краще держати гріш у банку, як дома. Подумаймо тільки, що підчас війни загрожують грошам дома ще більші небезпеки, як підчас миру, — а в банку вони все небезпечні! Тож нема підстави перестати щадити, ані нема рації вибирати ощадности, хіба хтось хоче купити за них справді щось таке цінне, що не пропаде, наприклад, землю, дім і т. п. Отже щадимо і тримаємо свої ощадности в рідних банках, как, без огляду на воєнні поголоски і настрої!

(Ю.)

Сян прибуває.

ПЕРЕМИШЛЬ, ПАТ. Положення у перемиському повіті дуже поважне: Сян виступив з берегів та поробив чимало шкоди в селах Кривча, Хирина, Рушельчичі та Бахів. Загрожені села Стубенко і Барич.

На перемиськім передмісті Вовче вода залила поля, на Засянні — спортове граище „Чуваю“ та братів Альбертинів. Чимало шкоди поробили зливи в околиці Медики, Нижанкович та Добромиля.

Вода дальше прибуває: в ночі небавом дійшла до кульмінаційної точки.

—o—

Літературна сторінка.

Франко і педагогія.

Один старший педагог приніс нам учора статтю про І. Франка, в якій були думки ідеально викладені для популярного часопису або для читальняної промови: пр те який-то вплив мав Франко на молодь свого часу своїми ідеями, — чому сьогодні він цього впливу не має, чому так мало його читають і кілько в нього можна найти ще цінного...

Гарна це звичка раз у рік нагадувати собі роковини великого письменника. Добре було б тоді замість писати статті про нього до газет водою з каламаря, замкнутися на день із його книжками. Та це могли б зробити тільки ті, що не мусять чекати аж на роковини, а тягнуть з полиці том якогось письменника в будьякий день у році, відповідно до своєї потреби.

За Шевченком зачинає приходити у нас „роковинна" черга на Франка. Збірних творів наших письменників по домах не маємо, зате вигадуємо причинки до матеріялів, матеріяли до причинків. Учителі мусять — сараки! — придумувати такі теми на вправи для учнів, а „критики" пробують їх випереджувати. Ніхто не дивувався би, якби була між ними і така актуальна: „Франко і галицькі вибори" або „Франко і протигазова атака".

Щодо впливу Франка на тогочасну молодь, то коли йде про суспільні ідеї — він і його сучасники виховувалися більш-менше на тих самих джерелах, тимто і його вплив був легкий. Дивуватися, що теперішнє покоління черпає свій світогляд у сучасних політичних диктаторів, а не від учених і фільософів — даремне і наївне. Кожний пе те, що може і стільки, скільки має спраги. Лекше вислухувати промови в радіо, ніж студіювати суспільно-фільософічні ідеї з книжок.

Сумніваємось, чи добра це метода накликувати молодь, щоб читала письменників „обовязково", наче шкільну лектуру, тимбільше, коли ці письменники і так входять у шкільну програму. Франко, як і кожний інший великий письменник із власною індивідуальністю та власним світом, нічого не виграє від того, коли з нього повирізують клаптики і покладуть під ніс учням, як приписаний вязничний „пайок". Ясно, що „цілого" Франка не можуть у школі дозволити, — як і нічого не вдієш із цілим Шевченком для школи. А що залишається з їх куснів? Зразки поезії і прози, при яких якомога треба забути про душу, світ уяви та ідей живого письменника і того, що живе в усіх творах.

Найкраще для таких письменників, коли їх „забороняють", кладуть на „індекс", тоді вони мають більше притяжливу силу для молоді. І для старших теж. Один із французьких критиків з нагоди 300-ліття народин Расіна в анкеті на запит: „Що можна зробити найкращого для його звеличання?" — відповів „Заборонити його у школах".

Не тільки школа, але і дешева публіцистика і святочна пустомельщина знеохочує чутливіші одиниці до письменників, коли про них починають писати і говорити так як міністрів і диктаторів — кожний залежно від своєї „орієнтації". Письменники не мають таких чудодійних рецепт на спасення світа, як ті „актуальні величини". м. р.

Словацький голос у роковини Т. Шевченка.

У Празі вже девятий рік виходить накладом видавництва Леопольда Мазача словацький літературно-мистецький місячник „Елян", який є не лише трибуною молодих словацьких письменників, але й широко знаним, за дуже вдалого редагування Яна Смерка, журналом, де знаходяться цікаві інформації та фахова аналіза культурного життя словаків.

Останнє число „Еляну" (ч. 7—8. березень—квітень) принесло ширшу статтю Павла Гаврана „Славянський ювилей", 125 роковини народин Тараса Г. Шевченка, ілюстровану репродукцією відомого автопортрету поета. Стаття написана в дуже прихильних тонах. Згадуючи цьогорічний березень як „не дуже сприятливий для славянського світа і такий драматичний" автор зазначує, що не можна проминути спогаду над 9-им днем березня, який є днем народин великого українського поета. Нарис знайомить читача з головними датами, найбільшими життєвими подіями з життя Т. Шевченка — поета селянського народу, одного з тих, славянських, що в минулому столітті були соціяльно та національно найбільше пригноблені. Автор хоче схопити саму суть Шевченкової творчости в літературі та малярстві і зрозуміти цілу ширину її скалі від засвоєння народньої пісні, аж до його великої політичної ролі. Далі він зупиняється над великим впливом Шевченка для витворення і устійнення української літературної мови, що стала така близька українській народній масі. Думка Шевченка про те, щоб усі славяни стали братами-приятелями і синами сонця правди, найсильніше на думку автора висловлена в „Посланію" Шафарикові та зображена ідейно у звязку з історичною подією Івана Гуса. П. Гавран підкреслює велику єдність поета зі своїм народом і красномовно змальовує його недолю. Стаття призначена головно для словаків, тимто підкреслює моменти актуальні для словацької національної свідомости і літератури. Петро Зленко.

Третій деббют з черга.

Нестор Усеволод Ріпецький: „ТРИВОГА". III. книжка лірики. Станиславів, 1939. ст 40.

Молодий автор видає вже свою третю збірочку; видає тому, що почав друкувати „раннім ранком", далі тому, що все це тоненькі зшиточки, врешті тому, що він поезій своїх не вигладжує, не переглядає і пише їх багато. Оця збірочка — крок уперед, коли пригадати попередні, але крок іще пяний, трохи і навмисне розгойданий. Молодим поетам часто лишає чхати на мову і на граматику. Вони вишукують усякі нові кумедні слова і чим більше їх понанизують на один рядок — тим більше горді. При цьому вони страшенне ласі на чужі слова — із словника чужих слів — і такі, що їм видаються наймодніщими і найріднішими тому, що вони запозичені саме з чужої мови їм невідомої або повикручувані кепською граматикою і кепським правописом.

Такої всячини у Н. В. Ріпецького тут силасиленна. Треба відвертати зір від московських „морщин", „пестрих", „обнять", „жемчужних"; (таких популярних у Галичині!), як і страшних „повздержить", а пробувати знайти поза всіма огріхами поетичний темперамент, розгін, щось, що давало б надію на талант. Автор має його, але цей талант, наче якась порошинка золота, загублена між каменюками та присипана жужелицею. Як довго він не вивчить краще мови і не видаватиме свої збірки власним коштом і на власну відповідальність, не поможе йому навіть реклямова ціна 5 зол. за зшиточок, що варт був би найбільше 50 сот. Заголовок „Тривога" так і насуває злобну думку: „тривога за талант". Шкода в такій збірці кількох гарненьких поезій і кілька добрих метафор. м. р.

50-ліття смерти Салтикова.

У Совітах і на еміґрації російські літературознавці згадують роковини великого письменника Михайла Салтикова, більше знаного під псевдонімом Щедрина, якого імя нераз поміщається поруч таких як Турґенев, Достоєвський, Гоголь і Толстой. Салтиков уроджений 1826 році у тверській губернії був секретарем у канцелярії військового міністра, а коли оголосив свої перші сатиричні оповідання, його заслали за кару до Вятки від 1848—55 року. Він вернувся пізніше на державні становища і в 1858 р. був заступником губернатора в Рязані, потім Твері, на яких залишився до 1862 року, після чого віддається тільки літературній праці. Від 1868 стає із поетом Некрасовим редактором славного журналу „Отечественние Записки". Некрасов належить до найвизначніших сатириків і часами дорівнює Гоголю. На жаль його твори занадто звязані зі злободенними справами свого часу.

У 1856. році Салтиков видрукував свої „Ґубернські нариси", що звернули на себе увагу визначного критика Чернишевського. Він був під сильним впливом Бєлінського як критика, і західних соціалістів-утопістів, таких як Фурієр, захоплювався повістями Жорж Санд і живо стежив за тодішніми політичними подіями на Заході (революція 1848). Головно у справі панщини, яку знав добре із власного життя, бо сам прожив у кріпацьких умовах, він присвятив не одну сторінку своїх творів. Селянське життя, яке він ідеалізував, було для нього втіленням правди, добра і справедливости. У всіх його сатирах знаходимо подвійний мотив: трохи сентиментального ідеалізму, характеристичного для письменників другої половини XVIII-го віку, коли вони торкалися соціяльної проблеми і другий мотив сатиричний, що вишукував тільки темні сторінки життя, висміваючи типи своїх сучасників. Його сатиричні образки були на свій час пробоєві, актуальні і створили цілу ґалерію незабутніх типів, яких самі прізвища стали згодом символами: Дерунови, Голубови, Колупаєви, Коршуни, Балалайкини. Він осміював міщанство, підлизнів урядовців, хабарництво і багатих селян, що затрачували почуття приналежности до простого народу, коли розбагатіли. Відома його велика повість „Панове Головльови" перекладена на різні мови.

—о—

Літературна сторінка.

Франко і педагогія.

Один старший педагог приніс нам учора статтю про І. Франка, в якій були думки ідеально викладені для популярного часопису або для читальняної промови: про те який-то вплив мав Франко на молодь свого часу своїми ідеями, — чому сьогодні він цього впливу не має, чому так мало його читають і кілько в нього можна найти ще цінного...

Гарна це звичка раз у рік нагадувати собі роковини великого письменника. Добре було б тоді замість писати статті про нього до газет водою з каламаря, замкнутися на день із його книжками. Та це могли б зробити тільки ті, що не мусять чекати аж на роковини, а тягнуть з полиці том якогось письменника в будьякий день у році, відповідно до своєї потреби.

За Шевченком зачинає приходити у нас „роковинна" черга на Франка. Збірних творів наших письменників по домах не маємо, зате видумуємо причинки до матеріялів, матеріяли до причинків. Учителі мусять — сараки! — придумувати такі теми на вправи для учнів, а „критики" пробують їх випереджувати. Ніхто не дивувався би, якби була між ними і така актуальна: „Франко і галицькі вибори" або „Франко і протигазова атака".

Щодо впливу Франка на тогочасну молодь, то коли йде про суспільні ідеї — він і його сучасники виховувалися більш-менше на тих самих джерелах, тимто і його вплив був легкий. Дивуватися, що теперішнє покоління черпає свій світогляд у сучасних політичних диктаторів, а не від учених і фільософів — даремне і наївно. Кожний пе те, що може і стільки, скільки має спраги. Лекше вислухувати промови в радіо, ніж студіювати суспільно-фільософічні ідеї з книжок.

Сумніваємось, чи добра це метода накликувати молодь, щоб читала письменників „обовязково", наче шкільну лектуру, тимбільше, коли ці письменники і так входять у шкільну програму. Франко, як і кожний інший великий письменник із власною індивідуальністю та власним світом, нічого не виграє від того, коли з нього повирізують клаптики і покладуть під ніс учням, як приписаний вязничний „пайок". Ясно, що „цілого" Франка не можуть у школі дозволити, — як і нічого не вдієш із цілим Шевченком для школи. А що залишається з їх куснів? Зразки поезії і прози, при яких якомога треба забути про душу, світ уяви та ідей живого письменника і того, що живе в усіх творах.

Найкраще для таких письменників, коли їх „забороняють", кладуть на „індекс", тоді вони мають більше притяжливу силу для молоді. І для старших теж. Один із французьких критиків з нагоди 300-ліття народин Расіна в анкеті на запит: „Що можна зробити найкращого для його звеличання?" — відповів „Заборонити його у школах".

Не тільки школа, але і дешева публіцистика і святочна пустомельщина знеохочує чутливіші одиниці до письменників, коли про них починають писати і говорити так як міністрів і диктаторів — кожний залежно від своєї „орієнтації". Письменники не мають таких чудодійних рецепт на спасення світа, як ті „актуальні величини".

м. р.

Словацький голос у роковини Т. Шевченка.

У Празі вже девятий рік виходить накладом видавництва Леопольда Мазача словацький літературно-мистецький місячник „Елян", який є не лише трибуною молодих словацьких письменників, але й широко знаним, за дуже вдалого редагування Яна Смерка, журналом, де знаходяться цікаві інформації та фахова аналіза культурного життя словаків.

Останнє число „Еляну" (ч. 7—8. березень—квітень) принесло ширшу статтю Павла Гаврана „Славянський ювилей", 125 роковини народин Тараса Г. Шевченка, ілюстровану репродукцією відомого автопортрету поета. Стаття написана в дуже прихильних тонах. Згадуючи цьогорічний березень як „не дуже приятливий для славянського світа і такий драматичний" автор зазначує, що не можна проминути спогаду над тим днем березня, який є днем народин великого українського поета. Нарис знайомить читача з головними датами, найбільшими життєвими подіями з життя Т. Шевченка — поета селянського народу, одного з тих, славянських, що в минулому столітті були соціяльно та національно найбільше пригноблені. Автор хоче схопити саму суть Шевченкової творчости в літературі та малярстві і зрозуміти цілу ширину її скалі від засвоєння народньої пісні, аж до його великої політичної ролі. Далі він зупиняється над великим впливом Шевченка для витворення і устійнення української літературної мови, що стала така близька українській народній масі. Думка Шевченка про те, щоб усі славяни стали братами-приятелями і синами сонця правди, найсильніше на думку автора висловлена в „Посланію" Шафарикові та зображена ідейно у звязку з історичною подією Івана Гуса. П. Гавран підкреслює велику єдність поета зі свом народом і красномовно змальовує його недолю. Стаття призначена головно для словаків, тимто підкреслює моменти актуальні для словацької національної свідомости і літератури.

Петро Зленко.

Третій дебют з черги.

Нестор Усеволод Ріпецький: „ТРИВОГА". III. книжка лірики. Станиславів, 1939. ст. 40.

Молодий автор видає вже свою третю збірочку; видає тому, що почав друкувати „раннім ранком", далі тому, що все це тоненькі зшиточки, врешті тому, що він поезій своїх не вигладжує, не переглядає і пише їх багато. Оця збірочка — крок уперед, коли пригадати попередні, але крок іще пяний, трохи і навмисне розгойданий. Молодим поетам часто липне чхати на мову і на граматику. Вони визбирують усякі нові кумедні слова і чим більше їх понанизують на один рядок — тим більше горді. При цьому вони страшенне ласі на чужі слова — із словника чужих слів — і такі, що їм видаються наймоднішими і найріднішими тому, що вони запозичені саме з чужої мови їм невідомої або повикручувані кепською граматикою і кепським правописом.

Такої всячини у Н. В. Ріпецького тут сила-силенна. Треба відвертати зір від московських „морщин", „пестрих", „обнять", „жемчужних"; (таких популярних у Галичині!), як і страшних „повздержить", а пробувати знайти поза всіма огріхами поетичний темперамент, розгін, щось, що давало б надію на талант. Автор має його, але цей талант, наче якась порошинка золота, загублена між камінюками та присипана жужелицею. Як довго він не вивчить краще мови і видаватиме свої збірки власним коштом і на власну відповідальність, не поможе йому навіть реклямова ціна 5 зол. за зшиточок, що варт був би найбільше 50 сот. Заголовок „Тривога" так і насуває злобну думку: „тривога за талант". Шкода в такій збірці кількох гарненьких поезій і кілька добрих метафор.

м. р.

50-ліття смерти Салтикова.

У Совітах і на еміграції російські літературознавці згадують роковини великого письменника Михайла Салтикова, більше знаного під псевдонімом Щедрина, якого імя нераз поміщається поруч таких як Турґенев, Достоевський, Гоголь і Толстой. Салтиков уроджений 1826 році у тверській губернії був секретарем в канцелярії військового міністра, а коли оголосив свої перші сатиричні оповідання, його заслано за кару до Вятки від 1848—55 року. Він вернувся пізніше на державні становища і 1858 р. був заступником губернатора в Рязані, потім Твері, на яких залишився до 1862 року, після чого віддається тільки літературній праці. Від 1868 стає із поетом Некрасовим редактором славного журналу „Отечественние Записки". Некрасов належить до найвизначніших сатириків і часами дорівнює Гоголю. На жаль його твори занадто звязані зі злободенними політичними справами свого часу.

У 1856 році Салтиков видрукував свої „Губернські нариси", що звернули на себе увагу головно критика Чернишевського. Він був під великим впливом Бєлінського як критика, а багато соціялістів-утопістів, таких, як Фурьє, захоплювався повістями Жорж Санд і живо стежив за тодішніми політичними подіями на Заході (революція 1848). Головно у справі панщини, яку знав добре із власного життя, бо сам прожив у кріпацьких умовах, він присвятив неодну сторінку своїх творів. Селянське життя, яке він ідеалізував, було для нього втіленням правди, добра і справедливости. У всіх його сатирах знаходимо подвійний мотив: трохи сентиментального ідеалізму, характеристичного для письменників другої половини XVIII-го віку., коли вони торкалися соціяльної проблеми і другий мотив сатиричний, що вишукував тільки темні сторінки життя, висміваючи типи своїх сучасників. Його сатиричні образки були на свій час пробоєві, актуальні і створили цілу ґалерію незабутніх типів, яких самі прізвища стали згодом символами: Деруновп, Голубови, Колупаеви, Коршуни, Балалайкини. Він осміював міщанство, підлизнів урядовців, хабарництво і багатих селян, що затрачували почуття приналежности до простого народу, коли розбагатіли. Відома його велика повість „Панове Головльови" перекладена на різні мови.

—o—

Сторінка без політики.

Нова міжпланетна ракета.

У паризькому астронавтичному товаристві мав минулого тижня російський учений Ананов реферат про теперішній стан астронавтики, себто науки про міжпланетні взаємини. Крім нього говорив теж професор Бюдо, професор донвільської обсерваторії. Обидва вчені почали від відомих фантазій Жіль Верна, з яких неодна стала дійсністю. У своїй подорожі на місяць Ж. Верн пробував надати свому ядрові всі ознаки імовірности. Виявляється, що у придуманій ним гарматній коробці завдовшки на 300 метрів, люди не могли б долетіти до місяця. Приспішена скорість такого стрільна в момент його вилету мусіла б бути величезна, а вага пасажирів, що вони могли витримати цей розгін, мусіла б побільшитися на 208 тисяч разів. Іншими словами кожний із них мусів би дізнати такого враження, якби важив не 75 або 80 кґ., тільки 14 або 15 тон. Ще інакше кажучи всі люди, які находились би у такому стрільні вистріленому з землі на місяць, розсипалися б у порох об стіни ракети. Якби тягар їх тіла можна було побільшити тільки вдесятеро, то довжина ракети мусіла б бути фантастична — на 600 кільометрів!

ПОВІТРЯ ПЕРЕПОНОЮ.

Та навіть і тоді труднощі подорожі в просторі не були б поладнані. Стрільно викинене з дула гармати опинившись в повітрі натрапило б на його величезний опір. Повітря супротивлялось би стрільну так, немов було би металічною стіною і тоді пасажири в ньому замість розбитись об долівку, розбились би об стелю. З цього обрахунку виходить, що гармата не надається для підготови подорожі між планетами. Навіть якби незвичайно сильними пружинами при вилеті ядра в простір, то й тоді ще його пасажири не могли б доїхати до місяця, тому, що стрільно вийшовши із сфери притяжливости землі, мусіло б мати первісну скорість 11 кільометрів на секунду. Тимчасом досі нема вибухових матеріялів, які могли б викинути ядро з такою силою, бо найсильніша вибухова сполука дає тільки півтретя кільометра скорости на секунду.

ВИБУХОВИЙ МАТЕРІЯЛ.

Через те все сьогочасні вчені вважають, що єдиним способом для взаємин з далекими планетами можлива тільки ракета, що сама в собі мала б матеріял для цілої низки вибухів у дорозі. Варт пригадати, що вже й про неї думали фантасти минулих віків. Сирано де Бержерак в XVII. віці змалював сталевого „пільного коника", який проникає до міжзоряних просторів, завдяки вибухам салітри. У 1865 році французький повістяр Ахил Ейро каже мандрувати своїм героям у ракеті, яка летить завдяки рушієві, що відпихає її від землі. Французький учений Ено-Пельтіє зробив недавно начерк мотору, основаного на тому самому принципі. Проблема такої ракети теоретично розвязана, їй бракує тільки такого палива, яке могло б її пхати з відповідною скорістю. Коли таке паливо або така енергія знайдеться, тоді сміливі пасажири сядуть тільки в міжпланетний ваґон і зможуть виїхати в міжзоряні простори шукаючи кращого місця для життя, ніж на землі. Вони сидітимуть у кабіні з кращою обстановою ніж у залізниці, непевні тільки щодо одного: місця приїзду. Для пояснення досить пригадати, що теоретичні обчислення і рисунки літаків тяжчих від повітря, були багато раніше готові, заки перший літак міг піднятися над землею. До апарату бракувало тільки відповідно легкого мотору. Готовий зроблений літак ,що стояв бездушно на землі рушився змісця, коли знайшли бензиновий мотор. У такій самій стадії знаходиться і нині астронавтика, що чекає тільки на рушій, щоб збудована ракета могла відлетіти з землі.

—o—

Струнка лінія причиною до розводу.

Суд у Шікаго видав недавно присуд, який можуть уважати прецеденсом для дальших розводів. Громадянин Шікаго Петро Усатік покинув свою жінку Ріту після 4-місячного подружжя. Він пропав безслідно і жінка мусіла звернутися до бюра детективів, щоб його віднайти. Усе-ж він не хотів вернутися до дому і почав розводовий процес, подаючи у своїй скарзі мотив, що його жінка надмірно худа, „сама шкіра і кости" так, що він почуває до неї непереможну відразу. Про цю відразу він переконався щойно по шлюбі, не знаючи раніше про те, що йому подобаються тільки жінки які „добре виглядають". На першій розправі його жінка заявила, що вона готова перейти відповідне лікування, щоб набрати більше тіла, але при другій розправі суддя прихилився до погляду Усатіка, видко сам прихильник огрядних жінок, заявляючи, що лікування не дає сто відсоткової певности, що жінка змінить основно свій фізичний тип.

Процес за Венеру.

Цього місяця у французькому місті Монбрізон суд вирішить справу італійського різьбаря Кремонезе, французького громадянина, що два роки тому обдурив увесь мистецький світ своєю мармуровою статуєю Венери, закопавши її глибоко в землю на полі в околиці Монбрізона. Коли статую відкопав власник ґрунту Гонон, сусіди, що розумілися на мистецтві, звернули йому увагу, що це твір мистецької вартости. Знахідкою поцікавилися археольоґи, потім професори мистецтва, а рік пізніше, паризький музей Лювр рішив купити статую, як рідкий зразок старовини, щоб поставити її у грецькому відділі. Тоді Кремонезе показав відломані частини цієї статуї, переховані у себе і доказав, що він зробив її сам і сам закопав у землю, щоб перевірити свій талант наслідувача старовини. Суд має тепер рішити, чи статуя Венери належить різьбареві, чи власникові ґрунту, де її знайшли. Власник ґрунту Гонон тримає її вже в себе два роки і показує її у свому маленькому музею на селі ріжним туристам, що приїжджають подивляти твір сучасного мистця, який зумів обдурити знавців мистецтва. Різьбар Кремонезе домагається від Гонона не тільки звороту статуї, але й 100.000 франків, як частини доходу від публики за білети, які заробив Гонон за останні два роки.

Вистава снів.

В Парижі зорганізували виставу п. з. „Сон у мистецтві і літературі". Під поняттям сну треба у французькій мові розуміти також сонне мариво, яке деякі мистці передають на яві, посереднє між звичайною мрією і візією. На виставі показові рисунки ріжних письменників сучасних і минулого віку. Велике місце займають там німецькі романтики: Гофман, Поль Ріхтер, Новаліс і Тік. Як відомо, кожний з них використовував свою багату уяву для того, щоб постатям своєї творчости, а навіть ідеям надавати легкість сонної мрії. Поруч письменників є теж образи малярів, які старалися зловити свої сни фантастичними лініями і кольорами. Деякі мистці заживали спеціяльних наркотиків, що розбуджують у незвичайно гострій формі сонні марива; як наприклад мескалін, який можна впорскувати собі в шкіру. У сучасному малярстві істнує ціла ґрупа сірреалістів, що використовують свої дивоглядні нахили, чи претенсійні рисунки для того, щоб їм надати потворуваті форми жахливих снів. Окремий відділ на виставі займає кіно, що краще ніж усі інші форми вислову вражінь вміло передати фантазію снів протиставляючи їх дійсність. Німа фільма використовувала дуже часто сни як сюжет і залишила такі преґарні зразки як „Кабінет д-ра Каліґарі", „Кабінет віскових фіґур" або „Голем". Кіно може ріжними механічними засобами передавати незвичайно зручно сни, тому, що може переплутувати ріжні реальні предмети із формами зяви, чого не може передати ніякий непорушний рисунок або опис.

—o—

Темні очі ліпше бачуть.

Два професори американського гарвардського університету д-р Де Сільва і д-р Робінзон, закінчили свої досліди початі вже ріжними попередними дослідниками над тим, чи темні очі бачуть при слабім освітленні або в сутінках ясніше від очей іншого кольору. Вони прослідили 1200 осіб і ствердили, що темні очі проникливіші від сірих, блакитних або зелених. Найясніше можна перевірити у шоферів.

Гумор.

ГОЛОС ІЗ ПУБЛИКИ.

У віденському театрі ставили песу Діфрена „Санча Панца". Була це премієра. У третій дії князь звертається на сцені з такими словами: „Санча починає мене нудити". Актор, що мав на це відповісти зацукався, не знаючи дальше своєї ролі. Тоді якийсь сміхун із галерії крикнув: „І нас усіх теж". Увесь театр почав голосно сміятися і песа провалилася.

•

У Льондоні в театрі грали траґедію Шекспіра „Ришард III". Ролю Леді Анни грала артистка, що мала багато довгів. Коли вона виголосила патетично фразу „А колиж я уже буду мати спокій?!" — один з її вірителів на галерії крикнув: „Не раніше, як віддаш мені 30 шилінгів".

ВІЙНА І ЛІТЕРАТУРА.

В одному товаристві в Льондоні сиділи разом славний шотляндський ґенерал Клерк і славний актор Ґаррік, відомий із своїх кревних ролей у Шекспірових песах. Генерал хотів зробити прикрість артистові і почав з ним розмову про Шекспіра такими словами: „Правду кажучи, то Шекспіра симпатія англійського народу для того ... є тільки звичайною модою і тільки ... ликий артист вміє ще щось добути з такого вульґарного автора". Ґаррік слухав і далі ... прикладу ґенерала у такому самому дусі, а ... ці сказав: „Генерале! Я мушу признатися ... ви, що я часто говорив про війну. Даю вам слово чести, що від нині більше не буду!"

Сторінка без політики.

Нова міжпланетна ракета.

У паризькому астронавтичному товаристві мав минулого тижня російський учений Ананов реферат про теперішній стан астронавтики, себто науки про міжпланетні взаємини. Крім нього говорив теж професор Бюдо, професор донвільської обсерваторії. Обидва вчені почали від відомих фантазій Жіль Верна, з яких неодна стала дійсністю. У своїй подорожі на місяць Ж. Верн пробував надати свому ядрові всі ознаки імовірности. Виявляється, що у придуманій ним гарматній коробці завдовшки на 300 метрів, люди не могли б долетіти до місяця. Приспішена скорість такого стрільна в момент його вилету мусіла б бути величезна, а вага пасажирів, що вони могли витримати цей розгін, мусіла б побільшитися на 208 тисяч разів. Іншими словами кожний із них мусів би дізнати такого враження, якби важив не 75 або 80 кґ., тільки 14 або 15 тон. Ще інакше кажучи всі люди, які находились би у такому стрільні вистріленому з землі на місяць, розсипалися б у порох об стіни ракети. Якби тягар їх тіла можна було побільшити тільки вдесятеро, то довжина ракети мусіла б бути фантастична — на 600 кільометрів!

ПОВІТРЯ ПЕРЕПОНОЮ.

Та навіть і тоді труднощі подорожі в просторі не були б поладнані. Стрільно викинене з дула гармати опинившись в повітрі натрапило б на його величезний опір. Повітря супротивлялось би стрільну так, немов було би металічною стіною і тоді пасажири в ньому замість розбитись об долівку, розбились би об стелю. З цього обрахунку виходить, що гармата не надається для підготови подорожі між планетами. Навіть якби незвичайно сильними пружинами при вилеті ядра в простір, то й тоді ще його пасажири не могли б доїхати до місця, тому, що стрільно вийшовши із сфери притяжливости землі, мусіло б мати первісну скорість 11 кільометрів на секунду. Тимчасом досі нема вибухових матеріялів, які могли б викинути ядро з такою силою, бо найсильніша вибухова сполука дає тільки пів третя кільометра скорости на секунду.

ВИБУХОВИЙ МАТЕРІЯЛ.

Через те все сьогочасні вчені вважають, що єдиним способом для взаємин з далекими планетами можлива тільки ракета, що сама в собі мала б матеріял для цілої низки вибухів у дорозі. Варт пригадати, що вже й про неї думали фантасти минулих віків. Сирано де Бержерак в XVII. віці змалював сталевого „пільного коника", який проникає до міжзоряних просторів, завдяки вибухам салітри. У 1865 році французький повістяр Ахил Ейро каже мандрувати своїм героям у ракеті, яка летить завдяки рушієві, що відпихає її від землі. Французький учений Ено-Пельтіє зробив недавно начерк мотору, основаного на тому самому принципі. Проблема такої ракети теоретично розвязана, їй бракує тільки такого палива, яке могло б її пхати з відповідною скорістю. Коли таке паливо або така енерґія знайдеться, тоді сміливі пасажири сядуть тільки в міжпланетний ваґон і зможуть виїхати в міжзорянні простори шукаючи кращого місця для життя, ніж на землі. Вони сидітимуть у кабіні з кращою обстановою ніж у залізниці, непевні тільки щодо одного: місця приїзду. Для пояснення досить пригадати, що теоретичні обчислення і рисунки літаків тяжчих від повітря, були багато раніше готові, заки перший літак міг піднятися над землею. До апарату бракувало тільки відповідно легкого мотору. Готовий зроблений літак ,що стояв бездушно на землі рушився змісця, коли знайшли бензиновий мотор. У такій самій стадії знаходиться і нині астронавтика, що чекає тільки на рушій, щоб збудована ракета могла відлетіти з землі.

—o—

Струнка лінія причиною до розводу.

Суд у Шікаґо видав недавно присуд, який можуть уважати прецеденсом для дальших розводів. Громадянин Шікаґо Петро Усатік покинув свою жінкуРіту після 4-місячного подружжя. Він пропав безслідно і жінка мусіла звернутися до бюра детективів, щоб його віднайти. Усе-ж він не хотів вернутися до дому і почав розводовий процес, подаючи у своїй скарзі мотив, що його жінка надмірно худа, „сама шкіра і кости" так, що він почуває до неї непереможну відразу. Про цю відразу він переконався щойно по шлюбі, не знаючи раніше про те, що йому подобаються тільки жінки які „добре виглядають". На першій розправі його жінка заявила, що вона готова перейти відповідне лікування, щоб набрати більше тіла, але при другій розправі суддя прихилився до погляду Усатіка, видко сам прихильник огрядних жінок, заявляючи, що лікування не дає сто відсоткової певности, що жінка змінить основно свій фізичний тип.

Процес за Венеру.

Цього місяця у французькому місті Монбрізон суд вирішить справу італійського різьбаря Кремонезе, французького громадянина, що два роки тому обдурив увесь мистецький світ своєю мармуровою статуєю Венери, закопавши її глибоко в землю на полі в околиці Монбрізона. Коли статую відкопав власник ґрунту Ґонон, сусіди, що розумілися на мистецтві, звернули йому увагу, що це твір мистецької вартости. Знахідкою поцікавилися археольоги, потім професори мистецтва, а рік пізніше, паризький музей Лювр рішив купити статую, як рідкий зразок старовини, щоб поставити її у грецькому відділі. Тоді Кремонезе показав відломані частини цієї статуї, переховані у себе і доказав, що він зробив її сам і сам закопав у землю, щоб перевірити свій талант наслідувача старовини. Суд має тепер рішити, чи статуя Венери належить різьбареві, чи власникові ґрунту, де її знайшли. Власник ґрунту Ґонон тримає її вже в себе два роки і показує її у свому маленькому музею на селі ріжним туристам, що приїжджають подивляти твір сучасного мистця, який зумів обдурити знавців мистецтва. Різьбар Кремонезе домагається від Ґонона не тільки звороту статуї, але й 100.000 франків, як частини доходу від публики за білети, які заробив Ґонон за останні два роки.

Вистава снів.

В Парижі зорґанізували виставу п. з. „Сон у мистецтві і літературі". Під поняттям сну треба у французькій мові розуміти також сонне мариво, яке деякі мистці передають на яві, посередне між звичайною мрією і візією. На виставі показові рисунки ріжних письменників сучасних і минулого віку. Велике місце займають там німецькі романтики: Гофман, Поль Ріхтер, Новаліс і Тік. Як відомо, кожний з них використовував свою баґату уяву для того, щоб постатям своєї творчости, а навіть ідеям надавати легкість сонної мрії. Поруч письменників є теж образи малярів, які старалися зловити свої сни фантастичними лініями і кольорами. Деякі мистці заживали специяльних наркотиків, що розбуджують у незвичайно гострій формі сонні марива; як наприклад мескалін, який можна впорскувати собі в шкіру. У сучасному малярстві істнує ціла ґрупа сірреалістів, які використовують свої дивоглядні нахили, чи претенсійні рисунки для того, щоб їм надати потворуваті форми жахливих снів. Окремий відділ на виставі займає кіно, що краще ніж усі інші форми вислову вражінь вміють передати фантазію снів протиставляючи їх дійсність. Німа фільма використовувала дуже часто сни як сюжет і залишила такі преґарні зразки як „Кабінет д-ра Каліґарі", „Кабінет воскових фіґур" або „Ґолем". Кіно може ріжними механічними засобами передавати незвичайно зручно сни, тому, що може переплутувати ріжні реальні предмети із формами зяви, чого не може передати ніколи непорушний рисунок або опис.

—o—

Темні очі ліпше бачуть.

Два професори американського гарвардського університету д-р Де Сільва і д-р Робінзон, закінчили свої досліди початі вже ріжними попередними дослідниками над тим, чи темні очі бачуть при слабім освітленні або в сутінках ясніше від очей іншого кольору. Вони прослідили 1200 осіб і ствердили, що темні очі проникливіші від сірих блакитних або зелених. Найясніше можна це перевірити у шоферів.

Гумор.

ГОЛОС ІЗ ПУБЛИКИ.

У віденському театрі ставили пєсу Діфрена „Санча Панца". Була це премієра. У третій дії князь звертається на сцені з такими словами: „Санча починає мене нудити". Актор, що мав на це відповісти зацукався, не знаючи добре своєї ролі. Тоді якийсь сміхун із ґалерії крикнув: „І нас усіх теж". Увесь театр почав голосно сміятися і пєса провалилася.

•

У Льондоні в театрі грали траґедію Шекспіра „Ришард III". Ролю Леді Анни грала артистка, що мала багато довгів. Коли вона виголосила патетично фразу „А колиж я уже буду мати спокій?!" — один з її вірителів на ґалерії крикнув: „Не раніше, як віддаш мені 30 шилінгів".

ВІЙНА І ЛІТЕРАТУРА.

В одному товаристві в Льондоні сиділи разом славний шотляндський ґенерал Клерк і геніяльний актор Ґаррік, відомий із своїх кревних ролей в Шекспірових пєсах. Ґенерал хотів зробити приємність артистові і почав з ним розмову про Шекспіра такими словами: „Правду кажучи, симпатія англійського народу для того Шекспіра є тільки звичайною модою і тільки як такий великий артист вмієте ще щось добути з такого вульґарного автора". Ґаррік слухав і далі довго викладу ґенерала у такому самому дусі, а на кінці сказав: „Ґенерале! Я мушу признатися до вини, що я часто говорив про війну. Даю вам слово чести, що від нині більше не буду".

Конфіската майна засуджених, що втікли за кордон.

ЗАСІДАННЯ РАДИ МІНІСТРІВ.

ВАРШАВА, ПАТ. Рада міністрів відбула 26. ц. м. засідання під проводом прем. Складковського та приняла три законопроекти:

1. Про воєнний стан (на місце президентського розпорядку з 1928 р.),

2. Про спеціяльну карну відповідальність осіб, що втікли до ворога або за кордон. Закон передбачує втрату майна та здібности приймати спадок та дари для осіб, засуджених за деякі проступки з військового кодексу та закону про загальний військовий обовязок, якщо засуджені втікли до ворога або за кордон.

3. Про оплати з публичних забав на Заслугу на Червоний Хрест.

Крім того рада міністрів ухвалила перенести осідок старіства з Вержбніка до Ілзи.

—о-о—

Британський уряд не визнав і не думає визнати анексії Чехії.

ДЕБАТА У ЛЬОНДОНСЬКІЙ ПАЛАТІ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У палаті громад відбулася дебата на тему становища британського уряду до земель б. Чехо-Словаччини. Дебату викликала постанова губернатора Англійського Банку Нормана, який переказав до Чеського Банку — отже до диспозиції Німеччини — депозит понад 5,000.000 фунтів. Це викликало реакцію опозиції, яка підкреслила, що пересилаючи згадану квоту до Праги, брит. уряд погоджується з теперішнім станом у Чехії.

Відповідаючи на ті заміни, канцлер скарбу сер Саймон заявив, що брит. уряд не змінив свого засадничого становища до справи анексії Чехії та Моравії, не визнав анексії та не думає визнати її, тому заблокував чеські депозити в Англійськім Банку, як власність чеського уряду.

5,000.000 фунтів, що їх переказано до Праги, зложив у Англійськім Банку Банк Міжнародніх виплат з Базилеї і тепер зажадав, щоб ту квоту передати Чеському Банкові; Англійський Банк не мав правної основи щоб не виповнити того домагання.

Британське диплъоматичне і консулярне представництво у Чехії та Моравії.

Дальше мін. Саймон вияснив, що брит. уряд мусів відкликати свого диплъоматичного представника з Праги, бо німецький уряд відмовив йому диплъоматичних привилеїв.

Охорону брит. інтересів в Чехії та Моравії передано віцеконсулеві у Празі, але Берлін заявив, що перестане визнавати консулярних представників у Чехії та Моравії, якщо до 20. червня вони не попросять у німецької влади затвердження. Брит. уряд уважає, що консулі необхідні для помочі брит. громадянам та утікачам. Він не вважає, щоб установлення консулярної служби було жестом чемности супроти держави, яка дає згоду на те. Англія не бере під увагу визнання нового стану „де юре“.

Перед румунськими виборами.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПЕРІОД БЕЗ АҐІТАЦІЇ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. 1. і 2. червня відбудуться перші вибори на основі нової виборчої ординації. Передвиборчий час проходить спокійно, бо нова ординація заборонює повністю пресову кампанію та передвиборчі віча. Одиноким засобом аґітації може бути афіш зі світлиною кандидата і текстом не довшим ніж на 100 слів. Контркандидатів не вільно атакувати. В афіші має бути зясована позитивна програма праці, яку подає сам кандидат. Такі постанови зліквідували міжпартійну боротьбу, що давніше шаліла перед кожними виборами.

Пасивне виборче право мають всі громадяни обох полів, які покінчили 30. рік життя, є грамотні та належать до якоїсь професійної організації.

Закон про загальний обовязок військ. служби в Англії остаточно затверджений.

ЛЬОНДОН, ПАТ. 26. ц. м. закон про загальний обовязок військової служби дістав королівську санкцію — підписали його члени державної ради, що заступають короля в часі його неприявности. Королівська санкція необхідна, щоб якийсь закон увійшов у Англії в життя.

У ШВЕЦІЇ ОРГАНІЗУЮТЬ ДОБРОВОЛЬЧИЙ ЛЕҐІОН ДЛЯ ОБОРОНИ ПОЛЬЩІ.

У пресі появилася вістка, що у Швеції окремий комітет взявся вербувати добровольців до Леґіону, який мав би прийти на поміч Польщі, якщоб на неї напала Німеччина. Дотепер до леґіону зголосилося 15.000 молодих шведів, але комітет сподіється підняти це число до 50.000.

—о—

УГОДА СПІЛЬНОГО КОМАНДУВАННЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ ТА ІТАЛІЄЮ.

Як подає московське радіо, у звязку з приїздом ген. Мільха до Італії англійська преса принесла вістку, що на випадок війни провід обєднаних німецько - італійських сухопутних і летунських військ обіймуть німці, провід спільної маринарки — італійці.

—о—

СПРАВА АЛЯНДСЬКИХ ОСТРОВІВ У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, ПАТ. На суботу рано скликано засідання Ради Ліги Націй. Виходить, що є можливість ліквідувати неполаднані справи, у тому числі чергу справу ремілітаризації Аляндських островів. СССР мабуть дальше буде домагатися, щоб цю справу відложити, так що й виключене, що Рада Ліги Націй перерве наради на кілька днів.

—о—

ЕВАКУАЦІЯ МАРОКАНЦІВ.

МАДРИТ, ПАТ. У пятницю вечором виїхали з Мадриту останні мароканські відділи до Кадиксу, відкіля відпливуть до Марокко.

ВОРОШИЛОВ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У МАНЕВРАХ БРИТІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

ЛЬОНДОН, АВАС повідомляє, що начального вождя червоної армії марш. Ворошилова запросив мін. Гор на маневри британської армії, які відбудуться у вересні та в яких візьмуть участь також вожди інших чужих армій. У поінформованих колах твердять, що Ворошилов приняв запросини.

—о—

ЗМІНИ В ТУРЕЦЬКОМУ УРЯДІ.

АНКАРА. Анатолійська Аґенція повідомляє, що двох турецьких міністрів подалося до димісії, щоб могли свобідно працювати у партії: міністр справедливости Фірет Сіля та міністр мит і монополів Рана Тарган. Перший з тих ресортів обняв б. премієр Феті Окіяр, другий — Раіф Караденіз.

—о-о—

ПЕРЕД ЗАСІДАННЯМ ЖЕНЕВСЬКОЇ МАНДАТОВОЇ КОМІСІЇ У ПАЛЕСТИНСЬКІЙ СПРАВІ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Як подає палестинська преса, у найближчому тижні збереться на засідання женевська мандатова комісія; у засіданні візьме участь голова жидівської аґенції Вайцман та сестрінок великого муфтія Єрусалиму, Джемаль Гуссейн

—ого—

РАТИФІКАЦІЯ ПОЛЬСЬКО - ФРАНЦУЗЬКОГО ПЛАТНИЧОГО ДОГОВОРУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Соймова комісія закордонних справ ухвалила у пятницю законопроект про ратифікацію польсько-французького платничого договору.

20.000 ІТАЛІЙСЬКИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ ВІДПЛИВАЄ З КАДИКСУ.

СЕВІЛЛЯ, ПАТ. У пятницю вечором виїхало зі Севіллї до Кадиксу 20.000 італійських добровольців, які з Кадиксу відпливуть до Італії. Підготову до евакуації переводить командант італійського леґіону ген. Гамбаре.

—о-о—

СЕСІЯ БРИТІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ПЕРЕРВАНА НА 10 ДНІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З нагоди Зелених Свят відложено парляментарну сесію на 10 днів; парлямнт збереться знову 6. червня, або й скорше, як це буде необхідне.

—о—

ЖИДІВСЬКІ ТРИБУНАЛИ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. В Ню Йорку утворено перший жидівський трибунал, в якім рабіни судитимуть спори між жидами. Присуди видаватимуть на основі тальмуду та Мойсеєвого законодавства. Американська преса широко описує перше засідання того трибуналу.

—о—

КИТАЙСЬКА ПРОВІНЦІЯ ФУКІЄН ХОТІЛА ВІДІРВАТИСЯ ВІД КИТАЮ.

ШАНГАЙ, ПАТ. Ґубернатора провінції Фукієн арештовано та відставлено до Чункіну під замітом участи в акції, якої метою було: відірвати провінцію від території, що підлягає китайському урядові.

—о—

ГОЛЯНДСЬКА КОРОЛЕВА ВИХАЛА З БЕЛЬҐІЇ.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Після триденної офіційної візити голяндська королева Вільгельміна вихала поїздом з Брюсселі до Гаґи. Король віпровадив її на двірець.

—о-о—

ФРАНКО - ТУРЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПОКІНЧАТЬСЯ ПО ЗЕЛЕНИХ СВЯТАХ.

ПАРИЖ, АВАС повідомляє, що франко турецькі розмови у справі спрецизування ґарантійних пактів покінчаться на початку найближчого тижня; вони розвиваються добре. Політичні кола підкреслюють, що всі договори становитимуть скоординовану цілість, бо вони передбачують такі самі зобовязання.

—о-о—

По широкому світі.

Німецький міністр пропаґанди Ґебельс помістив у щоденнику „Фелькішер Беобахтер“ нову статтю проти політики окруження.

Британський премієр вислав до португальського письмо з подякою за заяву португальського премієра з 22. ц. м., де ясно здекларовано португальську політику.

Латвійський міністр закордонних справ у переїзді до Женеви коротко спинився у Берліні.

Французький міністр промислу приняв югословянського міністра промислу Томіча та перевів з ним розмову на тему реалізації торговельного договору з лютого ц. р.

На альбансько-грецькім кордоні переловлено грека, який ніс золоті столові накриття короля Ахмеда Зоґу, що важили 21 кіля. Грек втік, залишаючи золото італійцям.

—о-о—

БУРІ НА ПОДІЛЛІ.

БУЧАЧ, ПАТ. Над бучацьким повітом шаліла буря, яка наробила чимало шкоди. У Комарівці вітер вирвав дерева, які падаючи зірвали телефонічні дроти на великому просторі.

ЧОРТКІВ, ПАТ. Градова буря, що перейшла понад Чортківщиною, знищила у трьох громадах земплоди на просторі коло 800 морґів. Жито знищене на 90%.

—о-о—

ч. 11

Конфіската майна засуджених, що втікли за кордон.

ЗАСІДАННЯ РАДИ МІНІСТРІВ.

ВАРШ. ПАТ. Рада міністрів відбула 26 з. м. засідання під проводом прем. Складковського та прийняла три законопроекти:

1. Про воєнний стан (на місце президентського розпорядку з 1928 р.),

2. Про спеціяльну карну відповідальність осіб, що втікли до ворога або за кордон. Закон передбачує втрату майна та здібности приймати спадок та дари для осіб, засуджених за деякі проступки з військового кодексу та закону про загальний військовий обовязок, якщо засуджені втікли до ворога або за кордон.

3. Про оплати з публичних забав на Заользю на Червоний Хрест.

Крім того рада міністрів ухвалила перенести осідок старіства з Вержбніка до Ілзи.

—о-о—

Британський уряд не визнав і не думає визнати анексії Чехії.

ДЕБАТА У ЛЬОНДОНСЬКІЙ ПАЛАТІ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У палаті громад відбулася дебата на тему становища британського уряду до земель б. Чехо-Словаччини. Дебату викликала постанова губернатора Англійського Банку Нормана, який переказав до Чеського Банку — отже до диспозиції Німеччини — депозит понад 5,000.000 фунтів. Це викликало реакцію опозиції, яка підкреслила, що пересилаючи згадану квоту до Праги, брит. уряд погоджується з теперішнім станом у Чехії.

Відповідаючи на ті заміни, канцлер скарбу сер Саймон заявив, що брит. уряд не змінив свого засадничого становища до справи анексії Чехії та Моравії, не визнав анексії та не думає визнати її, тому заблькував чеські депозити в Англійськім Банку, як власність чеського уряду.

5,000.000 фунтів, що їх переказано до Праги, зложив у Анґлійськім Банку Банк Міжнародних виплат з Базилеї і тепер зажадав, щоб ту квоту передати Чеському Банкові; Англійський Банк не мав правної основи щоб не виповнити того домагання.

Британське дипльоматичне і консулярне представництво у Чехії та Моравії.

Дальше мін. Саймон вияснив, що брит. уряд мусів відкликати свого дипльоматичного представника з Праги, бо німецький уряд відмовив йому дипльоматичних привилеїв.

Охорону брит. інтересів в Чехії та Моравії передано віцеконсулеві у Празі, але Берлін заявив, що перестане визнавати консулярних представників у Чехії та Моравії, якщо до 20. червня вони не попросять у німецької влади затвердження. Брит. уряд уважає, що консулі необхідні для помочі брит. громадянам та утікачам. Він не вважає, щоб установлення консулярної служби було жестом чемности супроти держави, яка дає згоду на те. Англія не бере під увагу визнання нового стану „де юре“.

Перед румунськими виборами.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПЕРІОД БЕЗ АҐІТАЦІЇ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. 1. і 2. червня відбудуться перші вибори на основі нової виборчої ординації. Передвиборчий час проходить спокійно, бо нова ординація заборонює політичну пресову кампанію та передвиборчі збори. Одиноким засобом аґітації може бути афіш зі світлиною кандидата і текстом не більше ніж на 100 слів. Контркандидатів не можна атакувати. В афіші має бути зясована позитивна програма праці, яку подає сам кандидат. Такі постанови зліквідували міжпартійну боротьбу, що давніше шаліла перед кожними виборами.

Пасивне виборче право мають всі громадяни обох полів, які покінчили 30. рік життя, є грамотні та належать до якоїсь професійної організації.

Закон про загальний обовязок військ. служби в Анґлії остаточно затверджений.

ЛЬОНДОН, ПАТ. 26. ц. м. закон про загальний обовязок військової служби дістав королівську санкцію — підписали його члени державної ради, що заступають короля в часі його неприявности. Королівська санкція необхідна, щоб якийсь закон увійшов у Анґлії в життя.

У ШВЕЦІЇ ОРГАНІЗУЮТЬ ДОБРОВОЛЬЧИЙ ЛЕҐІОН ДЛЯ ОБОРОНИ ПОЛЬЩІ.

У пресі появилася вістка, що у Швеції окремий комітет взявся вербувати добровольців до Леґіону, який мав би прийти на поміч Польщі, якщоб на неї напала Німеччина. Дотепер до леґіону зголосилося 15.000 молодих шведів, але комітет сподіється піднести це число до 50.000.

—о—

РОЗПОДІЛ СПІЛЬНОГО КОМАНДУВАННЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ ТА ІТАЛІЄЮ.

Як подає московське радіо, у звязку з подорожю ген. Мільха до Італії анґлійська преса принесла вістку, що на випадок війни провід обєднаних німецько - італійських сухопутних і летунських військ обіймуть німці, провід спільної маринарки — італійці.

—о—

СПРАВА АЛЯНДСЬКИХ ОСТРОВІВ У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, ПАТ. На суботу рано скликано засідання Ради Ліґи Націй. Виходить, що є ще неполагоджені справи, у першу чергу справу ремілітаризації Аляндських островів. СССР мабуть дальше буде намагатися, щоб цю справу відложити, так що не виключене, що Рада Ліґи Націй перерве наради на кілька днів.

—о—

ЕВАКУАЦІЯ МАРОКАНЦІВ.

МАДРИТ, ПАТ. У пятницю вечором виїхали з Мадриту останні мароканські відділи до Альхесірасу, відкіля відпливуть до Мароко.

ВОРОШИЛОВ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У МАНЕВРАХ БРИТІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

ЛЬОНДОН, АВАС повідомляє, що начального вожда червоної армії марш. Ворошилова запросив мін. Гор на маневри британської армії, які відбудуться у вересні та в яких візьмуть участь також вожди інших чужих армій. У поінформованих колах твердять, що Ворошилов приняв запросини.

—о—

ЗМІНИ В ТУРЕЦЬКОМУ УРЯДІ.

АНКАРА. Анатолійська Аґенція повідомляє, що двох турецьких міністрів подалося до димісії, щоб могли свобідно працювати у партії: міністр справедливости Фірет Сіля та міністр мит і монополів Рана Тарган. Перший з тих ресортів обняв б. премієр Феті Окіяр, другий — Раїф Караденіз.

—о-о—

ПЕРЕД ЗАСІДАННЯМ ЖЕНЕВСЬКОЇ МАНДАТОВОЇ КОМІСІЇ У ПАЛЕСТИНСЬКІЙ СПРАВІ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Як подає палестинська преса, у найближчому тижні збереться на засідання женевська мандатова комісія; у засіданні візьме участь голова жидівської аґенції Вайцман та сестрінок великого муфтія Єрусалиму, Джемаль Гуссейн

—ого—

РАТИФІКАЦІЯ ПОЛЬСЬКО - ФРАНЦУЗЬКОГО ПЛАТНИЧОГО ДОГОВОРУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Соймова комісія закордонних справ ухвалила у пятницю законопроект про ратифікацію польсько-французького платничого договору.

20.000 ІТАЛІЙСЬКИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ ВІДПЛИВАЄ З КАДИКСУ.

СЕВІЛЛЯ, ПАТ. У пятницю вечором виїхало зі Севіллі до Кадиксу 20.000 італійських добровольців, які з Кадиксу відпливуть до Італії. Підготову до евакуації переводить командант італійського леґіону ґен. Гамбаре.

—о-о—

СЕСІЯ БРИТІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ПЕРЕРВАНА НА 10 ДНІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З нагоди Зелених Свят відложено парляментарну сесію на 10 днів; парлямнт збереться знову 6. червня, або й скорше, як це буде необхідне.

—о—

ЖИДІВСЬКІ ТРИБУНАЛИ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. В Ню Йорку утворено перший жидівський трибунал, в якім рабіни судитимуть спори між жидами. Присуди видаватимуть на основі тальмуду та Мойсеєвого законодавства. Американська преса широко описує перше засідання того трибуналу.

—о—

КИТАЙСЬКА ПРОВІНЦІЯ ФУКІЄН ХОТІЛА ВІДІРВАТИСЯ ВІД КИТАЮ.

ШАНГАЙ, ПАТ. Ґубернатора провінції Фукієн арештовано та відставлено до Чункіну під замітом участи в акції, якої метою було: відірвати провінцію від теориторії, що підлягає китайському урядові.

—о—

ГОЛЯНДСЬКА КОРОЛЕВА ВИЇХАЛА З БЕЛЬГІЇ.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Після триденної офіційної візити голяндська королева Вільгельміна виїхала поїздом з Брюсселі до Гаги. Король впровадив її на двірець.

—о—

ФРАНКО - ТУРЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПОКІНЧАТЬСЯ ПО ЗЕЛЕНИХ СВЯТАХ.

ПАРИЖ, АВАС повідомляє, що франко турецькі розмови у справі спрецизування ґарантійних пактів покінчаться на початку найближчого тижня; вони розвиваються добре. Політичні кола підкреслюють, що всі договори становитимуть скоординовану цілість, бо вони передбачують такі самі зобовязання.

—о-о—

По широкому світі.

Німецький міністр пропаґанди Ґебельс помістив у щоденнику „Фелькішер Беобахтер“ нову статтю проти політики окруження.

Британський премієр вислав до португальського письмо з подякою за заяву португальського премієра з 22. ц. м., де ясно здекляровано португальську політику.

Латвійський міністр закордонних справ у переїзді до Женеви коротко спинився у Берліні.

Французький міністр промислу приняв югословянського міністра промислу Томіча та перевів з ним розмову на тему реалізації торговельного договору з лютого ц. р.

На альбансько-грецькім кордоні переловлено грека, який ніс золоті столові накриття короля Ахмеда Зогу, що важили 21 кіля. Грек втік, залишаючи золото італійцям.

—о-о—

БУРІ НА ПОДІЛЛІ.

БУЧАЧ, ПАТ. Над бучацьким повітом шаліла буря, яка наробила чимало шкоди. У Комарівці вітер вирвав дерева, які падаючи зірвали телефонічні дроти на великому просторі.

ЧОРТКІВ, ПАТ. Градова буря, що перейшла понад Чортківщиною, знищила у трьох громадах земплоди на просторі коло 800 моргів. Жито знищене на 90%.

—о-о—

НОВИНКИ

28 ТРАВЕНЬ

НЕДІЛЯ

От. ст. 15. травня 1939.
Сошествіє Св. Духа (Зелені свята).
Лат. **Зіслання Св. Духа.**
Сонце: схід — 3.23, захід — 19.19.
Місяць: схід — 14.47, захід — 1.28

Завтра: 29. травня. **Понеділок.**
От. ст. 16. травня 1939.
Пресвятої Тройці.
Лат. Понед. Зіслання Св. Духа.
Сонце: схід — 3.22, захід — 19.21.
Місяць: схід — 15.59, захід — 1.56.
Післязавтра: 30. травня. **Вівторок.**
От. ст. 17. травня 1939.
Андроніка.
Лат. Фелікса.
Сонце: схід — 3.22, захід — 19.22.
Місяць: схід — 17.10, захід — 2.26.

Службу Божу з церкви св. Успення (Волоської) трасмітуватиме львівська радіостація на другий день наших Зелених Свят, себто в понеділок 29. ц. м., від год. 10.30 до год. 11.57.

— **З нагоди** видужання з невиліччної недуги складаю 20.— зол. на Повітовий Союз Кружків Р. Ш. у Львові. **Геня Тусик.**

— **Загальні збори філії „Просвіти" ім. Т. Шевченка у Львові,** відбудуться в пятницю, 2. червня ц. р. в год. 17-ій (5-ій вечером) в „Українській Бесіді", при вул. Рутовського 22/I. зі звичайним порядком нарад. У зборах братимуть участь голови читалень, чи пак відпоручники читальняних Виділів і відпоручники членів читалень по одному на кожних 50 членів та члени Матірного Товариства, які постійно живуть у Львові та заплатили свої членські вкладки по кінець 1938 р.

— **Матура в ліцею Р. Ш. в Тернополі.** У днях 15., 16., 17. і 19. травня ц. р. відбулися в коед. ліцею Р. Ш. в Тернополі матуральні іспити під проводом візитатора З. Герстмана. До устних іспитів приступило 9 абітурієнтів та абітурієнток (при письменних іспитах перепало 6). Іспит зрілости зложили: 1) Заворотюк Надя, 2) Комарницький Степан, 3) Луговий Зиновій, 4) Млинко Микола, 5) Никиф[...]ук Евгенія, 6) Пелех Остап, 7) Сліпа Ольга, 8) Хоміцький Остап. Один абітурієнт при устних іспитах перепав.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі вигри: 1,000.000 зол. на ч. 160219; 75.000 зол. на ч. 160737; 25.000 зол. на ч. 14744; 5.000 зол. на ч. 42850, 12242, 20011, 9319, 57962, 62194, 91114, 107763, 109544, 156681; 2.500 зол. на ч. 22894, 28080, 56682, 72925, 77636, 82519, 84945, 84245, 94391, 95357, 116195, 128222, 147197, 148997; 2.000 зол. на ч. 6296, 10542, 12361, 14379, 49658, 49920, 52786, 92163, 101994, 121275, 125509, 126630, 139324, 139551, 153688; 1.000 зол. на ч. 4764, 5468, 7417, 13549, 31607, 37134, 42678, 43098, 48435, 52029, 67622, 68071, 71554, 74913, 102583 106500, 110392, 113250, 126280, 127877, 130390, 146621, 150903, 154111, 156646, 157478, 163926, 164291. — Міліону не виграв ніхто, тому, що льосу із витягненим числом ніхто не викупив. Виграна залишилася в державному скарбі.

— **За летючки проти влади.** Перед окружним судом у Львові відбулася в пятницю 26. ц. м. розправа проти трьох ендецьких студентів львівського університету: Адама Гуцуляка, Карла Праски і Леслава Чтерностека за поширювання летючок проти влади, що їх видали студенти ендеки у звязку з бльокадою львівського університету 30. січня ц. р. Акт обвинувачення каже, що крім зневаги представників влади автори летючок називали арештування провідників бльокади зорганізованою боротьбою масонерії з польською академічною молоддю. Крім того автори летючки гостро нападали на львівського городського старосту Клімовецького. Підсудні заперечили вину. Суд засудив усіх трьох підсудних по 3 місяці арешту з припиненням кари на 3 роки.

— **Львівська хроніка.** В помешканні панства Х. при вул. Голувки ч. 7, отроїлась світляним газом 24-літня служниця Степанія Романів. Причина самогубства невідома. — Невідомий злодій вкрав інж. М. Вайцові з кишені споднів на вул. Шайнохи портфель з 80 зол. і закордонним пашпортом. — На пл. Сольських невідомий злодій вкрав торбину Г. Фанґеровій з 20 зол. і двома книжечками ПКО. на 190 зол. — При вул. Курковій невідомий напасник вирвав течку лікарці д-р І. Борисевичевій, в якій були книжки, дентистичний інструмент і дрібнички — вартости 50 зол. — В кіні „Рай" невідомий злодій витягнув Ю. Матушинському, який приїхав до Львова з Варшави, портфель зі 120 зол. і записками. — В ресторані С. Гельрайхової при вул. Вірменській намагалася скінчити самогубством дівчина легких обичаїв С. Зелінська по сварці з невідомим мужчиною. — При вул. Красіцьких зударилися два авта. Шкода сягає 600 зол.

— **Вода підмила залізничий шлях.** В ночі з четверга на пятницю зливний дощ підмив залізничий шлях між Любичею і Равою Руською на шляху Львів-Варшава. Перерва в залізничій комунікації тревала в пятницю до 10 год. рано тому, що робітники мусіли направляти не лише насип, але також залізний міст. Ріка Рата виступила з берегів і загрозила поважно мостові недалеко Рави Руської.

— **Буревій зі зливним дощем** перейшов над коломийським повітом і заподіяв великі шкоди. В селі Перерові грім ударив у хату І. Врублевського та поразив сільського листаря Жолобайка, яким заопікувався лікар з Коломиї. — У стрийському повіті буря з градом знищила 70% засівів на полях у селах Голобутові та Завадові.

— **Два смертні присуди.** Перед трибуналом окружноог суду у Стрию, відбулася розправа проти Дмитра Чвана і Н. Стефанишина за вбивство Марії Бурак у Рівні, пов. Долина. Грабіжники забрали 70 зол. і гардеробу користаючи з того, що чоловік вбитої пішов на богослуження. Суд засудив обох грабіжників на кару смерти.

— **Пожежа від грому.** В Богданівці пов. Скалат грім ударив у хату Марії Беньовської і смертельно поразив її. Одночасно почав горіти дах хати. Пожежу вгасили місцеві селяни. Беньовської не вдалося вже відратувати і вона померла.

— **Краєва хроніка.** У ріці Сопотівці в Со[...]пові пов. Коломия затонула підчас купелі [...]-літня дівчинка Марія Томенко. — У Стра[...]вичах пов. Самбір вибухла пожежа в хаті [...] Теличко та перекинулася на сусідні будинки, що теж згоріли. Шкода сягає до 3.000 зол. Невідомий мужчина намагався підпалити тартак С. Фоерштайна і С-ки в Радехові. Вогонь доглянула сторожа тартаку та його вгасила. Тло підпалу невідоме. В Коломиї арештували органи скарбової сторожі 25 осіб, учасників чорної біржі, в яких забрали 40.000 зол. і вартісні папери, вартости 50.000 зол. Арештовані не викуповували промислових свідоцтв і тому державний скарб має великі втрати. Учителька школи в Луцьку Зьолковська кинулася під поїзд у Ківерцях і згинула. Причина самогубства невідома.

— **Намагалися схопити православного черця.** Польська преса повідомляє, що до православного монастиря св. Тройці у Вильні дісталися три невідомі напасники, озброєні в револьвери, кинжал та етер і намагалися схопити новопосвяченого черця І. Біду з Пінська. Справою занявся прокуратор і веде допит.

— **За зневагу польського народу.** Окружний суд у Лодзі засудив німця Ервіна Ма[...] на 1 рік вязниці та приватну учительку Ґ[...]труду Каберовську, членку німецького національного союзу, на 10 місяців вязниці за зневагу польського народу.

Пяніст Падеревський занедужав. Концерт І. Падеревського в Ню Йорку, на який прибуло 16.000 осіб, відкликали в останній хвилині, бо пяніст легко занедужав на серце. Тому теж відкликали всі концерти І. Падеревського по інших містах Злучених Держав. Побоюються за життя Падеревського, який має вже 79 років.

— **26 жертв у підводному човні.** Водолази, які брали участь у рятунковій акції моряків затопленого підводного човна „Скалпіс" [...] запевняють, що 26 моряків находиться в тій частині човна, що його затопила вода. Департамент маринарки видав комунікат, що нема вже ніякої надії на їх рятунок. Ціла акція зводиться тепер до того, щоб підтягнути затоплений човен на плитше місце і витягнути його на поверхню моря разом з 26-ма мерцями, для яких підготовили вже домовини. Вирятованих моряків перевезли до шпиталю. Машиніст підводного човна в розмові з представником одного нюйорського щоденника заявив, що причиною катастрофи було [...] недбальство або саботаж. По оголошенні [...] розмови департамент маринарки заборонив рішуче врятованим членам залоги розмовляти на тему нещасної катастрофи.

Вибух бомби недалеко синагоги. З [...] ській дільниці у Празі вибухла в четвер [...] бамба недалеко старої синагоги. Вибух [...] частинно один з домів. Дві особи [...]

— **Кара за спинювання еміграції жидів.** [...]ська поліція покарала філію американського [...] дорожного бюра у Відні грявною у висоті [...] марок за „неоправдану підвишку цін [...] чих білетів". Керманичі цього бюра, [...] два швайцарські громадяни, мали [...] клієнтів жидів, які хотіли виїхати з Австрії [...] цього скористало бюро і підвищило ціни [...]тів майже двократно.

— **Приятель Леніна арештований м[...]жу.** Ціріхський часопис „Фольксрехт" [...]мляє з Москви, що ГПУ. арештувало [...]ського комуніста Фріца Плятена, приятеля [...]на, за шпигунство. Арештований Плятен [...]ним з організаторів большевицького [...]ту в 1917 р. у Петрограді.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Ольга з Білинкевичів Лабійова, вдова по бл. п. греко-кат. пароховi Джурина, пов. Чортків, о. Івані, померла по короткій і тяжкій недузі 23. травня ц. р., проживши 74 роки. Винесення тлінних останків відбулося з дому жалоби у Красній в пятницю 26. ц. м. в год. 9 рано. По церковній відправі перевезено тлінні останки до родинних гробів у Русилові, пов. Бучач, де їх зложено на вічний спочинок.

З Покійною зійшла в могилу заслужена громадянка, правдива дорадниця й опікунка села. За час довгого побуту о. Івана й Ольги Лабіїв у Джурині в чортківському повіті в їх гостинному домі перебували постійно не тільки ближчі і дальші члени родини, але й ті сільські селянські хлопці, що ходили до місцевої школи. Всі вони багато завдячували родині Лабіїв, бо там вони набирались культури й товариських форм та вчилися любити все рідне, для нього жити і працювати. А найбільшу заслугу мала тут пок. Ольга Лабійова, жінка висококультурна, освічена, робоча й вирозуміла, що всі ті гарні прикмети старалася перелити на свої обі доньки і своїх синів, що всіх їх виховала на добро українського народу. — В. Ій П.!

—o—

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ГРОМАДСЬКИХ ВИБОРІВ У ДЕНИСОВІ.

В доповненні до коротенького звіту у вчорашньому „Ділі" з розправи перед окружним судом у Тернополі подаємо цікавіші подробиці з цеї розправи.

В днях 16. і 22. ц. м. відбулася перед окружним судом у Тернополі розправа проти 10 громадян Денисова, пов. Тернопіль, яких прокуратор притягнув до відповідальности зі ст. 163 к. к. Акт обвинувачення закидав їм, що дня 11 березня ц. р. підчас голосування до громадської ради взяли участь у масовім наступі на виборчий льокаль, виважили двері у виб. льокалі і вибили шиби; дальше підсудні силою не допускали деяких виборців до виборчого льокалю. Голосування — каже акт обвинувачення — відбувалося так, що виборці входили по черзі одними дверми. Підсудні: **Андрій і Мирослав Шегедин, Іван Явний, Нестор Макогін, Петро Бандрівський і Олекса Лижник** накликували їх, щоб входили до льокалю задніми дверми, і навіть через вікна. Заклики „стражаків" і поліцая Адама Барткова до виборців, щоб вони зберігали чергу, були безуспішні. Навпаки, юрба, підведена підсудними, почала пхатися силою до виборчого льокалю, виважила тричі двері та вибила вікна. Зокрема українські націоналісти — каже акт обвинувачення — при помочі підсудних вживали насильства щодо поляків, жидів і „русинів", щоб не допустити їх до голосування. Коли хто з поляків, жидів і „русинів" ішов голосувати, підсудні й інші націоналісти з окликами „не пусти! гура!" створювали сильний стиск так, що неодин з них відійшов з нічим до дому.

Підсудні до ніякої вини не призналися. Свідки прокуратури, всі „стражаки"-поляки, потвердили акт обвинувачення. Підсудних обтяжував поліцай Бартків. Зокрема свідки оборони зізнали, що впорядчики самі не зберігали порядку і впускали милих собі людей (поляків, жидів і „русинів") бічними дверима. Коли це побачили українські виборці, почали й собі йти на бічні двері щоб віддати голос, але впорядчики їх не пускали. Тому біля дверей повстав натиск, наслідок чого зісунулася одна половина дверей з завісів, але дверей ніхто не виважував. Відтак почали „стражаки" впускати „своїх" людей через вікна. Бічними дверми і через вікна впущено, як зізнавали свідки, кільканацять польських, „русинських" і жидівських виборців. Поліцай Бартків теж викликував з юрби „своїх" виборців і впускав їх перед іншими. Тоді українські виборці, які цілий день ждали на чергу, щоб віддати голос, почали відрупитися до дверей, і наслідком того вибито дві шиби, але підсудні цього не зробили. Суд д-р Чирський засудив 4-ох підсудних, а саме: **Мирослава Шегедина, Нестора Макогона, Івана Явного і Василя Кузіва** по 6 тижнів арешту з припиненням кари на 2 роки. Інших підсудних суд увільнив від вини і кари, 9 підсудних сиділо в арешті від 21. березня до 8. квітня ц. р.

Обвинувачував віцепрок. Цимбрикевич, боронив адв. д-р Д. Ладика.

Відгуки дня.

В свято могил.

Люди розходяться не тільки по світі. Розходяться і в два світи. Буває і в одним і в другім випадку, що про розлуку знають вони завдалегідь і готовляться до неї. Але буває, що розходяться не знаючи про те, що на віки.

Були б може інакше говорили з собою, щиріше стиснули собі руки, глянули пильніше в очі... А так — розійшлись мов на годину, на день, чи на тиждень.

Коли можна мати більше нагоди на те, як не на війні, на тій косовиці, де косарем смерть а косою кулі. А як не кулі, то пятнистий тиф, що скосив нам стільки цвіту на наших рідних полях!

Зелені свята — час поминок і згадок, по тих і про тих, що відійшли на віки з цього світа. Кожний з нас згадує рідних і нерідних, а дорогих, коли, де і як з ними пережив більший чи менший шмат часу, коли, де і як з ними розстався востаннє

Мене нині занесли згадки в недалеку, а таку вже далеку минувшину, в часи, коли шумів над нами всесвітній вихор, чи українська хуртовина.

Стають перед моїми очима товариші, щирі, незабутні, не постарілі ні трохи, а такі, якими їх востаннє бачив.

І хотілось би всім їм посвятити нині хоч два-три слова згадки і поклону, але деж на те знайти місце. Може це був би такий довгий реєстр, що хіба б книгу поминальну зготовити!

Виберу кілька людей і подій, що нині найвиразніше станули передімною.

РОМАН ЛУЦИК.

Карпати 1915 р. Сніг покрив гори, притрусив ліси, замів дороги і стежки. Дві стрілецькі стежі розходилися в дві сторони З одною я — з другою він.

— Тримайся!

— Будь здоров!

— А не забудь разом з полоненими забрати і гармат! — зажартував я.

— Шкода, що з нами не йдеш, а то нема кого запрягти! — відповів сміючись.

І пішов своєю дорогою, як усе, легко похилений наперед, з крісом у руці. Ще здалеку, на закруті, заки сховався зі стежею в ліс, махнув до мене шапкою.

І тільки я його бачив. Не знаю навіть у якому зворі коло Климця знайшов свій гріб.

СЛАВКО КУЗЬМИЧ.

Були ми з одної гімназії, то й зразу на війні говорили як старі знайомі. Ще заки пережили щось военного, згадували пережите в школі.

Лисоня, коло Бережан, димила від трьох днів гранатами, гула стрілами і гамором битви.

Його курінь ішов до наступу.

— Возьми від мене гроші, листи, фотографії — просив мене.

— Пощо. Адже ти не йдеш на смерть, тільки до наступу. Чи раз тобі таке траплялося!

— Так. Але тим разом чую, що не вернуся.

Я не взяв, щоб не підсилювати його прочуття.

Пішов і до нині не вернувся.

ФЕДЬ ЧЕРНИК

Я приїхав з Єлисавету, він з Києва. Здибались у Львові в Лисенка салі. Він тоді вже був у СС-ах, я далі при УСС-ах. Не бачились від його полону на Лисоні.

Оповідав мені про Київ, про бої в столиці про широкі горизонти, що розстеляються тепер з київських гір.

Над раном відїздив назад. При виході з салі, коло поруччя на сходах прощались ми.

А не забудь приїхати до нас! Сама стара знайома братія!

— Приїду. Напевно.

— До побачення! — кивнув рукою і елястичним кроком збіг по сходах надолину. По дорозі ще махав до мене рукою, бо знав, що дивлюся йому вслід. Ми товариші з одної лавки, з одної сотні, з одної чети, з одного роя.

І це остання знимка його в моїй памяті.

ОСИП ТЕЛІЩАК.

По шпиталях, по хатах, а то й по дорогах гинули хлопці на тиф. Маленьке містечко Браїлів повне було війська, але мало хто тримався на ногах. Рідко хто і переїздив крізь нього.

Одного дня на мою кватиру завітав гість. Донедавна були ми разом, але від двох місяців він мав інший приділ і ми не бачились.

— Щось морозить мене! — сказав на вступі .— Ледви до тебе допитавсь. Кажи чаю зробити.

А потім просив відвезти його до Жмеринки.

— Маю там вигідну кватиру. Положуся, вигріюся, то перейде.

Але на кватиру вже не доїхав. Шпиталь був ближче.

Разом з десять тисячами лежить до нині у Жмеринці — на останній своїй кватирі.

Не знати, чи який знак є на ній...

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „БУРЯ НАД БЕНГАЛІ".

Американська фільма, яких ми бачили вже чимало на ту саму тему: про геройську боротьбу невеличкої чети англійського гарнізону в одній індийській провінції. Столітній магараджа одної з тих провінцій, що живе в дружніх взаєминах з англійською владою, лежить смертельно хворий. Його безнадійний стан хоче використати один із ватажків збунтованого племени бенгальців, підготовляючи від довшого часу склади амуніції у диких горах. Англійський віцекороль Індій, посилає одного із своїх сміливих старшин на контррозвідку, а потім зі спеціяльним листом до магараджі, щоб цей дав дозвіл на перехід англійського війська через його територію для оборони миру. Висланий старшина залишає в гарнізоні наречену, яка саме приїхала до нього із Льондону після довгого розстання, щоб узяти з ним шлюб. Та любовна трагедія, в яку вплутаний ще брат головного героя, змальована дуже схематично. Сцени битви у горах із повстанцями теж тільки пересічні, а найцікавіші з усього тільки сцени боротьби англійського старшини з ватажком повстанців.

ДОПИСИ.

СТАНИСЛАВІВ.

З життя передмість. У четвер 18. 5. ц. р. влаштувала читальня „Просвіти" на Бельведері Шевченківський концерт із співучастю муж. хору „Думка". Концерт випав уповні удачно. — Цього самого вечора на Кнігиничі-Кольонії (Майданах) в салі оо. Василіян виставив аматор. гурток при тамошній читальні „Просвіти" пародию оперету „Наталка Полтавка". Музичну сторінку опрацював п. Магдій, диригент орхестри „Зорі" і він сам теж диригував зложеною спеціяльно до того орхестрою. Імпреза пройшла з повним успіхом. — У неділю 21. 5. ц. р. Союз Українок на Бельведері влаштував у салі читальні „Просвіти" гарне і — що треба спеціяльно підчеркнути — одинове на ввесь Станиславів „Свято Матері". Численно зібрані матері й діти дуже мило провели час і цей вечір залишив у них по собі глибоке вражіння.

Купецьке свято. Філія Союзу Українських Купців святкувала в неділю 21. 5. ц. р. річне свято свого патрона св. Юрія. В 9. год. вп. І. Литвиновський відправив у намірені українського купецтва торжественну Службу Божу в катедральній церкві, відповідну проповідь виголосив о. Кузьма. В 12 год. відбулася в „Соколі" академія при не зовсім чомусь то виповненій салі. На естраді чолове місце займав дуже гарний вітраж, що представляв св. Юрія на коні, як списом пробиває змия. Тло становить катедра св. Юра у Львові. — Програму академії розпочав муж. хор „Думка" під управою м-ра Леонтія Крушельницького піснею Кудрика „Наша славна Україна". Відтак кревний організатор зі союзу Українських Купців у Львові м-р Кальба виголосив обширний реферат, що в ньому підніс вагу завдань українського купецтва. Хор виконав пісню Маковея-Колесси „Там, що впали", Остап Матіаш гао-

Посмертні згадки.

Ольга з Біликевичів Лабійова, вдова по бл. п. греко-кат. пароховi Джурина, пов. Чортків, о. Івані, померла по короткій і тяжкій недузі 23. травня ц. р., проживши 74 роки. Винесення тлінних останків відбулося з дому жалоби у Красній в пятницю 26. ц. м. в год. 9. рано. По церковній відправі перевезено тлінні останки до родинних гробів у Рукомиші, пов. Бучач, де їх зложено на вічний спочинок.

З Покійною зійшла в могилу заслужена громадянка, правдива дорадниця й опікунка села. За час довгого побуту о. Івана й Ольги Лабіїв у Джурині в чортківському повіті в їх гостинному домі перебували постійно не тільки ближчі і дальші члени родини, але й ті місцеві селянські хлопці, що ходили до міських шкіл. Всі вони багато завдячували родині Лабіїв, бо там вони набирались культури й товариських форм та вчилися любити своє рідне, для нього жити і працювати. А найбільшу заслугу мала тут пок. Ольга Лабійова, жінка висококультурна, освічена, роботяща й вирозуміла, що всі ті гарні прикмети старалася перелити на свої обі доньки і своїх чотирьох синів, що всіх їх виховала на добрих синів українського народу. — В. Ій П.!

—o—

З судової салі.

ВІДГОМІН ГРОМАДСЬКИХ ВИБОРІВ У ДЕНИСОВІ.

В доповненні до коротенького звіту у вчорашньому „Ділі" з розправи перед окружним судом у Тернополі подаємо цікавіші подробиці з цієї розправи.

В днях 16. і 22. ц. м. відбулася перед окружним судом у Тернополі розправа проти 10 громадян Денисова, пов. Тернопіль, яких прокуратор притягнув до відповідальности зі ст. ... к. к. Акт обвинувачення закидав їм, що дня ... березня ц. р. підчас голосування до громадської ради взяли участь у масовім наступі на виборчий льокаль, виважили двері у виб. льокалі і вибили шиби; дальше підсудні силою не допускали деяких виборців до виборчого льокалю. Голосування — каже акт обвинувачення — відбувалося так, що виборці входили по черзі одними дверми. Підсудні: **Андрій і Мирослав Шегедин, Іван Явний, Нестор Макогін, Петро ... і Олекса Лижник** наклинкували їх, щоб входили до льокалю задніми дверми, і навіть через вікна. Заклики „стражаків" і поліціянта Адама Барткова до виборців, щоб вони держали чергу, були безуспішні. Навпаки, юрба, підбурена підсудними, почала пхатися силою до виборчого льокалю, виважила тричі двері та вибила вікна. Зокрема українські націоналісти — каже акт обвинувачення — при помочі підсудних вживали насильства щодо поляків, жидів і „руснів", щоб не допустити їх до голосування. Коли хто з поляків, жидів і „руснів" ішов голосувати, підсудні й інші напирали з окликами „не пусти! гура!" створюючи сильний стиск так, що неодин з них відійшов ... до дому.

Підсудні до вякої вини не призналися. ... прокуратури, всі „стражаки"-поляки, потвердили акт обвинувачення. Підсудних обтяжив поліціян Бартків. Зокрема свідки оборони зізнали, що впорядчики самі не зберігали черги і впускали милих собі людей (поляків, жидів і „руснів") бічними дверима. Коли це побачили українські виборці, почали й собі йти ... двері щоб віддати голос, але впорядчики їх не впускали. Тому біля дверей повстав натовп, наслідком чого зісунулася одна половина дверей з завісів, але дверей ніхто не виважував. ... почали „стражаки" впускати „своїх" ... через вікна. Бічними дверми і через вікна ..., як зізнавали свідки, кільканацять поляків, „руських" і жидівських виборців. Поліціянт Бартків теж викликував з юрби ... виборців і впускав їх перед іншими. ... українські виборці, які цілий день ждали черги, щоб віддати голос, почали відрушитися до дверей, і наслідком того вибиті шиби, але підсудні цього не зробили.

Суд під проводом д-р Чарський засудив 4-ох підсудних, а саме: **Мирослава Шегедина, Нестора Макогона, Івана Явного і Василя Кузіва** по 6 тижнів арешту з завішенням карп на 2 роки. Інших підсудних суд увільнив від вини і кари, 9 підсудних ... в арешті від 21. березня до 8. квітня ...

Обвинувачував віцепрок. Цимбрикевич, боронив ... др. Д. Ладика.

Відгуки дня.

В свято могил.

Люди розходяться не тільки по світі. Розходяться і в два світи. Буває і в однім і в другім випадку, що про розлуку знають вони заздалегідь і готовляться до неї. Але буває, що розходяться не знаючи про те, що на віки.

Були б може інакше говорили з собою, щиріше стиснули собі руки, глянули пильніше в очі... А так — розійшлись мов на годину, на день, чи на тиждень.

Коли можна мати більше нагоди на те, як не на війні, на тій косовиці, де косарем смерть а косою кулі. А як не кулі, то пятнистий тиф, що скосив нам стільки цвіту на наших рідних полях!

Зелені свята — час поминок і згадок, по тих і про тих, що відійшли на віки з цього світа. Кожний з нас згадує рідних і нерідних, а дорогих, коли, де і як з ними пережив більший чи менший шмат часу, коли, де і як з ними розстався востанне.

Мене нині занесли згадки в недалеку, а таку вже далеку минувшину, в часи, коли шумів над нами всесвітній вихор, чи українська хуртовина.

Стають перед моїми очима товариші, щирі, незабутні, не постарілі ні трохи, а такі, якими їх востаннє бачив.

І хотілось би всім їм посвятити нині хоч два-три слова згадки і поклону, але деж на те знайти місце. Може це був би такий довгий реєстр, що хіба б книгу поминальну зготовити! Виберу кілька людей і подій, що нині найвиразніше станули передімною.

РОМАН ЛУЦИК.

Карпати 1915 р. Сніг покрив гори, притрусив ліси, замів дороги і стежки. Дві стрілецькі стежі розходилися в дві сторони З одною я — з другою він.

— Тримайся!

— Будь здоров!

— А не забудь разом з полоненими забрати і гармат! — зажартував я.

— Шкода, що з нами не йдеш, а то нема кого запрягти! — віпповів сміючись.

І пішов своєю дорогою, як усе, легко похилений наперед, з крісом у руці. Ще здалеку, на закруті, заки сховався зі стежею в ліс, махнув до мене шапкою.

І тільки я його бачив. Не знаю навіть у якому зворі коло Климця знайшов свій гріб.

СЛАВКО КУЗЬМИЧ.

Були ми з одної гімназії, то й зразу на війні говорили як старі знайомі. Ще заки пережили щось военного, згадували пережите в школі.

Лисоня, коло Бережан, димила від трьох днів гранатами, гула стрілами і гамором битви.

Його курінь ішов до наступу.

— Возьми від мене гроші, листи, фотографії — просив мене.

— Пощо. Адже ти не йдеш на смерть, тільки до наступу. Чи раз тобі таке траплялося!

— Так. Але тим разом чую, що не вернуся.

Я не взяв, щоб не підсилювати його прочуття.

Пішов і до нині не вернувся.

ФЕДЬ ЧЕРНИК.

Я приїхав в Елисавету, він з Києва. Злибались у Львові в Лисенка салі. Він тоді вже був у СС-ах, я далі при УСС-ах. Не бачились від його полону на Лисоні.

Оповідав мені про Київ, про бої в столиці про широкі горизонти, що розстеляються тепер з київських гір.

Над раном відїздив назад. При виході з салі, коло поруччя на сходах прощались ми.

А не забудь приїхати до нас! Сама стара знайома братія!

— Приїду. Напевно.

— До побачення! — кивнув рукою і еляс-тичним кроком збіг по сходах надолину. По дорозі ще махав до мене рукою, бо знав, що дивлюся йому вслід. Ми товариші з одної лавки, з одної сотні, з одної чети, з одного роя.

І це остання знимка його в моїй памяті.

ОСИП ТЕЛІЩАК.

По шпиталях, по хатах, а то й по дорогах гинули хлопці на тиф. Маленьке містечко Браїлів повне було війська, але мало хто тримався на ногах. Рідко хто і переїздив крізь нього.

Одного дня на мою кватиру завитав гість. Донедавна були ми разом, але від двох місяців він мав інший придїл і ми не бачились.

— Щось морозить мене! — сказав на вступі .— Ледви до тебе допитавсь. Кажи що зробити.

А потім просив відвезти його до Жмеринки.

— Маю там вигідну кватиру. Положуся, вигріюся, то перейде.

Але на кватиру вже не доїхав. Шпиталь був ближче.

Разом з десять тисячами лежить до нині у Жмеринці — на останній своїй кватирі.

Не знати, чи який знак є на ній...

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „БУРЯ НАД БЕНҐАЛІ".

Американська фільма, яких ми бачили вже чимало на ту саму тему: про геройську боротьбу невеличкої чети англійського ґарнізону в одній індійській провінції. Столітній магараджа одної з тих провінцій, що живе в дружніх взаєминах з англійською владою, лежить смертельно хворий. Його безнадійний стан хоче використати один із ватажків збунтованого племени бенгальців, підготовляючи від довшого часу склади амуніції у диких горах. Англійський віцекороль Індії, посилає одного із своїх сміливих старшин на контррозвідку, а потім зі спеціяльним листом до магараджі, щоб цей дав дозвіл на перехід англійського війська через його територію для оборони миру. Висланий старшина залишає в ґарнізоні наречену, яка саме приїхала до нього із Льондону після довгого розстання, щоб узяти з ним шлюб. Та любовна траґедія, в яку вплутаний ще брат головного героя, змальована дуже схематично. Сцени битви у горах із повстанцями теж тільки пересічні, а найцікавіші з усього тільки сцени боротьби англійського старшини з ватажком повстанців.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

З життя передмість. У четвер 18. 5. ц. р. влаштувала читальня „Просвіти" на Бельведері Шевченківський концерт із співучастю муж. хору „Думка". Концерт випав уповні удачно. — Цього самого вечора на Княгинині-Кольонії (Майзлих) в салі оо. Василіян виставив аматор. гурток при тамошній читальні „Просвіти" народню оперету „Наталка Полтавка". Музичну сторінку опрацював п. Магдій, диригент орхестри „Зорі" і він сам теж диригував зложеною спеціяльно до того орхестрою. Імпреза пройшла з повним успіхом. — У неділю 21. 5. ц. р. Союз Українок на Бельведері влаштував у салі читальні „Просвіти" гарне і — що треба спеціяльно підчеркнути — одинове на ввесь Станиславів „Свято Матері". Численно зібрані матері й діти дуже мило провели час і цей вечір залишив у них по собі глибоке вражіння.

Купецьке свято. Філія Союзу Українських Купців святкувала в неділю **21. 5. ц. р.** рокове свято свого патрона св. Юрія. В 9. год. еп. І. Лятишевський відправив у намірені українського купецтва торжественну Службу Божу в катедральній церкві, відповідну проповідь виголосив о. Кузьма. В 12 год. відбулася в „Соколі" академія при не зовсім чомусь то виповненій салі. На естраді чолове місце займав дуже гарний вітраж, що представляв св. Юрія на коні, як списом пробиває змия. Тло становить катедра св. Юра у Львові. — Програму академії розпочав муж. хор „Думка" під управою м-ра Леонтія Крушельницького піснею Кудрика „Наша славна Україна". Відтак вравний організатор зі союзу Українських Купців у Львові м-р Кальба виголосив обширний реферат, що в ньому підніс вагу завдань українського купецтва. Хор виконав пісню Маковея-Колесси „Тим, що впали", Остап Матіаш га-

во відделамувала вірш А. Курдипика „Св. Юрій", відтак знову хор заспівав Ковалепка-Степенка „Прометея". Черговою точкою програми була продукція молодих, але дуже надійних бандуристів: Богдана і Степана Гакушевських. У дуже добрій інтерпретації виконали вони прецінно пісні: „Через поле широке", „Садок вишневий", „Встає хмара зза лиману", „Ой у полі вітер віє" і танкові мельодії. Публика приняла їх так гарячо, що нерадо дала їм зійти з естради. Сподіємося, що ще нераз будемо мати змогу любуватися справді мистецькими продукціями цих наших таки своїх близьких, симпатичних бандуристів. На закінчення програми хор „Думка", що — як майже все — співав дуже поправно, виконав дві композиції І. Недільського: „Вже буря" (до слів Чарнецького) і „Під марш гармат". — Враження по цілому святі якнайкраще.

рок.

БІБРКА.

Читальня „Просвіти" в Бібрці будує дім. Дня 30. м. м. читальня „Просвіта" в Бібрці улаштувала для своїх 400 членів Свячене. З огляду на брак салі це свято при гарній погоді улаштовано на площі біля церкви, де крім прияття читальняний хор відспівав кілька пісень та виголошено відповідні промови. Дохід із свяченого коло 450 зол. призначено на будову читальняного дому. Бібрка досі не мала відповідного дому, в якому могли б приміститися культурно-освітні товариства, і тому від 2-ох років місцева читальня веде збіркову акцію, яка дала гарний успіх: куплено площу під будову біля церкви за 2.500 зол. та придбано матеріялів на суму коло 6.000 зол. Дня 16. травня ц. р. почали будову дому Просвіти. Хоч Виділ і Комітет будови мусіли поборювати різні перешкоди, то все те вже за нами і в неділю 4-го червня ц. р. відбудеться посвячення угольного каменя і фундаментів. Бобрецьке міщанство розуміє потребу свого власного дому, масово вступає в члени читальні, складає значні грошеві жертви і в будівельних матеріялах, зокрема виконує всі роботи при будові даром, дівчата і навіть 70-літні старики носять цеглу, камінь і т. д. Бобрецькі громадяни, що перебувають в Америці і Канаді зголосили свою поміч в будові і вже частину зібраних у Канаді грошей надіслали Комітетові, за що їм належиться подяка. В неділю 21. травня ц. р. Читальня улаштувала „Свято Матері". Вступне слово виголосила міщанка Франя Кожкевичева. Реферат відчитала п. Болещуківна, службовичка Ц. С. в Бібрці. Дівочий хор відспівав „О Україно", дівчата виведи вправи до пісень „Гей у Лузі" і „Видиш брате мій", за що численна публика нагородила їх та аранжерку п. Болещуківну рясними оплесками. Вкінці відбулася добре підготована дитяча вистава „День Матері". Свято закінчено національним гимном. Дохід у сумі 130 зол. теж призначено на будову дому. При цій нагоді зокрема треба подякувати аранжерці свята п. Болещуківній, яка від недавна в Бібрці, але гарні висліди її широї праці видно на кожному кроці.

І. К.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

Свято пісні в Камінці Струмиловій. Заходом філії Т-ва „Просвіта" в Камінці Струмиловій відбулося 18. травня ц. р. повітове свято пісні, яке було першим конкурсом хорів читалень „Просвіти" камінецької округи. Рано о. шамб. Михайло Цегельський відправив торжественну Службу Божу, в якій взяли участь коло 5.000 осіб просвітян та всі хори. Співав хор чит. Просвіти Колодвене під управою п. Теодора Кука, Проповідь виголосив о. Евген Дмитрук. Пополудні відбулася в Народнім Домі академія, на яку склалися: 1) Вступне слово о. шамб. Цегельського, голови філії, 2) Заповіт Шевченка, 3) Реферат про пісню — проф. Б. Вахнянина, 4) Виступи поодиноких хорів, 5) Ода до пісні — Р. Купчинського, деклямація п. Мик. Мартинюка, 6) Боже Великий, Творче Всесильний — інсценізація дівочого гуртка читальні з Батятич, 7) Проголошення висліду конкурсу і вручення мандолінної мистецької батути найкращому хорові та роздача грамот участи іншим хорам. 8. Національний гимн. При уставленому на сцені збірному хорі читалень в числі 423 особи о. шамб. Цегельський виголосив коротку, бадьору промову, яку закінчив Шевченковими словами „Наша пісня, наша дума не вмре не загине". Потім збірний хор під орудою проф. Льва Гіжевського відспівав Заповіт Шевченка. З черги проф. Б. Вахнянин зі Львова виголосив реферат про значіння, ціль пісні та про розвиток і плекання хорових гуртків. По рефераті почалися виступи хорів: зі Спаса — мішан. і муж. хор під управ. С. Дяковського, з Ланів польс., Неовалова, Камінки Стр. — хор філії під упр. проф. Льва Гіжевського, Сільця Бенькова — під управ. Петра Ділуся, з Толмача під управ. М. Малишки, з Батятич — під управ. Ан. Поворозника, з Якимова — під управ. К. Петрушинського, зі Отрептова і Ямного — під управ. М. Малиновського, з Колоденця під управ. Т. Кука, з Дернова — під управ. М. Шушкевича. Кожний хор співав по три пісні. Крім цього було дві деклямації: „Оду до пісні" віддеклямував М. Мартинюк і „Гріб пісне" — Ул. Красічинська. Оціночна комісія, у склад якої входили проф. Б. Вахнянин, п. О. Цегельська, дир. О. Мулькевич, д-р П. Мінко, признала першу льокацію хорам з Камінки Струм., Сільця Беньківого, Колоденця і Дернова. Хор з Сільця Беньківого здобув перше місце і мандрівну батуту. Всі інші хори дістали другу льокацію. За народню ношу дістали признання Батятичі, Лани польс., Спас, Колоденце, Сілець Беньків, Толмач. З дириґентів відмічено М. Малишку з Толмача, С. Дяковського зі Спаса, К. Петрушинського з Якимова, М. Малиновського зі Отрептова, Ан. Поворозника з Батятич і М. Шушкевича з Дернова. Дівочий гурток з Батятич здобув признання за інсценізацію „Боже Великий".

Д-р ченко.

Концерт в честь Т. Шевченка. Дня 21. травня ц. р. заходом філії Т-ва „Просвіта" в Камінці Стр. відбувся святочний концерт з нагоди 125-ліття народин Т. Шевченка. На програму склалися: гостинний виступ проф. Володимири Божейко (фортеп'янове соло) і д-ра Евгена Цегельського (скрипкове соло), реферат проф. Сагана, деклямації, хорові продукції з фортеп'яновим супроводом п. Дмитрукової. Свято почалося Заповітом, що його відспівав міш. хор філії Т-ва „Просвіта" під управою проф. Льва Гіжевського. Проф. Саган виголосив реферат. З черги хор відспівав „Дніпро реве" з баритоновим сольом. Проф. Божейко з Перемишля відіграла Поему В. Косенка, Зауера „Граючу скрипочку", Ліста 12 рапсодію, за що присутні нагородили її рясними оплесками так, що піяністка мусіла виступити з кількома наддатками. Милою несподіванкою був виступ маленької чотирилітньої Роксоляни Мінківної, яка віддеклямувала вірш „Шевченко Сонце України". Хор відспівав „Учітеся брати мої" Котка. Д-р Евген Цегельський відіграв „Канцонету" П. Чайковського, „Гумореску" А. Двожака, „Леґенду" Г. Венявського і „Еспанський танок" М. де Фалля. П. Іванна Чмиківна віддеклямувала „До Основ'яненка", після чого хор відспівав „Розриту могилу" (муз. Котка). На закінчення виставлено живу картину проєкту проф. Саса.

Др.

Вписуйтеся масово в члени УКТОДІ й кличте інших, що досі байдуже ставилися до потреб Т-ва Допомоги Інвалідам!

СКОЛЄ.

Свячене. Заходом філії „Союзу Українок" та при співучасті кружків „Р. Ш." і „Відродження" відбулося в неділю 14. 5. вже двічі відкладане свячене, яке згуртувало понад 50 членів вичислених т-в. Господні дари, що були апетитно розложені на гарно прикрашених столах, посвятив о. дек. М. Мосора, голова кружка „Р. Ш.", що виголосив при цьому бадьоре слово. Присутніх привитала голова „С. У." п. Розина Івасиків і в гарній, теплій короткій промові підкреслила відвічну правду, що воскресення мусить прийти після смерти, чого прекрасний приклад дав нам Ісус Христос. При гутірках і смакуванні знаменитого печива сходив час. Голова „Відродження" п. Д. Бандрівська подала признаним кілька статистичних даних про те, скільки пропивають і прокурюють українці, що викликало живу дискусію в кількох місцях при столах. Молодь забавлялася жартами і співами та час до часу обговорювала різні цікаві питання. М. В. Дольницький виголосив повчальний, опрацьований нешаблоново реферат на тему „Пити чи не пити?", в якому спинився не тільки над шкідливістю алькогольних напитків і тютюну, але й узагалі над деправуючим впливом на молодий організм і психіку всяких налогів, м. ін. карт. Дарія Бандрівна в своїм рефераті порушила пекучу проблему дошкілля та вказала шлях, яким слід іти й нам. Оба повищі реферати зустрілися з загальним признанням і відтак заслужено стягнули бурю оплесків. При смачних коржиках і чаю час упливав швидко і в год. 20.15 закінчено цей милий вечір трикратним окликом „Слава" в честь „Союзу Українок", Рідної Школи й „Відродження".

Спорт.

ГАРНИЙ УСПІХ ВАТРИ.

СХІДНИЦЯ, 21. ц. м. **Ватра (Дрогобич) — Гали (Східниця) 1:1 (1:1).**

До останніх змагань за мистецтво Б-кляси виступила Ватра у такому складі: Мороз, (Смола), Воробець, Недільенко, Мак, Кушнір, Бориславський, Ко...ко, Флюнт, Ковбель, Колодрубець, Андрушакевич. Гали в повному складі з Кошулінським на воротах і ...ном на правому крилі.

Нерішений вислід змагань приніс Ватрі великий успіх, коли зважити, що Гали на своому грищі непереможні та мають в своїм складі грачів із дрових дружин. Хід змагань був дуже цікавий та тримав весь час глядачів у напруженні. Гали мали перших 10 хвилин перевагу і вислідом цієї переваги були здобуті Сиротюком ворота. Втратою воріт Ватра не сполошилась, але перейшла до протинаступу і в 20 хв. зі стрілу Флюнта вирівняла. Друга половина — це загально перевага Галів, але добра постава дефензиви Ватри не дозволює на зміну висліду. Ці змагання Ватра заграла дуже азбітно і жертвенно, за що українська публика в Східниці нагороджувала її рясними оплесками. Ватра виступила без Сасика і Гапина, яких успішно заступили молодші товариші Мак і Бориславський. Суддював п. Стшелецький добре.

Українцям Східниці складають ватріяні щиру подяку за сердечне відношення під час і по змаганні.

К. В.

СТЕП — П. К. С.

Змагання за мист. Б-кляси між цими дружинами відбудуться в неділю 28. ц. м. на грищі Сетвеї. Початок змагань у год. 9-ій рано. Доїзд на грище трамваєм ч. 9. Ціни вступу д. низькі.

ЗОРЯ — ЄДИНАСТКА.

Як ми вже повідомляли, змагання обох цих дружин за мистецтво Б-кляси відбудуться в неділю 28. ц. м. в год. 12 вполудне на грищі Лехії (Погулянка).

—о—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД. Чвертьрічник Українського Товариства Допомоги Інвалідам". Рік III. Ч. 1. Травень 1939. Львів. Зміст: О. Трувор: Як український нарід підіймав червону калину. — О. Бобець: Три місячі за тиждень. — Загальні Збори УКТОДІ. — З діяльности філій УКТОДІ. — Листопадові свята в Америці. — Виказ жертв на інвалідів УГА. — ...

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстрований журнал історії та побуту. Річник XI. Ч. 5. Травень 1939. Львів. Зміст: Фердинанд Балицький: Спомин з ... 1920 р. — Б. Г.: Культ померлих і ... плекання традиції. — Святослав Шрамченко: ... корабель-дредноут Чорноморської Фльоти „...". — о. В. Демчук: Жертва власних ... — ... з Альбому УГА. — Лев Шанковський: Останні ... Австро-Угорської Монархії. — ... усмішки. — Т. К.: В. Січинський „Чужинці про Україну". — В. Євтимович: Революційно-мілітарна ... „Оборони України" на терені Чугуївської Військової Школи. — Бібліографія. — Посмертна згадка. — ... втрат с. Ворвулинець.

ЖИВЕ СЛОВО. Місячний журнал літератури, політики, економіки й суспільного життя. Р. I. Ч. 2. ... тень 1939. Львів. Зміст: М. Миколаєвич: Юрба ... чи суспільство. — Д-р А. Влага: Криза інтелігенції ... — Джек Лондон: По той бік „Шляху". — М. ... Анекдоти про Василя Стефаника. — В. ... — М. Возняк: Автобіографічний елемент в ... Франка „На дні". М. Репен: „Невидима ..." — Національні меншини в Німеччині. — М. С.: ... — ... рить фальшиві леґенди. — Політична ... — ... країнських націоналістів. — Політичні ... нотатки. — З книжок і про книжки.

ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО — ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО. Иллюстрированный двухнедельный журнал ... ный и политический. Но. 262. 10. мая 1939. Париж.

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентові, Тернопіль: Тов. ... міністрації не працювала і не працює.

—о—

Листування Адміністрації.

Вп. Михайло Моравецький, Ломна і А. Ш... вичева, Ченстохова: Повідомляємо, що ... з... сень квітень і травень ... — ... висилаємо усім передплатникам. — **Адміністрація.**

Для нашого культурного розвитку ... не тільки крамниці з маслом і білим ... книгарні, які видавали б літературні ...

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

ТЕАТРИ.

Великий Театр.
Субота 27. 5. год. 20. „Ріголето" опера.
Неділя 28. 5. год. 16. „Оборона Ксантипи"; год. 20. „Манон" оп.
Понеділок 29. 5. год. 16. „Наше місто"; год. 20. „Субретка".

Театр Різнородностей.
Субота 27. 5. год. 20. „Ми були молоді".
Неділя 28. 5. год. 20. „Ми були молоді".
Понеділок 29. 5. вистава нова.

Український Театр ім. І. Котляревського.
...:
27. 5. Найвірніший чоловік.
28. 5. Цариця Груапі.
29. 5. Прем'єра „Тополя", песа на 3 ... за Шевченком, інсценізація Г. Лужницького.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ЙОСИФА СТАДНИКА (сеніора).
КАЛУШ: 28. V. „Конашевич-Сагайдачний".
29. V. „Ой не ходи Грицю".
30. V. „Сіссі".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
ПУСТАНОВИЧІ:
27. 5. Пісня Бескиду.
28. 5. Наталка Полтавка.

Український Хор Дмитра Котка.
27. і 28. 5. Бурштин.
1. 6. Галич.
2. 6. Станиславів.

Цирк Станевських, вул. Пелчинська.
Субота 27: два представлення в 4.30 попол. і 8.30 вечері.
Неділя 28: два представлення, в 4.30 попол. і 8.30 вечері.
Понеділок 29. — 4.30 попол. і 8.30 веч.
Вівторок 30. — 4.30 попол. і 8.30 веч.

КІНА.

АМПІР: „Її коханий хлопець".
АПОЛЬО: „Король циганів".
АТЛЯНТИК: „Буря над Бенгалі".
БАЙКА: „Королева джунглів" і колір. гротеска.
БАЛТИК: „Готель Голівуд" і „Життя і дійсу".
ВАНДА: „Збунтована" і „Я вбив".
ГРАЖИНА: „Рева справа 777".
ЕВРОПА: „За недоковані провини".
КАЗИНО: „Життєві сонця".
КОПЕРНИК: „Панни на відданні" (Діна Дурбін) і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Беззахисні".
МЕТРО: „Бокаччьо", „Оселя кохання".
МИРАЖ: „Верес".
НОВА: „Елисейські Поля".
ПАЛЯС: „Стрілець в Бенгалі" і колір. гротеска.
ПАЛЯЦО: „Материнство".
ПАТРІЯ: „Я панів із Оксфорду" („Моя кохана").
РАЙ: „Серце матері".
РІАЛЬТО: „Чотири дочки".
РОКСІ: „Пригода під Парижом" та додатки.
СЕНТ: „Дальші серця".
СВІТОВИД: „Чи Люпина пе дівчина" і Бр. Бровольський (ревія).
СТИЛЕВИЙ: „Небезпечне кохання" і ....
ТОН: „Кентукі" і „Алкоголічний любов".
УЛИЦА: „Сліпий перевулок".
ХИМЕРА: „Чотирьох на стійці".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська ч. 5)
„Алкоейський рай".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

СУБОТА, 27. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Ранній денник, 7.15 Плити, 8.00 ... 8.10 Плити, 8.50 Ранні вістки, ... Для шкіл, 11.30 Для новобранців, ... Полуднева авдиція, 14.00 Плити, 14.15 Інформації, 14.45 Господ. вісті,

14.50 Розвиткові можливості півд.-схід. земель, 15.00 Театр Уяви (для дітей), 15.30 Обідня музика, 16.00 Денник, 16.05 Госп. вісті, 16.20 Літ. хроніка, 16.37 Флейт, 17.00 Богослужения, 18.00 Хліб. гутірка, 18.10 Спорт, 18.20 Розмова із слухачами, 18.30 Для поляків заа кордону, 19.15 Концерт, 20.00 Апель поляглих, 20.35 Іформ. авдиції, 20.55 Спорт, 21.25 Концерт, 23.00 Останні вісти.

НЕДІЛЯ, 28. ТРАВНЯ 1939.

7.15 Рання пісня, 7.20 Орхестра, 8.00 Денник, 8.15 Для села, 9.15 „Веч забутий город", 11.30 Плити, 11.45 Спорт бальоновий в Польщі, 12.03 Симф. концерт, 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.05 „Володимир Вол.", відчит, 13.15 Обідня музика, 14.40 Для дітей, 15.00 Травень у пісні і поезії, 16.30 Стара та нова італ. музика (фортепіян), 17.00 Театр уяви, 17.30 „На Белянн" вес. авдиція, 18.20 Бюро студіїв, 18.30 Танк. музика, 19.20 Транс. з Гнєвкова, 19.30 Концерт львів. хору, 19.55 Плити, 20.10 Спорт, 20.15 Інф. авдиції, 20.55 Репортаж з Кремяниця, 21.10 Танкові мельодії, 21.40 Львівські літ. маївки, 22.20 Танк. музика, 23.10 Денник, 23.15 Танк. музика.

ПОНЕДІЛОК, 29. ТРАВНЯ 1939.

7.15 Ран. пісня, 7.20 Плити, 8.00 Щоденник, 8.15 Концерт, 900 Трансм. з Турська, 11.00 Конц. бажань, 11.45 Огляд преси, 12.03 Симф. концерт, 13.00 Літ. фрагмент, 13.20 Обідня музика, 14.30 Театр уяви, 15.00 Для села, 16.30 Хор, 16.50 „Як працюють варш. театри", 17.40 Розривк. концерт, 19.00 Концерт хорів з Вильна, 19.35 „Археольогічні памятки Львова", 19.50 Музикольог. студії на львів. університеті, 20.05 Біжучі вістки, Спорт, 20.15 Інф. авдиції, 21.10 „Тиждень Львова", 21.15 Ювилей Погоні, 21.15 Весела сирена, 22.10 Трансмісія із Штокгольму (орх., хор, солісти), 23.00 Останні вісті.

ВІВТОРОК, 30. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.10 „З ремісн. варстатів", 8.20 Концерт бажань, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Плити, 14.45 Госп. вісті, 14.50 Біржа, 15.00 Веселі оповідання для молоді, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Орх., 16.00 Денник, 16.20 Госп. огляд, 16.30 Речітаіль, 17.00 „Жінка в оборона краю", 17.15 Плятівка — пісеньки, 17.20 „З піснею по краю", 17.50 Репортаж зі з'їзду осадників, 18.00 Біжучі вісти, 18.05 Пласт. гутірка, 18.20 Плити, 18.30 Для робітників, 19.00 „Жовнір німецький і жовнір польський", 19.15 Танк. мельодії, 20.00 Для села, 20.15 Орхестра, 20.35 Інф. авдиції, 21.00 Оповідання про Монюшка (муз.), 22.00 Рецитації, 2215 Скрипка, 22.45 Плити, 23.00 Ост. вісті.

СЕРЕДА, 31. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл 8.10 „Муж. школи промислові" 8.25 Для найменших, 11.00 Плити, 11.25 Для новобранців, 12.03 Пол. авд., 14.15 Промова, 14.50 Біржа, 15.00 Концерт, 16.00 Денник, 16.05 Госп. вісті, 16.20 „Дім і школа", 16.25 Спів, 17.00 Військ. відчит, 17.18 Муз. фейлетон, 17.55 Тиждень Черв. Хреста, 18.10 Солісти, 18.30 „Наша мова", 18.40 Рецитації, 18.55 Концерт, 20.00 Для села, 21.00 Форт., 21.30 Літ. нарис, 21.45 Спорт, 21.50 Танк. музика, 22.20 Форт. квартет (Шуман), 23.00 Останні вісті.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

СУБОТА, 27. ТРАВНЯ 1939.

ВІЛГОРОД 20.00 Народ. музика, 21.00 Концерт. БЕРЛІН 20.15 Веселий вечір. БРАТИСЛАВА 19.30 Циганська орх., 20.20 Розр. музика. БРУКСЕЛЯ 20.00 „Шал королеві" оперетка, ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 20.15 Вечір танку, КОПЕНГАГА 20.00 Концерт вокальний, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 Веселий святочний вечір, ЛЬОНДОН 19.30 Симфонія Сібеліюса, МІНХЕН 20.15 Веселий вечір, ПАРІ 20.30 Квінтет, ПРАГА 20.00 Великий розривк. концерт, СТРАСБУРҐ 20.15 „В ритмі вальця", СОФІЯ 20.00 Концерт трія, ШТОКГОЛЬМ 20.15 Радіо-кабарет, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.15 „В темпі вальця" комедія.

НЕДІЛЯ, 28. ТРАВНЯ 1939.

ВІЛГОРОД 20.00 Концерт, БЕРЛІН 20.00 Комунікати, 20.15 „Мистці оперетки", БЕРОМІНСТЕР 19.30 Симф. Гайдна, 19.45 Серенада Брамса, 21.20 Оперета, БРАТИСЛАВА 21.00 Веч. концерт, БРНО 21.00 „Година романтиків", ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 „Фальстаф" оп. Вердія, ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 20.15 Вес. вечір, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 Муз. комедія, 21.40 Танк. муз. ГІЛЬВЕРСУМ 20.50 Циган. музика, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 „Макс і Моріц" оперета, ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Вес. травн. вечір, РАДІО ПАРІ 20.30 Симф. концерт, СААРБРІКЕН 20.15 „Цар і тесля" опера, РИМ 21.00 „Сицилійська вечірня" опера Вердія.

ПОНЕДІЛОК, 29. ТРАВНЯ 1939.

ВІЛГОРОД 20.00 Народні пісні, 20.30 Сонати (скрипка), 21.20 Народня музика, БЕРЛІН 20.15 Веселий вечір танку, БРУКСЕЛЯ 20.00 Радіокабарет, ВІДЕНЬ 19.30 „Продана наречена" оп. Сметани, ГІЛЬВЕРЗУМ II 20.00 Оперові мельодії, КОПЕНГАГА 20.00 Віольончели, ЛЬОНДОН 19.50 Концерт, 21.00 Радіокабарет, ОСЛЬО 20.15 „Баль у Савою", РАДІО ПАРІ 20.30 „Христіян Колюмб" оп. Мільгавза, ШТОКГОЛЬМ 20.20 „Пісня пустині" оперета.

ВІВТОРОК, 30. ТРАВНЯ 1939.

Відень 19.50 **Українські комунікати**, ВІЛГОРОД 20.30 Симф. конц. 22.15 Танкова музика, БЕРЛІН 20.00 „Дон Жуан" оп. Моцарта, БУДАПЕШТ 20.40 Оперовий концерт, 22.00 Джез, ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Радіокабарет, ЛЬОНДОН 20.30 „Трістан та Ізольда" оп. Вагнера, ПОСТ ПАРІЗІЄН 20.20 „Кіоск пісень", ПАРІ ПТТ 20.30 „Давні шлягери"; ПРАГА 21.10 Симф. конц., РИМ 21.00 „Стенотипістка" оперета.

СЕРЕДА, 31. ТРАВНЯ 1939.

ВІЛГОРОД 20.00 Опера, БЕРЛІН 20.00 Моцарта сонати, 21.00 Оперетові мельодії, БРНО 20.00 Симф. концерт. ВІДЕНЬ 19.50 **Українські комунікати**, ДРОЙТВІЧ 20.15 „Травіята" оп. Вердія, МОНТЕ ЧЕНЬРІ 20.45 „Севіль. цирульник" оп. Россінія, ПРАГА 20.00 „Прощання травня" вес. авд., ШТРАСБУРҐ 20.30 „Еспанія в музиці" концерт, СОФІЯ 19.30 „Ріголетто" оп. Вердія.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Біржа.

Львів, 26. травня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·92—90·92, Доляри америк. 5.31·50—5.31·50, Доляри канад. — 5.29·00—5.29·00, Фльор. гол. 286·97—286·97 Франки франц. 14·14—14·14, Франки шв. 120·30—120·30, Фунти англ. 24·96—24·96 Гульд. данц. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·53—111·53, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 19·10—19·10, Марки фінляндські 11·04—11·04 Марки нім. срібні 82·50.

Акції.

Банк Польський 110·00, Цукор 34·75—34·75, Вугіль 32·50—33·50, Лільпоп 87·00—88·00, Моджеїв 19·75—00·00, Островець 76·00—76·00, Стараховичі 55·50—54·00, Жирардів 50·00—00·00, Габербуш 59·00

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 79·00, серія 00·00—00·00, 2 ем. 81·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 62·00 5 залізнича 62·00—62·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консолідаційна 61·50—61·00.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 26. травня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. беба оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. в оп. для вагот	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Трицятьлітній поматуральний зїзд абітурієнтів української гімназії в Тернополі з року 1909 відбудеться 10. червня ц. р. Зголошення слати негайно на руки Посмітюха І., Тернопіль, Міцкевича 11. 1094 1—3

До абітурієнтів Академічної Гімназії у Львові з року 1889! По смерти нашого незабутнього Товариша бл. п. д-ра Остапа Макарушки, припав на мене обовязок заініціювати поматуральний зїзд в липні ц. р. у 50-ті роковини нашого іспиту зрілости. Прошу, щоб товариші подали мені негайно до відома свої бажання щодо зїзду. Коли зголоситься на зїзд відповідне число товаришів, подам докладний речинець і програму зїзду товаришам до відома в місяці червні. Яків Тишовницький Dołhołuka p. Lubieńce.

Дирекція Жін. Ліцею і Гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, вул. Татарська 6, телеф. 1590 приймає зголошення до вступних іспитів: до кл. І, ІІ, ІІІ гімн. і І. ліц. гум. виділу до 15. червня ц. р. Подання для допущення до вступного іспиту до кл. IV. гімн. і ІІ. ліц. гум. і прир. виділу вносити до Кураторії Льв. Шк. О. через Дирекцію гімназії або ліцею перед 10. червня ц. р. Про речинець іспиту Дирекція повідомить інтересованих впору. При заведенні є зразково уладжений і великий інтернат. 1077 1—2

Український Інститут для дівчат у Перемишлі організує в новім шк. році Торговельний Жіночий Ліцей для абсольвенток загально-освітних гімназій і інших рівнорядних фахових шкіл. Зголошення і запити про інформації слати на адресу: Торговельний Жіночий Ліцей Українського Інституту для дівчат Перемишль, Татарська 4. 979 2-2

Дівочий Ліцей і Гімназія Р. Ш. ім. Корудзів — з правами державних шкіл — у Львові, вул. Модржеєвської (бічна Шимоновичів) ч. 9. приймає до дня 14-го червня 1939 подання, щоб допустити учениць до вступного іспиту до кляс 1., 2., 3., гімназійної і І. ліцеальної; до дня 9-го червня до кляс 4. гімназійної і ІІ. ліцеальної.

Приймають і вписують учениць, які не потребують здавати вступного іспиту, після закінчення шкільного року.

1088 **Дирекція.**

Дирекція Гімназії й Ліцею СС. Василіянок у Львові (при вул. Длугоша 17 а) подає цим до відома, що вступні іспити до всіх 4 кляс гімназії й до обох кляс ліцеальних відбудуться коло 22-го червня ц. р. На допущення учениці до вступного іспиту до IV. кл. гімн. і до ІІ. кл. ліцею треба дозволу Кураторії Л. Ш. О., тому заінтересовані повинні виготовити прохання до Кураторії і прислати їх на руки Дирекції гімназії перед 10. червня; до всіх інших кляс приймає Дирекція зголошення до 15-го червня. — Число місць у всіх клясах обмежене. Звертаємо увагу, що в нас є **природничий ліцей з латиною;** такий тип ліцею для панночок тому найпрактичніший, бо дає добру підготовку до науки медицини, фармації, дентистики й природничого виділу на університеті (чого не дають інші типи ліцею), а при тім не замикає вступу на кожний інший виділ університету. — Оплата за науку у всіх клясах така, як у державних школах. При школі є інтернат, в цім році значно поширений.

За У... Гімназії і Ліцею
о. В. Лициняк.

1030 3—3

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

ТЕАТРИ.

Великий Театр.
Субота 27. 5. год. 20. „Ріґолетто“ опера.
Неділя 28. 5. год. 16. „Оборона Ксантипи“; год. 20. „Манон“ оп.
Понеділок 29. 5. год. 16. „Наше місто“; год. 20. „Субретка“.

Театр Різнородностей.
Субота 27. 5. год. 20. „Ми були молоді“.
Неділя 28. 5. год. 20. „Ми були молоді“.
Понеділок 29. 5. вистави нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.
ДОЛИНА:
27. 5. Найвірнійший чоловік.
28. 5. Цариця Ґруазі.
29. 5. Премієра „Тополя“, песа на 3 дії за Шевченком, інсценізація І. Лужницького.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ЙОСИФА СТАДНИКА (сеніора).
ГАЛИЧ: 28. V. „Конашевич-Сагайдачний“.
29. V. „Ой не ходи Грицю“.
30. V. „Сіссі“.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
ВИСТАНОВИЧІ:
27. 5. Пошив Веселку.
28. 5. Наталка Полтавка.

Український Хор Дмитра Котка.
27. і 28. 5. Бурштин.
1. 6. Галич.
2. 6. Станиславів.

Цирк Станевських, вул. Полчинська.
Субота 27: два предоставлення в 4.30 попол. і 8.30 вечері.
Неділя 28: два предоставлення, в 4.30 попол. і 8.30 вечері.
Понеділок 29. — 4.30 попол. і 8.30 веч.
Вівторок 30. — 4.30 попол. і 8.30 веч.

КІНА.

АМБАСАДОР: „Її коханий хлопець“.
АПОЛЬЬО: „Король циганів“.
АТЛЯНТИК: „Буря над Бенґалі“.
БАВКА: „Королева джунґлів“ і колір. гротеска.
БАЛТИК: „Готель Голівуд“ і „Життя [illegible]“.
БАЦЦА: „Збунтована“ і „Я вбив“.
ҐРАЖИНА: „Рене справа 777“.
ЕВРОПА: „За недоконані провини“.
КАЗИНО: „Життєві омили“.
КОПЕРНИК: „Паника на віддалені“ (Діна [illegible]) і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Безвахисні“.
МЕТРО: „Бенкада“, „Овоен кохання“.
МИРАЖ: „Верес“.
МУЗА: „Елісейські Поля“.
ПАЛАС: „Стрілець з Бенґалі“ і колір. гротеска.
ПАЛЛАДІУМ: „Материнство“.
ПАТРІЯ: „Я малів із Оксфорду“ („Моя [illegible]“).
РАЙ: „Серце матері“.
РІАЛЬТО: „Чотири дочки“.
РОКСІ: „Пригода під Парижом“ та доповнення.
СВІТ: „Пані верде“.
СВІТОВИД: „Чи Люпина це дівчина“, вр. Бр. Бровський (ревія).
СТИЛЬОВЕ: „Небезпечне кохання“ і [illegible].
ТІВ: „Женут“ і „Анонімний любовник“.
[illegible]: „Сліпий переулок“.
[illegible]: „Четверо на стійці“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська ч. 5)
„Альпійський рай“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

СУБОТА, 27. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Ранна пісня, 7.15 Плити, 8.00 [illegible], 8.10 Плити, 8.50 Ранні вістки, [illegible] Для шкіл, 11.30 Для новобранців, [illegible] Полуднева авдиція, 14.00 Плити, [illegible] Оповідання, 14.45 Господ. вісті, 14.50 Розвиткові можливості півд.-схід. земель, 15.00 Театр Уяви (для дітей), 15.30 Обідня музика, 16.00 Денник, 16.05 Госп. вісті, 16.20 Літ. хроніка, 16.37 Флейт, 17.00 Богослуження, 18.00 Хліб. гутірка, 18.10 Спорт, 18.20 Розмова із слухачами, 18.30 Для поляків зза кордону, 19.15 Концерт, 20.00 Апель поляглих, 20.35 Інформ. авдиції, 20.55 Спорт, 21.25 Концерт, 23.00 Останні вісти.

НЕДІЛЯ, 28. ТРАВНЯ 1939.

7.15 Ранна пісня, 7.20 Орхестра, 8.00 Денник, 8.15 Для села, 9.15 „Веч забутий город“, 11.30 Плити, 11.45 Спорт бальоновий в Польщі, 12.03 Симф. концерт, 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.05 „Володимир Вол.“, відчит, 13.15 Обідня музика, 14.40 Для дітей, 15.00 Травень у пісні і поезії, 16.30 Стара та нова італ. музика (фортепіян), 17.00 Театр уяви, 17.30 „На Белянах“ вес. авдиція, 18.20 Бюро студіїв, 18.30 Танк. музика, 19.20 Транс. з Гнезнова, 19.30 Концерт львів. хору, 19.55 Плити, 20.10 Спорт, 20.15 Інф. авдиції, 20.55 Репортаж з Кремянця, 21.10 Танкові мельодії, 21.40 Львівські літ. маївки, 22.20 Танк. музика, 23.10 Денник, 23.15 Танк. музика.

ПОНЕДІЛОК, 29. ТРАВНЯ 1939.

7.15 Ран. пісня, 7.20 Плити, 8.00 Щоденник, 8.15 Концерт, 9.00 Трансм. з Турська, 11.00 Конц. бажань, 11.45 Огляд преси, 12.03 Симф. концерт, 13.00 Літ. фрагмент, 13.20 Обідня музика, 14.30 Театр уяви, 15.00 Для села, 16.30 Хор, 16.50 „Як працюють варш. театри“, 17.40 Розривк. концерт, 19.00 Концерт хорів з Вильна, 19.35 „Археольоґічні памятки Львова“, 19.50 Музикольоґ. студії на львів. університеті, 20.05 Біжучі вістки, Спорт, 20.15 Інф. авдиції, 21.10 „Тиждень Львова“, 21.15 Ювилей Погоні, 21.15 Весела сирена, 22.10 Трансмісія із Штокгольму (орх., хор, солісти), 23.00 Останні вісті.

ВІВТОРОК, 30. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.10 „З ремісн. верстатів“, 8.20 Концерт бажань, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.08 Полуд. авдиція, 14.00 Плити, 14.45 Госп. вісті, 14.50 Біржа, 15.00 Веселі оповідання для молоді, 15.15 Те[illegible] сережка, 15.30 Орх., 16.00 Денник, 16.20 Госп. огляд, 16.30 Речітаць, 17.00 „Жінка в оборона краю“, 17.15 Плитіана — пісеньки, 17.30 „З піснею по краю“, 17.50 Репортаж зі зʼїзду осадників, 18.00 Біжучі вісти, 18.05 Пласт. гутірка, 18.20 Плити, 18.30 Для робітників, 19.00 „Жовнір німецький і жовнір польський“, 19.15 Танк. мельодії, 20.00 Для села, 20.15 Орхестра, 20.35 Інф. авдиції, 21.00 Оповідання про Монюшка (муз.), 22.00 Рецитації, 22.15 Скрипка, 22.45 Плити, 23.00 Ост. вісті.

СЕРЕДА, 31. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.10 „Муз. школи промислові“, 8.25 Для наймолодших, 11.00 Плити, 11.25 Для новобранців, 12.03 Пол. авд., 14.15 Промова, 14.50 Біржа, 15.00 Концерт, 16.00 Денник, 16.05 Госп. вісті, 16.20 „Дім і школа“, 16.35 Спів, 17.00 Військ. відчит, 17.18 Муз. фейлетон, 17.55 Тиждень Черв. Хреста, 18.10 Солісти, 18.30 „Наша мова“, 18.40 Рецитації, 18.55 Концерт, 20.00 Для села, 21.00 Форт., 21.30 Літ. нариc, 21.45 Спорт, 21.50 Танк. музика, 22.20 Форт. квартет (Шуман), 23.00 Останні вісті.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

СУБОТА, 27. ТРАВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Народ. музика, 21.00 Концерт, БЕРЛІН 20.15 Веселий вечір, БРАТИСЛАВА 19.30 Циганська орх., 20.20 Розр. музика, БРУКСЕЛЯ 20.00 „Шах королеві“ оперетка, ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 20.15 Вечір танку, КОПЕНГАГА 20.00 Концерт вокальний, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 Веселий святочний вечір, ЛЬОНДОН 19.30 Симфонія Сібеліюса, МІНХЕН 20.15 Веселий вечір, ПАРІ 20.30 Квінтет, ПРАГА 20.00 Великий розривк. концерт, СТРАСБУРҐ 20.15 „В ритмі вальця“, СОФІЯ 20.00 Концерт тріо, ШТОКГОЛЬМ 20.15 Радіо-кабарет, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.15 „В темпі вальця“ комедія.

НЕДІЛЯ, 28. ТРАВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Концерт, БЕРЛІН 20.00 Комунікати, 20.15 „Мистці оперетки“, БЕРОМІНСТЕР 19.30 Симф. Гайдна, 19.45 Серенада Брамса, 21.20 Оперета, БРАТИСЛАВА 21.00 Веч. концерт, БРНО 21.00 „Година романтиків“, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 „Фальстаф“ оп. Вердія, ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 20.15 Вес. вечір, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 Муз. комедія, 21.40 Танк. муз. ГІЛЬВЕРСУМ 20.50 Циган. музика, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 „Макс і Моріц“ оперета, ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Вес. травн. вечір, РАДІО ПАРІ 20.30 Симф. концерт, СААРБРІКЕН 20.15 „Цар і тесля“ опера, РИМ 21.00 „Сицилійська вечірня“ опера Вердія.

ПОНЕДІЛОК, 29. ТРАВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Народні пісні, 20.30 Сонати (скрипка), 21.20 Народня музика, БЕРЛІН 20.15 Веселий вечір танку, БРУКСЕЛЯ 20.00 Радіокабарет, ВІДЕНЬ 19.30 „Продана наречена“ оп. Сметани, ГІЛЬВЕРЗУМ II 20.00 Оперові мельодії, КОПЕНГАГА 20.00 Віольончеля, ЛЬОНДОН 19.50 Концерт, 21.00 Радіокабарет, ОСЛЬО 20.15 „Баль у Савою“, РАДІО ПАРІ 20.30 „Христіян Колюмб“ оп. Мільгавза, ШТОКГОЛЬМ 20.20 „Після пустині“ оперета.

ВІВТОРОК, 30. ТРАВНЯ 1939.

Відень 19.50 **Українські комунікати**, БІЛГОРОД 20.30 Симф. конц., 22.15 Танкова музика, БЕРЛІН 20.00 „Дон Жуан“ оп. Моцарта, БУДАПЕШТ 20.40 Оперовий концерт, 22.00 Джез, ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Радіокабарет, ЛЬОНДОН 20.30 „Трістан та Ізольда“ оп. Ваґнера, ПОСТ ПАРІЗІЄН 20.20 „Кіоск пісень“, ПАРІ ПТТ 20.30 „Давні шлягери“; ПРАГА 21.10 Симф. конц., РИМ 21.00 „Стенотипістка“ оперета.

СЕРЕДА, 31. ТРАВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Опера, БЕРЛІН 20.00 Моцарта сонати, 21.00 Оперсткові мельодії, БРНО 20.00 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 19.50 **Українські комунікати**, ДРОЙТВІЧ 20.15 „Травіята“ оп. Вердія, МОНТЕ ЧЕНЬРІ 20.45 „Севіль. цирульник“ оп. Россінія, ПРАГА 20.00 „Пропащі на травні“ вес. авд., ШТРАСБУРҐ 20.20 „Еспанія в музиці“ концерт, СОФІЯ 19.30 „Ріґолетто“ оп. Вердія.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Біржа.

Львів, 26. травня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·92—90·92, Долярі америк. 5·31·50—5·31·50, Доляри канад. — 5·29·00—5·29·00, Фльор. гол. 286·97—286·97 Франки франц. 14·14—14·14, Франки шв. 120·30—120·30, Фунти англ. 24·96—24·96 Гульд. данц. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·53—111·53, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 19·10—19·10, Марки фінляндські 11·04—11·04 Марки нім. срібні 82·50.

Акції.

Банк Польський 110·00, Цукор 14·75—14·75, Вугіль 32·50—33·50, Ліпьпоп 87·00—88·00, Моджеїв 19·75—00·00, Островець 76·00—76·00, Старахович 53·50—54·00, Жирардів 50·00—00·00, Габербуш 59·00

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 79·00, серія 00·00—00·00, 2 ем. 81·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 62·00 5 колійова 62·00—62·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консолідаційна 61·50—61·00.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 26. травня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. баба оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. в оп. дес вачет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Трицятьлітній поматуральний зїзд абітурієнтів української гімназії в Тернополі з року 1909 відбудеться 10. червня ц. р. Зголошення слати негайно на руки Посмітюха І., Тернопіль, Міцкевича 11. 1094 1—3

До абітурієнтів Академічної Гімназії у Львові з року 1889! По смерти нашого незабутнього Товариша бл. п. д-ра Остапа Макарушки, припав на мене обовязок заангажувати поматуральний зїзд в липні ц. р. у 50-ті роковини нашого іспиту зрілости. Прошу, щоб товариші подали мені негайно до відома свої бажання щодо зїзду. Коли зголоситься на зїзд відповідне число товаришів, подам докладний речинець і програму зїзду товаришам до відома в місяці червні. Яків Тишовницький Dołholuka p. Lubience.

Дирекція Жін. Ліцею і Гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, вул. Татарська 5, телеф. 1590 приймає зголошення до вступних іспитів: до кл. I, II, III гімн. і 1. ліц. гум. виділу до 15. червня ц. р. Подання для допущення до вступного іспиту до кл. IV. гімн. і II. ліц. гум. і прир. виділу вносити до Кураторії Льв. Шк. О. через Дирекцію гімназії або ліцею перед 10. червня ц. р. Про речинець іспиту Дирекція повідомить інтересованих впору. При заведенні є зразково удаджений і веденний інтернат. 1077 1—2

Український Інститут для дівчат у Перемишлі організує в новім шк. році Торговельний Жіночий Ліцей для абсольвенток загально-освітніх гімназій і інших рівнорядних фахових шкіл. Зголошення і запити про інформації слати на адресу: Торговельний Жіночий Ліцей Українського Інституту для дівчат Перемишль, Татарська 4. 979 2-2

Дівочий Ліцей і Гімназія Р. Ш. ім. Кондрудзів — з правами державних шкіл — у Львові, вул. Моджеєвської (бічна Шимоновичів) ч. 9. приймає до дня 14-го червня 1939 подання, щоб допустити учениць до вступного іспиту до кляс 1., 2., 3., гімназійної і I. ліцеальної; до дня 9-го червня до кляс 4. гімназійної і II. ліцеальної.

Приймають і вписують учениць, які не потребують здавати вступного іспиту, після закінчення шкільного року.

1088 Дирекція.

Дирекція Гімназії й Ліцею СС. Василіянок у Львові (при вул. Длугоша 17 а) подає цим до відома, що вступні іспити до всіх 4 кляс гімназії й до обох кляс ліцеальних відбудуться коло 22-го червня ц. р. На допущення учениці до вступного іспиту до IV. кл. гімн. і до II. кл. ліцею треба дозволу Кураторії Л. Ш. О., тому заінтересовані повинні виготовити прохання до Кураторії і прислати їх на руки Дирекції гімназії перед 10. червня; до всіх інших кляс приймає Дирекція зголошення до 15-го червня. — Число місць у всіх клясах обмежене. Звертаємо увагу, що в нас є **природничий ліцей з латиною;** такий тип ліцею для панночок тому найпрактичніший, бо дає добру підготовку до науки медицини, фармації, дентистики й природничого виділу на університеті (чого не дають інші типи ліцею), а при тім не замикає вступу на інший виділ університету. — Оплата за науку у всіх клясах така, як у державних школах. При школі є інтернат, в цім році значно поширений.

За У[illegible] Гімназії і Ліцею
о. В. Лициняк.
1030 3—3

Присилайте передплату!

Подяка.

Оцим складають щиру подяку всім Громадянам і Установам, які виявили стільки доброї волі та жертвенности у звязку з похоронами найдорожчого Мужа й Батька для родини та незабутнього Товариша та Друга в Асоціяції українських Незалежних Мистців — бл. п. Павла Ковжуна.

Рідня й Анум.

КУПНО — ПРОДАЖ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рама, оправа образів найдешевше. — Шклярство. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-79.
145 5-10

КОВДРИ, ПОСТІЛЬ — Веніт, Львів, Казимирівська 5. Найдешевше бо в пасажу.
22-22

МАЛА КАМЕНИЧКА в городі, 2 трикімнатні мешкання на продаж. Ціна около 80 тисяч, 20 тисяч готівкою. Зголошення Тарнальова, вул. Зімоpовича 2 від 4—6.
1073 2-2

МАШИНИ до писання Адлер українсько-польські дешево продає Іваницпш, Львів, Томажевського 19, телефон 246-85.
1066 2—3

КРАМНИЦЯ споживча 50 літ іствує, денний торг 300.— зол. є перевазно українською клієнтелею з причини виїзду за 1600.— зол. до продання. Руська 6, Тімен.
1085 2-3

ШОВКОВІ СОРОЧИНКИ шермез подвійне 2.50—8.90, сіткові „тяоцькі" наймодніші 1.50—2.90 „Сьвят Двшка", Львів, Сикстуська 2.
1066 1—2

МЕШКАННЯ

КІМНАТА умебльована до винайму — вул. Оборони Львова 32, м. 6.
1069 2-2

ПОКІЙ соняшний умебльований віднайму одному-двом урядовцям. Личаківська 4, мешкання 62.
1092 1—1

ЛІТНИЩА

ЛІТНІЙ ВИПОЧИНОК у Крилосі у мальовничій околиці Галича від 1. червня для літників, вигідні кімнати з цілим утриманням — купелі в Лукві і Лімниці — прогульки та оглядини розкопів і памяток стародавного Галича. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Крилос".
1072 2-4

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

МУЖЧИНА з вищими студіями, на державній посаді бажає пізнати молоду пристійну панну в цілях матримоніяльних. Листи до Адміністрації „Діла" під „Довіря".
1089 1-2

РІЖНІ

ТОВСТІ ПАНІ І ПАНОВЕ стають швидко стрункими пючи води мінеральні тільки „ЗДОРОВЛЯ" Львів, Продають усі аптеки.
1096 1—5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо за наймодніші бельські матеріяли. — Телефон 270.25.
1048 2-2

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ,** виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення **ВОЛОДИМИР ЯРОШ,** Львів, ул. Сенкевича ч. 8.
2816 52-0

МАШИНИ для викету П. Т. Столярів (на години) **„Деревоспілка"** Львів, Потоцького 58 а, тел. 261-89.
1098 1-1

СКРИНІ і всілякого рода деревні вироби виконує солідно і дешево **„Деревоспілка"** Львів, Потоцького 58 а, тел. 261-89
1098 1—1

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших гатунків ще не промакають і не тріскають, найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першоряд на вирібня парасолів „СІКО" віддавна відома фірма Зіхер і Корнес, Львів, Легіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу". Реперації і покриття виконуємо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН УНИКНЕМО ПЕВНО ВЖИВАЮЧИ СПЕЦІЯЛЬНОГО ПУДРУ **CSAVE**
Пробний пакет 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії С. Федера
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16.

Український Технічно-Господарський Інститут
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

і далі приймає безперервно впис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми й методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з ріжних галузей промислу, що працює на сільсько-господарській сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле й сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ ЖУРНАЛІСТИКИ. 1 рік. Ознайомлюють з технікою журналістичної праці.
8. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Спеціяльна метода. Уможливлює опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
9. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Консервація та перероблення садовини й городини, ґ) Оброблення шкіри, д) Миловарство, е) Фотографія, є) Радіотехніка, ж) Виріб цегли та дахівки, з) Технольогія води й прохолодні напої.

Домагайтеся проспектів, з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню або ровноцінну місцеву марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut,
PODEBRADY, Böhmen, Deutschland.

910 4—26

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проєктів, також галянтерію й інші модерні гарнітури.
2333 29-52

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 55-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман Лисяк
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Косметичний Інститут і Лябораторія
Д-ра О. Тушицького.
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28
усуває: аномалії цери, зроговатіння, пігменту, волосся, бливни, дьобки по віспі і плями. Масажі, тривке усування зморщок, жилаків і відморожень власною методою. Тривке усування оволосіння віг катафорезою. Постійні рум'янці від підшкірно запущеної краски (татуовання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми.
642 1-10

Управнене Дентистичне Заведення
І. КРЕБСА
Львів, Дзялинських 3.
Містки, протези, порцелянові коронки та зуби з білого металю.
948 4—4 Новочасна техніка.

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття підлоги виключно з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

---

50 золотих Ледівні
ГЕРМЕТИЧНІ САКА
дають за 10 сотиків леду — 3 дні холоду — найдешевше прямо у фабриці Сикстуська ч. 18. (ріг Косцюшка).
1015 10-30

ПЕРШОРЯДНА ПРАЛЬНЯ **De Paris**
хемічно чистить, фарбує на всілякі кольори гардеробу жіночу, мужеську найновішими машинами. Ціни безконкуренційні на цілий край. Роботу виконує до 3 днів. Централя, Львів, Підзамче 8, філія Замарстинівська 3. На провінції шукаємо заступників.
1095 1-10

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інжинір будівництва
ЛЬВІВ, ВУЛЕЦЬКА 32,
тел. 261-07.
Виконує: пляни — статичні обчислення — будови.
ч. 927 3—5

Гурт і детайль **РОВЕРИ**
та всілякі Акцесорія, як також предмети до копаного мяча і всіляких літніх спортів купиш добре і дешево:
Спортова Складниця 842 10-10
Дора Розенман, ЛЬВІВ, Ягайлонська 1 Тел. 234-54.

УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ КОРСЕТІВ
виконує ортопедичні корсети, пooпераційні та всілякі стапки. Має довголітню практику віденської фірми. Впов. Пань прошу піддержувати українську фірму.
Маруся Ткачишин.
Львів, Ринок 39. І. пов. (через ганок).

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інженер будови
Львів, Мончинського 26.
тел. 270-27.
виконує усі праці з обсягу будівництва та промислової і житлової архітектури

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
966 7—15

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ
СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає прона українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ

„БОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарних та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 2-
Станиславів, 3-го Мая 12

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція до . . . зол. 0.15
купно, продаж, вимана і т. п. . . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . зол.
Остання сторінка 1/2 . . . . зол.
Остання сторінка 1/4 . . . . зол.
Остання сторінка 1/8 . . . . зол.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Подяка.

Отсим складають щиру подяку всім Громадянам і Установам, які виявили стільки доброї волі та жертвенности у звязку з похоронами найдорожчого Мужа й Батька для родини та незабутнього Товариша та Друга з Асоціяції Українських Незалежних Мистців — бл. п. Павла Ковжуна.

Рідня й Анум.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10